

Nr 300.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten m. m.; given Stockholms slott den 23 april 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 23 april 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med cheferna för kommunikations- och finansdepartementen anför departementschefen, statsrådet Möller:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkt 22, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Statliga och kommunala beredskapsarbeten för budgetåret 1937/1938 beräkna ett reservationsanslag av 6,000,000 kronor.

Jag anhåller nu att till närmare behandling få upptaga denna fråga. Därvid skall jag till en början något beröra hjälpprogrammet i dess helhet och vissa därmed sammanhängande spörsmål.

Hjälpprogrammet i dess helhet.

Såsom bakgrund till de allmänna riktlinjerna för och omfattningen av statens åtgärder under nästa budgetår i anledning av arbetslösheten anser jag mig inledningsvis böra lämna en översiktlig redogörelse för det aktuella arbetslöshetsläget. Därefter skall jag i korthet redogöra för verkställigheten av redan beslutade hjälpåtgärder.

Arbetslöshetsläget.

Arbetsmarknadens och arbetslöshetens allmänna utveckling under år 1936 har utförligt behandlats av arbetslöshetskommissionen i dess skrivelse den 4 december 1936 angående preliminär beräkning av medelsbehovet för kommissionens verksamhet under nästa budgetår, vilken skrivelse såsom bilaga finnes fogad vid propositionen denna dag angående anslag till statens arbetslöshetskommission, reservarbeten och kontantunderstödsverksamhet m. m. Jag tillåter mig att i huvudsak hänvisa till nämnda skrivelse. Här vill jag begränsa mig till att lämna vissa kompletterande uppgifter, varjämte jag i anslutning till verkställd förnyad undersökning av arbetslöshetsklientelet ävensom specialundersökningar i övrigt kommer att särskilt uppehålla mig vid sådana drag i arbetslöshetsläget, som äro ägnade att giva ledning för slutsatser rörande den närmaste utvecklingen och de åtgärder, som i anledning därav påkallas.

Arbetslöshetsförhållandena under åren 1930—1936, sådana dessa återspeglas i den offentliga arbetsförmedlingens, fackföreningarnas och arbetslöshetskommissionens statistik, framgå av efterföljande två tabeller, av vilka den ena utvisar såväl antalet arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen som fackföreningarnas arbetslöshet i procent av medlemsantalet samt den andra upptager antalet hjälpsökande arbetslösa enligt kommissionens månadsrapporter.

Antal arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen samt fackföreningarnas arbetslöshet i procent av medlemsantalet. Åren 1930—1936.

Månad	Antal arbetsansökningar på 100 lediga platser vid den offentliga arbetsförmedlingen							Fackföreningarnas arbetslöshet i procent av medlemsantalet						
	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Januari ..	265	243	453	735	735	485	370	13.9	20.2	24.2	28.8	24.4	22.3	19.0
Februari..	226	254	508	737	694	477	319	13.2	18.7	23.8	27.7	24.4	20.1	18.1
Mars	177	200	397	729	514	414	261	12.3	19.4	24.1	28.7	23.8	18.5	16.5
April	143	202	382	620	477	321	249	10.8	17.1	20.8	24.3	19.6	16.0	13.8
Maj	131	170	380	559	383	303	214	8.0	13.2	19.0	21.1	15.4	12.0	10.2
Juni	128	196	405	566	379	284	194	8.0	12.4	19.3	20.3	14.0	11.3	9.3
Juli	141	206	420	626	362	277	194	8.0	11.8	19.4	19.4	12.9	9.9	8.1
Augusti ..	144	207	409	579	332	255	175	8.1	12.8	20.0	19.6	13.3	10.2	8.1
September	147	204	407	577	331	244	169	9.5	13.4	20.6	19.2	13.0	10.9	8.7
Oktober ..	178	271	463	663	379	284	204	12.3	16.4	22.1	20.2	14.8	12.7	10.3
November	274	483	853	865	549	434	239	15.3	19.3	24.1	22.3	17.1	14.9	12.3
December	251	388	881	810	531	442	327	22.9	26.5	31.0	27.2	23.7	21.3	17.5
Medeltal	183	251	487	685	463	365	247	11.9	16.8	22.4	23.3	18.0	15.0	12.7

Antal hjälpsökande arbetslösa enligt arbetslöshetskommissionens månadsrapporter.
Åren 1930—1936.

Månad	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Januari.....	16,647	40,245	103,742	180,602	171,540	93,419	61,400
Februari.....	15,394	41,595	108,032	181,944	166,348	89,838	58,127
Mars.....	13,572	41,885	109,674	186,561	160,345	83,588	53,162
April.....	11,368	39,396	111,333	176,825	145,588	75,122	46,628
Maj.....	9,013	34,550	104,094	156,211	116,257	61,177	34,571
Juni.....	6,634	31,057	97,370	145,458	99,628	51,157	25,863
Juli.....	5,824	30,520	94,687	138,855	86,253	42,582	21,510
Augusti.....	6,314	35,701	99,826	144,185	83,042	41,723	20,783
September.....	8,589	40,377	106,404	151,498	78,918	41,190	20,903
Oktober.....	14,611	57,143	123,584	164,747	84,811	47,045	24,712
November.....	24,824	77,254	146,981	170,702	92,016	54,167	28,742
December.....	31,901	88,761	161,155	171,065	92,881	57,965	30,814
Medeltal	13,723	46,540	113,907	164,054	114,802	61,581	35,601

För februari 1937 äro motsvarande siffror 208, respektive 14.2 och 31,280.

För mars 1937 uppgick förstnämnda siffra till 171 och sistnämnda antal till 27,750.

I samband med att arbetsmarknadsläget i slutet av år 1930 försämrades, ökades antalet i rapportförbindelse med kommissionen stående kommuner. Åren 1931—1933 uppvisade en fortgående stegring, och maximum uppnåddes i februari 1934 med 1,529 rapporterade kommuner. Sedan dess har antalet gått tillbaka. Ännu under år 1935 gick dock icke antalet rapporterade kommuner tillbaka i samma proportion som totalantalet hjälpsökande arbetslösa. År 1936 har emellertid nedgången i rapportkommunernas antal varit starkare. Förändringarna belysas av efterföljande tabell.

Antal kommuner med rapporterad arbetslöshet. Åren 1930—1936.

Månad	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Januari.....	168	339	673	1,148	1,478	1,251	810
Februari.....	168	362	751	1,212	1,529	1,219	759
Mars.....	167	376	757	1,222	1,525	1,180	727
April.....	166	368	758	1,181	1,437	1,051	666
Maj.....	156	353	743	1,113	1,337	901	568
Juni.....	136	345	708	1,091	1,270	840	482
Juli.....	123	335	727	1,108	1,220	722	426
Augusti.....	128	353	746	1,122	1,160	709	421
September.....	135	365	774	1,166	1,138	691	400
Oktober.....	167	419	835	1,238	1,178	734	409
November.....	216	508	943	1,340	1,232	796	429
December.....	261	569	1,000	1,403	1,252	833	427
Medeltal	166	391	785	1,195	1,313	911	544

I mars 1937 utgjorde antalet rapporterade kommuner 373.

Till belysning av *arbetslöshetens lokala fördelning* har jag låtit upprätta en förteckning över samtliga de kommuner, som avgivit rapport till arbets-

löshetskommissionen den 31 december 1935 och 1936 eller endera av dessa tidpunkter. I förteckningen, vilken finnes fogad vid detta protokoll (*Bilaga A*), är för varje kommun angivet invånarantalet, arbetslöshetens omfattning, antalet hjälpta och hjälpform.

Då i propositionen nr 265 till 1936 års riksdag särskilt sammanförts de kommuner, inom vilka arbetslösheten överstigit 8 procent, har jag låtit utarbeta en motsvarande översikt för den 31 mars 1937. I översikten ingå liksom tidigare uppgifter rörande hjälpverksamhetens omfattning i dessa kommuner.

Kommuner med arbetslöshet motsvarande minst 8 % av invånarantalet.

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1936	Rappor- terat antal hjälp- sökande arbetslösa 31/3 1937	Kol. 3 i pro- cent av kol. 2	De hjälp- tas an- tal	Antal hjälpta genom		
					arbets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälpen
1	2	3	4	5	6	7	8
<i>Göteborgs och Bohus län:</i>							
Lommeland	881	74	8.4	63	63	—	—
Näsinge	1,255	119	9.5	104	93	10	1
<i>Västernorrlands län:</i>							
Alnö	6,673	696	10.4	648	153	475	20

Den 31 mars 1936 utgjorde antalet kommuner med arbetslöshet motsvarande minst 8 procent av invånarantalet 9, därav en i Blekinge län, 5 i Göteborgs och Bohus län samt 3 i Västernorrlands län.

I följande tabell rörande länsfördelningen av de arbetslösa har utmärkts utvecklingen under tiden 31 januari 1933—31 januari 1937. I tabellen har därjämte angivits förhållandet i procent mellan antalet anmälda arbetslösa och invånarantalet den 31 januari åren 1933—1937.

Tabellen åskådliggör den betydande nedgången av arbetslösheten över praktiskt taget hela linjen. De högsta procenttalen för arbetslösheten utvisa alltjämt Blekinge, Göteborgs och Bohus, Västernorrlands och Norrbotens län.

För att närmare belysa utvecklingen inom stendistriktet i Blekinge samt Göteborgs och Bohus län ävensom sågverksdistriktet i Västernorrlands län meddelas särskilda uppgifter (sid. 6—9).

Länsfördelning av de arbetslösa den 31/1 åren 1933—1937.

L ä n	Anmälda arbetslösa					Minskning under tiden				Arbetslösa i procent av invånarantalet				
	31/1	31/1	31/1	31/1	31/1	31/1 33	31/1 34	31/1 35	31/1 36	31/1	31/1	31/1	31/1	31/1
	1933	1934	1935	1936	1937	31/1 37	31/1 37	31/1 37	31/1 37	1933	1934	1935	1936	1937
Stockholms stad	13,767	15,617	8,165	5,086	3,384	10,383	12,233	4,781	1,702	2.6	3.0	1.6	1.0	0.6
Stockholms	4,792	7,368	3,822	2,165	953	3,839	6,415	2,869	1,212	1.8	2.7	1.4	0.8	0.4
Uppsala	2,637	3,145	1,469	1,171	484	2,153	2,661	985	687	1.9	2.3	1.1	0.8	0.8
Södermanlands	2,945	3,611	1,379	539	329	2,616	3,282	1,050	210	1.6	1.9	0.7	0.3	0.2
Östergötlands	5,558	6,627	2,574	1,668	1,071	4,487	5,556	1,503	597	1.8	2.1	0.8	0.5	0.3
Jönköpings	2,668	3,138	1,720	1,075	583	2,085	2,555	1,137	492	1.1	1.3	0.7	0.5	0.2
Kronobergs	3,105	2,947	1,695	905	332	2,773	2,615	1,363	573	2.0	1.9	1.1	0.6	0.2
Kalmar	6,498	5,857	3,326	1,851	1,013	5,485	4,844	2,313	838	2.8	2.5	1.4	0.8	0.4
Gotlands	1,188	1,109	374	261	250	938	859	124	11	2.1	1.9	0.6	0.4	0.4
Blekinge	5,618	6,861	4,745	2,990	1,413	4,205	5,448	3,332	1,577	3.9	4.7	3.2	2.0	1.0
Kristianstads	3,818	4,179	2,192	935	412	3,406	3,767	1,780	523	1.5	1.7	0.9	0.4	0.2
Malmöhus	13,934	15,602	7,591	4,839	3,739	10,195	11,863	3,852	1,100	2.7	3.0	1.5	0.9	0.7
Hallands	1,998	2,480	1,339	914	615	1,383	1,865	724	299	1.3	1.6	0.9	0.6	0.4
Göteborgs stad	9,498	10,199	6,166	3,886	2,339	7,159	7,860	3,827	1,547	3.8	4.0	2.4	1.5	0.9
Göteborgs o. Bohus län i övrigt	7,086	9,650	6,281	4,950	3,238	3,848	6,412	3,043	1,712	3.3	4.5	2.9	2.3	1.5
Älvsborgs	4,107	4,433	2,634	1,386	905	3,202	3,528	1,729	481	1.3	1.4	0.8	0.4	0.3
Skaraborgs	2,793	3,092	1,680	872	453	2,340	2,639	1,227	419	1.2	1.3	0.7	0.4	0.2
Värmlands	10,834	7,752	4,895	2,848	1,076	9,758	6,676	3,819	1,772	4.0	2.9	1.8	1.0	0.4
Örebro	6,586	6,155	3,165	1,589	733	5,853	5,422	2,432	856	3.0	2.8	1.4	0.7	0.3
Västmanlands	5,326	4,035	1,464	511	169	5,157	3,866	1,295	342	3.3	2.5	0.9	0.3	0.1
Kopparbergs	9,302	7,953	4,165	2,547	648	8,654	7,305	3,517	1,899	3.7	3.2	1.7	1.0	0.3
Gävleborgs	11,399	8,163	5,337	3,673	1,412	9,987	6,751	3,925	2,261	4.1	2.9	1.9	1.3	0.5
Västernorrlands	17,887	15,716	8,909	7,920	4,872	13,015	10,844	4,037	3,048	6.4	5.6	3.2	2.8	1.7
Jämtlands	5,294	2,027	1,101	663	102	5,192	1,925	999	561	3.9	1.5	0.8	0.5	0.1
Västerbottens	6,927	5,157	2,692	1,698	699	6,228	4,458	1,993	999	3.3	2.5	1.3	0.8	0.3
Norrbottnens	15,037	8,667	4,539	4,458	2,285	12,752	6,382	2,254	2,173	7.4	4.3	2.2	2.2	1.1
Summa	180,602	171,540	93,419	61,400	33,509	147,093	138,031	59,910	27,891	2.9	2.8	1.5	1.0	0.5

Kungl. Maj:ts proposition nr 300.

Totalantalet hjälpsökande arbetslösa inom stendistriktet i Blekinge och

A. Blekinge

T i d	1930		1931		1932	
	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri
Januari	167	31	1,096	434	2,500	1,389
Februari	149	19	1,166	402	2,573	1,317
Mars	123	22	1,186	486	2,413	1,241
April	120	19	1,201	572	2,925	1,673
Maj	143	22	1,097	549	2,541	1,417
Juni	120	10	1,134	650	2,417	1,345
Juli	141	15	1,402	940	2,630	1,543
Augusti	140	26	1,887	1,365	2,875	1,754
September	156	31	1,789	1,253	2,682	1,577
Oktober	218	62	1,757	1,135	2,529	1,334
November	417	138	2,114	1,191	2,818	1,421
December	548	207	2,202	1,241	3,099	1,548
Medeltal	204	50	1,503	852	2,659	1,463

B. Göteborgs och

T i d	1930		1931		1932	
	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri
Januari	—	—	1,466	1,372	3,650	3,300
Februari	—	—	1,516	1,408	3,708	3,263
Mars	—	—	1,722	1,596	3,312	2,584
April	—	—	2,328	2,233	4,159	3,717
Maj	—	—	2,857	2,771	3,516	3,057
Juni	—	—	2,746	2,673	3,640	3,229
Juli	—	—	2,977	2,873	4,120	3,772
Augusti	—	—	3,898	3,805	4,499	4,148
September	—	—	4,187	4,122	4,781	4,367
Oktober	—	—	2,903	2,772	3,146	2,740
November	211	204	3,248	2,937	3,013	2,512
December	1,170	1,156	3,556	3,300	3,581	2,977
Medeltal	.	.	2,784	2,655	3,760	3,306

Göteborgs och Bohus län samt sågverksdistrikten i Västernorrlands län.

län.

1933		1934		1935		1936	
Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri
3,123	1,541	4,027	1,864	2,851	1,510	1,769	1,136
3,200	1,450	3,994	1,852	2,793	1,498	1,706	1,102
3,605	1,918	3,741	1,805	2,531	1,345	1,364	728
2,861	1,218	3,455	1,670	2,121	1,198	1,131	613
2,707	1,183	2,985	1,566	1,911	1,209	777	453
3,343	1,792	2,744	1,503	1,698	1,122	583	351
3,264	1,752	2,552	1,423	1,622	1,058	507	315
3,371	1,836	2,484	1,358	1,546	978	463	306
3,388	1,837	2,386	1,346	1,484	1,013	429	289
3,455	1,769	2,322	1,271	1,592	1,080	475	267
3,724	1,856	2,823	1,637	1,535	975	580	309
3,902	1,900	2,816	1,486	1,619	1,018	617	317
3,329	1,671	3,027	1,565	1,942	1,167	867	516

Bohus län.

1933		1934		1935		1936	
Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgruppen jord- och stenindustri
4,244	3,545	6,662	5,838	4,244	3,509	3,451	2,921
4,310	3,492	6,723	5,891	4,141	3,391	3,363	2,858
6,188	5,348	6,536	5,726	3,859	3,250	3,153	2,707
4,231	3,592	6,021	5,369	3,501	3,023	2,489	2,110
3,614	3,043	5,731	5,157	3,660	3,252	2,210	1,921
5,913	5,326	4,890	4,457	3,587	3,242	2,044	1,787
5,308	4,737	4,461	4,167	3,692	3,391	1,814	1,581
5,274	4,685	4,159	3,841	3,546	3,238	1,724	1,495
5,475	4,877	3,852	3,521	3,422	3,121	1,723	1,488
5,935	5,248	4,171	3,783	3,722	3,353	1,862	1,599
6,137	5,298	4,578	4,156	3,370	2,890	2,032	1,700
6,773	5,963	4,213	3,667	3,531	3,035	2,155	1,759
5,284	4,506	5,166	4,631	3,690	3,225	2,385	1,904

T i d	1930		1931		1932	
	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp
Januari	558	493	2,486	2,101	6,969	5,487
Februari.....	523	374	2,747	2,168	7,504	5,856
Mars	439	330	3,226	2,617	7,616	5,907
April	421	295	3,597	3,006	7,922	5,891
Maj	257	218	2,757	2,356	6,579	4,949
Juni.....	96	80	2,457	2,166	5,931	4,595
Juli	35	35	2,485	2,132	6,140	4,669
Augusti	55	24	2,888	2,471	6,350	4,752
September	136	101	3,129	2,706	6,400	4,708
Oktober	898	837	4,090	3,336	7,048	5,144
November	1,650	1,507	4,752	3,819	7,871	5,560
December	1,767	1,591	5,499	4,473	8,801	6,311
Medeltal	570	490	3,343	2,779	7,094	5,319

Vad beträffar den *speciella ungdomsarbetslösheten*, d. v. s. arbetslösheten i åldersgrupperna 16—21 år, meddelas i följande tabell vissa uppgifter. Av tabellen framgår, att arbetslösheten bland ungdomen gått förhållandevis starkt tillbaka. Medan det enligt åldersundersökningen den 30 november 1933 fanns omkring 29,300 hjälpsökande arbetslösa i dessa åldersklasser, hade antalet ett halvår senare (juni 1934) sjunkit till 13,038, i september 1935 till 3,812 och i september 1936 till 1,575. Ett studium av utvecklingen under dessa år visar, att efter en period av starkt vikande ungdomsarbets-

norrlands län.

1933		1934		1935		1936	
Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp	Hela antalet hjälpsökande arbetslösa	Därav tillhörande yrkesgrupperna trävaru- och pappersindustri samt arbete ej hänförligt till annan grupp
9,594	7,083	10,358	7,690	6,057	4,806	5,501	4,330
10,069	6,883	10,306	7,801	5,977	4,682	5,617	4,514
10,737	7,211	10,069	7,528	5,547	4,308	5,697	4,595
10,586	7,103	9,217	6,767	5,357	4,169	5,429	4,325
8,574	5,849	6,135	4,631	3,878	3,217	3,545	3,021
7,415	5,218	4,763	3,589	3,148	2,672	2,770	2,412
6,616	4,675	4,333	2,980	2,982	2,573	2,355	2,019
7,196	4,931	4,381	3,157	3,019	2,531	2,302	1,951
7,638	5,192	4,218	3,253	3,146	2,533	2,352	1,912
8,275	5,778	4,463	3,394	3,949	3,176	2,742	2,197
8,971	6,275	5,001	3,825	4,499	3,566	3,273	2,617
9,480	6,779	5,370	4,136	4,597	3,574	3,455	2,798
8,763	6,081	6,551	4,896	4,346	3,484	3,753	3,058

löshet siffrorna för oktober varje år förete en relativ stegring. Till någon del torde förklaringen härtill vara att finna däri, att arbetslösa ungdomar under höstmånaderna anmäla sig arbetslösa i större utsträckning än på sommaren, då de ökade arbetstillfällena giva föräldrarna bättre möjligheter att utan det allmännas hjälp draga försorg om ungdomen.

De meddelade uppgifterna rörande ungdomsarbetslösheten giva vidare vid handen, att densamma är väsentligen större på landsbygden än i städerna.

Ungdomsarbetslöshetens omfattning i relation till hela antalet hjälpsökande arbetslösa.
Juni 1934—februari 1937.

Månad	Städer			Landsbygd			Hela riket		
	Hela antalet hjälpsökande	Därav i åldern 16—21 år	I % av hela antalet	Hela antalet hjälpsökande	Därav i åldern 16—21 år	I % av hela antalet	Hela antalet hjälpsökande	Därav i åldern 16—21 år	I % av hela antalet
1934									
Juni.....	35,068	2,915	8.3	64,560	10,123	15.7	99,628	13,038	13.1
Juli.....	29,534	2,233	7.6	56,719	8,219	14.5	86,253	10,452	12.1
Augusti.....	27,513	2,086	7.6	55,529	7,794	14.0	83,042	9,880	11.9
September.....	25,189	1,729	6.9	53,729	7,287	13.6	78,918	9,016	11.4
Oktober.....	28,062	2,506	8.9	56,749	9,144	16.1	84,811	11,650	13.7
November.....	31,960	2,595	8.1	60,056	8,493	14.1	92,016	11,088	12.1
December.....	33,062	2,398	7.3	59,819	8,015	13.4	92,881	10,413	11.2
1935									
Januari.....	36,515	2,972	8.1	56,904	8,097	14.2	93,419	11,069	11.8
Februari.....	36,267	2,961	8.2	53,571	7,642	14.3	89,838	10,603	11.8
Mars.....	32,748	2,661	8.1	50,840	7,432	14.6	83,588	10,093	12.1
April.....	27,049	2,006	7.4	48,073	6,721	14.0	75,122	8,727	11.6
Maj.....	20,483	1,386	6.8	40,694	5,565	13.7	61,177	6,951	11.4
Juni.....	16,651	998	6.0	34,506	4,491	13.0	51,157	5,489	10.7
Juli.....	14,610	816	5.6	27,972	3,390	12.1	42,582	4,206	9.9
Augusti.....	14,514	786	5.4	27,209	3,291	12.1	41,723	4,077	9.8
September.....	14,702	778	5.3	26,488	3,034	11.5	41,190	3,812	9.3
Oktober.....	16,670	1,051	6.3	30,375	3,939	13.0	47,045	4,990	10.6
November.....	19,687	1,266	6.4	34,480	4,787	13.9	54,167	6,053	11.2
December.....	21,421	1,379	6.4	36,544	4,756	13.0	57,965	6,135	10.6
1936									
Januari.....	24,671	1,549	6.3	36,729	4,822	13.1	61,400	6,371	10.4
Februari.....	25,139	1,736	6.9	32,988	4,308	13.1	58,127	6,044	10.4
Mars.....	23,707	1,532	6.5	29,455	3,703	12.6	53,162	5,235	9.8
April.....	19,419	1,192	6.1	27,209	3,385	12.4	46,628	4,577	9.8
Maj.....	14,412	725	5.0	20,159	2,517	12.5	34,571	3,242	9.4
Juni.....	11,263	519	4.6	14,600	1,727	11.8	25,863	2,246	8.7
Juli.....	9,749	385	3.9	11,761	1,287	10.9	21,510	1,672	7.8
Augusti.....	9,666	367	3.8	11,117	1,240	11.2	20,783	1,607	7.7
September.....	9,767	352	3.6	11,136	1,223	11.0	20,903	1,575	7.5
Oktober.....	12,121	511	4.2	12,591	1,564	12.4	24,712	2,075	8.4
November.....	14,609	715	4.9	14,133	1,789	12.7	28,742	2,504	8.7
December.....	16,195	731	4.5	14,619	1,763	12.1	30,814	2,494	8.1
1937									
Januari.....	17,910	821	4.6	15,599	1,796	11.5	33,509	2,617	7.8
Februari.....	16,926	757	4.5	14,354	1,590	11.1	31,280	2,347	7.5

Genom beslut den 12 juni 1936 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens arbetslöshetskommission att verkställa undersökning rörande sammansättningen av det hos kommissionen den 31 juli 1936 anmälda arbetslöshetsklientelet. Med skrivelse den 26 februari 1937 har kommissionen överlämnat redogörelse för den med anledning av sagda uppdrag verkställda undersökningen (statens offentliga utredningar 1937: 12).

Denna undersökning är verkställd efter samma principer som motsvarande undersökning, avseende arbetslöshetsklienteletets sammansättning den 31 juli 1935.

Båda dessa undersökningar, som grunda sig på uppgifter, vilka lämnats av antingen de arbetslösa själva eller de arbetslöshetskommittéer, där de arbetslösa varit anmälda, skänka en ingående kunskap om beskaffenheten hos arbetslöshetsklientelet, om man bortser från säsongarbetslösheten. Undersökningen är nämligen företagen vid en sådan tidpunkt, att säsongarbetslöshet kan betraktas såsom praktiskt taget obefintlig.

Vid en jämförelse mellan 1935 och 1936 års undersökningar överraskas man av den mycket starka avgång ur arbetslöshetsklientelet, som mellan de båda undersökningstillfällena ägt rum. I 1935 års undersökning ingingo 40,332 personer. Av dessa voro enligt kommittéernas uppgifter 26,980, d. v. s. 66.9 %, icke anmälda såsom hjälpsökande arbetslösa den 31 juli 1936. Den starkaste avgången i absoluta tal har ägt rum i Västernorrlands län (2,937), Göteborgs och Bohus län (2,791), Värmlands län (2,099) och Gävleborgs län (2,021). Tagas däremot de relativa talen, kan man konstatera, hurusom vissa län med mycket ringa arbetslöshet redan vid undersökningen 1935 trots detta utvisa den starkaste relativa avgången. Främst kommer här Västmanlands län, där 262 personer, d. v. s. över 90 %, lämnat klientelet, Jämtlands län (782 personer, 89.8 %), Kristianstads län (323 personer, 89.0 %) och Södermanlands län (209 personer, 82.9 %).

Självfallet har avgången varit starkast i de yngre åldersgrupperna, men även i den äldsta åldersgruppen, 67 år och däröver, har en stark avgång ägt rum. I denna åldersgrupp har avgången framkallats av den större dödsfallsrisken och överförandet till fattigvården, medan den starka avgången i de yngre åldersgrupperna får förutsättas innebära ett överförande till arbete i öppna marknaden.

Vid studiet av undersökningens resultat bör ytterligare uppmärksammas, att arbetslöshetsklientelet har en helt annan sammansättning i de trakter, som fortfarande kämpa med mera betydande arbetslöshet (de s. k. arbetslöshetsöarna). Kommissionen har i sin redogörelse såsom arbetslöshetsstyngda räknat 72 kommuner med ett invånarantal den 31 januari 1936 av 342,535 personer. De arbetslöshetsstyngda kommunerna hade alltså c:a 5.5 % av rikets folkmängd, men rapporterade vid undersökningstillfället 35.8 % av den totala arbetslösheten. Inom dessa arbetslöshetsstyngda kommuner är, som jag redan framhållit, klienteletets sammansättning på vissa väsentliga punkter av annan art än inom övriga delar av landet. Vid undersökningstillfället funnos inom hela landet 3,899 arbetslösa, d. v. s. 19.6 % av samtliga arbetslösa, som voro under 25 år. Inom de arbetslöshetsstyngda områdena utgjorde de arbetslösa under 25 år 1,867, d. v. s. 25.6 % av samtliga i undersökningen ingående arbetslösa. Det följer härav, att ungdomsarbetslösheten allttjämt är ett mycket allvarligt problem inom de arbetslöshetsstyngda områdena. Vid tidigare företagna undersökningar har dock arbetslös-

heten bland de yngre åldersgrupperna varit av långt mera skrämmande beskaffenhet än vad den senast företagna undersökningen ger vid handen.

I följande tabell redovisas antalet arbetslösa i procent av hela antalet män inom respektive åldersgrupper och de i tabellen angivna procentsatserna kunna därför sägas ge en föreställning om arbetslöshetsrisken inom respektive åldersklasser. Man inhämtar av sammanställningen, att vid undersökningen 1934 rådde det abnorma förhållandet, att arbetslöshetsrisken var mer än dubbelt så stor i åldersgruppen 21—25 år som i åldersgruppen 51—60 år. Detta förhållande har numera försvunnit, i det att arbetslöshetsrisken från 21 år upp till 60 år ter sig ungefär lika stor, oberoende av åldern.

De arbetslösas procentuella andel av olika åldersgrupper den ^{31/10} 1934, ^{31/7} 1935 samt ^{31/7} 1936.

Åldersgrupper	Antal arbetslösa i % av antalet män		
	^{31/10} 1934	^{31/7} 1935	^{31/7} 1936
16—17	1.53	0.35	0.15
18—20	4.32	1.75	0.57
21—25	6.09	2.38	1.00
26—30	5.41	2.54	1.12
31—40	4.19	2.10	1.04
41—50	3.36	1.74	0.94
51—60	3.02	1.79	1.06
61— ∞	1.00	0.64	0.40
Samtliga åldersgrupper	3.69	1.76	0.86

Stor uppmärksamhet har av kommissionen ägnats frågan om klienteletts sammansättning ur yrkessynpunkt. Kommissionen sammanfattar på följande sätt resultaten av sin undersökning härutinnan.

Den av kommissionen påtalade bristande yrkesutbildningen utgör otvivelaktigt ett allvarligt hinder för arbetskraftens rörlighet. Av undersökningen framgå dessutom vissa andra omständigheter, som äro ägnade att minska arbetskraftens rörlighet. Hit höra de arbetslösas familjeförhållanden. 56.6 % av de arbetslösa voro gifta, 3.3 % änklingar och 1.5 % frånskilda. En företagen undersökning rörande familjernas storlek ger vid handen, att de stora familjetyperna uppträda inom arbetslöshetsklientelet i större utsträckning än inom befolkningmassan i övrigt. Sannolikt har detta sin huvudsakliga förklaring däri, att anmälningsfrekvensen växer med det ökade hjälpbehovet hos flerbarnsfamiljerna. De i undersökningen ingående 19,930 personerna hade 28,736 att försörja, d. v. s. i medeltal 2.4 per försörjningspliktig arbetslös. En annan omständighet, som motverkar arbetskraftens rörlighet, är att en mycket betydande del av de arbetslösa inneha fastighet. Framför allt är detta fallet inom de s. k. arbetslöshetsstyngda områdena. I följande sammanställning angives de arbetslösas fastighetsinnehav inom ifrågavarande områden.

De arbetslösas fastighetsinnehav inom arbetslöshetstyngda kommuner eller områden

Kommuner eller områden	Antalet arbetslösa, som äga eller arrendera fastighet	
	Antal	I % av hela antalet arbetslösa
Stenkommuner		
Blekinge län.....	244	51.7
Göteborgs och Bohus län.....	526	30.8
Sågverkskommuner		
Västernorrlands län	359	16.0
Övriga	97	20.5
Tändstickskommuner.....	18	5.4
Järnbruks- och gruvkommuner		
Bergslagen.....	67	12.8
Norrbottens län	10	1.6
Glasbrukskommuner	21	15.8
Övriga		
Oskarshamn	11	5.6
Södra Vram	17	18.7
Vissa kommuner i Västernorrlands län	124	26.5
	Summa 1,494	20.5

Vid undersökningen har stor uppmärksamhet ägnats frågan rörande de arbetslösas arbetsförhet och möjligheter att erhålla arbete i öppna marknaden. Klart är, att beträffande denna fråga mycket stora vanskligheter möta att erhålla en säker uppfattning om läget. Beträffande hela klientelet lämnar undersökningen till resultat, att 576 personer, d. v. s. 2.9 %, måste betecknas såsom icke arbetsföra och 702, d. v. s. 3.5 %, såsom endast partiellt arbetsföra. Resten, d. v. s. 93.6 % av klientelet, skulle alltså utgöras av arbetskraft, hos vilken inga fysiska hinder möta att erhålla arbete i öppna marknaden. Emellertid har kommissionen låtit platsledarna vid de statliga reservarbetena verkställa en undersökning rörande arbetsförheten hos de arbetslösa, som vid undersökningstillfället voro sysselsatta vid statligt reservarbete. Det visar sig, att platsledarna bedömt arbetsförheten så, att de betecknat 86.6 % av de arbetslösa såsom ägande god arbetsförhet samt 8.8 % såsom havande nedsatt arbetsförhet på grund av ålder och 4.3 % på grund av sjukdom eller lyte. Ren arbetsförhet bland reservarbetarna förekom i 21 fall, d. v. s. 0.3 % av hela klientelet.

En för bedömandet av arbetslöshetsklientelet mycket betydelsefull fråga gäller de arbetslösas tidigare anställningsförhållanden.

Beträffande hela klientelet framgår av redogörelsen, att 14,215 personer, d. v. s. 71.3 % av de i undersökningen ingående personerna, uppgivit sig vid något tillfälle ha innehaft fast anställning. Huvudparten av dessa 14,215 personer förlorade sin anställning något av åren 1930—1932. Endast 17.5 % av de personer, som uppgivit sig ha haft fast anställning, hade förlorat denna något av åren 1934—1936. Framför allt gäller detta år 1931, då enbart under detta år 2,830 personer förlorade sin fasta anställning och därefter

icke innehåft någon anställning av mera varaktig natur. Även 1930 uppvisar en mycket hög siffra (2,048). Under åren 1930—1932 förlorade 51.6 % av klientelet sin senaste mera fasta anställning. Huvudparten av de arbetslösa hade alltså förlorat sin anställning under senaste krisperiod, men 20.6 % av nu ifrågavarande personer ha uppgivit, att detta skett redan före år 1930. Man torde kunna utgå ifrån att i dessa fall arbetslösheten icke förorsakats av den senaste krisens arbetsmarknadsförhållanden utan sammanhänger med andra orsaker, ofta rent personliga sådana.

**Översiktlig redogörelse för verkställigheten
av beslutade hjälpåtgärder.**

För att möjliggöra en överblick över de olika hjälpåtgärder, som av statsmakterna vidtagits för motverkande av arbetslösheten, föres inom socialdepartementet ett register över samtliga av Kungl. Maj:t fattade beslut angående anslag till skilda företag och ändamål. Detta register omfattar emellertid icke den av statens arbetslöshetskommission bedrivna hjälpverksamheten.

Inom departementet föres vidare ett särskilt register för varje kommun, som direkt erhållit anslag eller inom vilken företag, som erhållit anslag, är beläget. I detta register intagas uppgifter om beviljade anslag, arbetets karaktär samt totalantalet dagsverken enligt verkställda beräkningar och enligt avgiven slutredovisning. I registret införs även motsvarande uppgifter beträffande statliga och statskommunala reservarbeten.

En närmare redogörelse för registreringsförfarandet ävensom för den rapportskyldighet, som åligger varje mottagare av statsbidrag, återfinnes i propositionen nr 234/1934 (sid. 22 och 23). Jag tillåter mig att hänvisa till vad där anförts.

Utöver de uppgifter, som sålunda finnas samlade inom socialdepartementet, har jag låtit från myndigheter och andra införskaffa det ytterligare material, som erfordras för en allsidig belysning av de vidtagna hjälpåtgärderna.

Då jag nu går att framlägga en redogörelse för dessa hjälpåtgärder och de resultat, som hittills uppnåtts, kommer jag att i detta sammanhang endast uppehålla mig vid allmänna arbeten i öppna marknaden. Till den av statens arbetslöshetskommission bedrivna hjälpverksamheten återkommer jag senare i särskild proposition.

Riksstatens uppställning är icke sådan, att jag utan vidare kan avgränsa vissa anslag eller grupper av sådana såsom avseende allmänna arbeten i öppna marknaden. Jag hänvisar härutinnan till vad jag föregående år anförde (propositionen nr 265, sid. 41). De anslag, som jag för budgetåren 1933/1934—1936/1937 räknar till anslag till allmänna arbeten, återfinnas i följande sammanställning.

Anslag till allmänna arbeten i öppna marknaden under budgetåren 1933/1934—1936/1937.

A n s l a g	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937	S u m m a
Statsbeställningar	10,700,000	10,000,000	—	—	20,700,000
Statliga beredskapsarbeten	3,000,000	3,000,000	} 3,000,000	3,000,000	27,500,000
Kommunala beredskapsarbeten	8,500,000	7,000,000			
Främjande av bostadsbyggande					
a) i städer och stadslänkande samhäl- hällen	5,000,000	—	3,000,000	2,000,000	10,000,000
b) på landsbygden	18,000,000	8,000,000	7,000,000	7,500,000	40,500,000
Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	—	—	10,000,000	15,000,000	25,000,000
Lån till främjande av enskild före- tagsamhet.....	10,000,000	3,000,000	—	—	13,000,000
Subventioner till främjande av enskild företagsamhet	3,500,000	—	—	—	3,500,000
Skenfria korsningar	7,000,000	2,500,000	—	—	9,500,000
Broar och hamnar	6,000,000	6,500,000	—	—	12,500,000
Vissa vägbyggnadsarbeten	—	3,200,000	—	—	3,200,000
Stensättning av vägar	—	4,000,000	—	—	4,000,000
Elektrifiering av banorna Laxå—Char- lottenberg, Södertälje södra—Eskils- tuna med bilinjer och Uppsala— Gävle	—	4,000,000	—	—	4,000,000
Statsbanan Malung—Vansbro.....	800,000	700,000	—	—	1,500,000
Förlag för understöd åt enskilda järn- vägar.....	1,500,000	—	—	—	1,500,000
Tillverkning av vagnar m. m. för sta- tens järnvägar.....	—	1,250,000	—	—	1,250,000
Vissa banarbeten m. m. för statens järnvägar	—	950,000	—	—	950,000
Bidrag till gödselvårdsanläggningar ..	700,000	700,000	—	—	1,400,000
Lån till gödselvårdsanläggningar	500,000	—	—	—	500,000
Torrlägningsföretag, ägnade att mot- verka arbetslösheten.....	4,000,000	4,000,000	—	—	8,000,000
Bidrag för uppförande av spannmåls- lagerhus	—	300,000	—	—	300,000
Bidrag till täckdikningar.....	1,000,000	1,500,000	—	—	2,500,000
Isbrytande undersöknings- och bevak- ningsfartyg för havsfiskets behov..	650,000	—	—	—	650,000
Byggande av nybyggesvägar	—	150,000	—	—	150,000
Väg och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo	500,000	500,000	—	—	1,000,000
Vissa åtgärder å skogshushållningens område m. m.....	475,000	900,000	—	—	1,375,000
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar.....	5,000,000	3,500,000	—	—	8,500,000
Arbetsmäbrukslänfonden	7,500,000	8,000,000	10,000,000	12,000,000	37,500,000

A n s l a g	1933/1934	1934/1935	1935/1936	1936/1937	S u m m a
Byggande av nytt fyrskepp	367,000	75,000	—	—	442,000
Anskaffande av viss materiell för lotsverkets behov	75,000	—	—	—	75,000
Undersöknings- och förberedande gruvarbeten m. m. inom Västerbottens län	364,000	485,000	—	—	849,000
Väganläggningar från Adak-Kuorbevare malmfält till Slagnäs samt från Bjurträsk till Örträsk och Högkulla inom Västerbottens län	650,000	—	—	—	650,000
Byggande av nytt tjänstefartyg för västra lotsdistriktet	—	300,000	—	—	300,000
Lån till sammanslutningar av fiskare för främjandet av beredning och avsättning av fisk m. m.	—	700,000	—	—	700,000
Vedeldningslånefonden	—	2,000,000	—	—	2,000,000
Statliga byggnader	12,321,400	9,734,250	9,080,350	7,865,000	39,001,000
Summa	108,102,400	86,944,250	42,080,350	47,365,000	284,492,000

Av sammanställningen framgår, att till allmänna arbeten i öppna marknaden för budgetåret 1933/1934 anvisats sammanlagt 108,102,400 kronor. Häri ingår jämväl det belopp å 13,000,000 kronor, som till främjande av bostadsbyggande (8,000,000 kronor) och såsom kapitalökning för arbetarsmåbrukslånefonden (5,000,000 kronor) anvisats å tilläggsstat för nämnda budgetår.

För budgetåret 1934/1935 ha till allmänna arbeten i öppna marknaden anvisats 86,944,250 kronor. I detta belopp ingå bland annat 3,000,000 kronor utöver det belopp av 5,000,000 kronor, som anvisats såsom kapitalökning för arbetarsmåbrukslånefonden. Riksdagen har nämligen medgivit, att lån till arbetarsmåbruk må utlämnas intill 8,000,000 kronor.

Liknande är förhållandet för budgetåren 1935/1936 och 1936/1937. I de i sammanställningen angivna beloppen av 42,080,350 respektive 47,365,000 kronor ingå för arbetarsmåbrukslånefonden 10,000,000 respektive 12,000,000 kronor. Riksdagen har nämligen medgivit, att lån må under nämnda budgetår utlämnas intill sistnämnda belopp, ehuru medelsanvisningen av skäl, som här kunna förbigås, begränsats till lägre belopp.

Sammanlagt hava alltså under budgetåren 1933/1934—1936/1937 anvisats 284,492,000 kronor till allmänna arbeten i öppna marknaden. Av detta belopp har Kungl. Maj:t till och med utgången av mars 1937 disponerat 258,639,212 kronor. Vid nämnda tidpunkt återstodo alltså odisponerade 25,852,788 kronor. De odisponerade medlens fördelning å skilda anslag framgår av följande sammanställning.

Fördelning å anslag av den 31 mars 1937 av Kungl. Maj:ts odisponerade medel.

A n s l a g	Odisponerat belopp
Statliga och kommunala beredskapsarbeten	507,518
Främjande av bostadsbyggande:	
a) i städer och stadsliknande samhällen	811,871
b) på landsbygden	2,458,906
Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	16,285,370
Lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet	1,279,800
Torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten	68,750
Vissa åtgärder å skogshushållningens område m. m.	416,463
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar	144,979
Arbetarsmåbrukslånefonden	2,043,851
Vedeldningslånefonden	1,835,280
Summa kronor	25,852,788

Anledningen till att av det i sammanställningen upptagna anslaget till främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer alltjämt återstår ett relativt stort belopp odisponerat, torde framför allt vara att söka i det förhållandet, att verksamheten är ny och att förberedelserna ute i orterna med nödvändighet bliva ganska tidskrävande.

Av övriga i sammanställningen ingående anslag utvisar endast anslaget till vedeldningslånefonden, som anvisats för budgetåret 1934/1935, ett i förhållande till anslagssumman (2,000,000 kronor) odisponerat belopp av mera iögonenfallande storlek. Detta anslag är avsett för lån till landsting, kommuner och enskilda bränsleförbrukare dels för täckande av uppstående kostnader för utbyte av förefintliga kokspannor mot vedpannor eller inmontering av förugnar vid gamla anläggningar, dels ock för täckande av uppstående merkostnader vid installering av vedpannor i stället för kokspannor vid nyanläggningar. Anledningen till att anslaget anlåtats i så ringa utsträckning, som hittills skett, torde närmast vara att söka i den omständigheten, att möjligheterna till billiga lån å allmänna lånemarknaden varit synnerligen goda under den tid anslaget hittills varit tillgängligt.

Rörande fördelningen å län och vissa städer av de medel, som Kungl. Maj:tt under budgetåret 1935/1936 och under tiden 1 juli 1936—28 februari 1937 disponerat av anslagen till allmänna arbeten i öppna marknaden, hänvisar jag till här meddelade sammanställningar (sid. 18—21).

Fördelning av belopp till allmänna arbeten i öppna

	Statliga byggnader	Beredskapsarbeten		Bostadsbyggnade på landsbygden	Bostadsförsörjning för barnrika familjer	Bostadsbyggnade i städer	Skenfria korsningar	Broar och hamnar	Stensättning av vägar
		statliga	kommunala						
1 Stockholms stad....	2,157,100	146,200	—	3,200	1,416,400	612,500	—	—	—
2 Stockholms län..	2,106,000	77,700	—	212,800	11,385	2,000	71,100	—	—
3 Uppsala » ..	897,000	39,000	—	172,800	—	128,500	—	—	—
4 Södermanlands » ..	—	—	1,230	577,000	297,900	31,800	47,230	—	—
6 Norrköpings stad ..	—	—	4,000	4,600	47,500	—	—	—	—
6 Östergöt:ls län i övr.	—	—	2,480	267,700	110,700	—	—	—	244,228
7 Jönköpings län	—	—	5,800	208,470	159,525	—	—	—	—
8 Kronobergs »	604,750	20,600	8,350	112,500	—	—	—	—	—
9 Kalmar »	—	—	34,900	319,610	109,125	—	—	123,300	—
10 Gotlands »	950,000	50,000	—	90,600	—	—	—	114,700	—
11 Blekinge »	—	180,500	399,470	317,500	173,700	—	—	531,000	78,950
12 Kristianstads län ..	212,000	36,900	—	435,790	36,000	27,600	—	—	—
13 Malmö stad.....	—	90,220	—	—	119,000	—	—	132,000	—
14 Lunds »	1,658,500	—	—	—	115,200	103,000	—	—	—
15 Landskrona stad....	—	16,300	—	—	72,000	—	—	97,300	—
16 Hälsingborgs »	—	—	—	—	198,100	—	—	—	—
17 Malmöhus län i övr.	—	12,800	—	462,310	75,150	—	—	99,950	—
18 Hallands län	20,000	57,000	—	347,100	49,500	—	41,250	3,800	262,975
19 Göteborgs stad	—	—	—	—	1,467,450	186,000	—	—	—
20 Göteborgs och Bohus län i övr.....	—	508,720	301,490	309,300	—	11,100	—	—	723,806
21 Älvsborgs län..	—	58,500	71,290	252,700	355,500	67,500	31,750	—	—
22 Skaraborgs » ..	—	—	—	369,150	245,250	6,000	—	—	—
23 Värmlands » ..	—	—	77,620	418,100	76,950	—	—	—	—
24 Örebro » ..	—	—	20,000	104,700	110,250	—	121,500	—	—
25 Västmanlands » ..	125,000	1,480	57,560	156,000	—	—	53,100	—	—
26 Kopparbergs » ..	300,000	—	27,050	164,000	—	86,700	—	—	—
27 Gävleborgs » ..	50,000	—	35,210	221,000	204,200	119,400	30,900	—	—
28 Västernorrlands » ..	—	94,450	567,360	450,000	—	—	269,400	—	—
29 Jämtlands » ..	—	15,000	80,500	347,300	—	—	—	—	—
30 Västerbottens » ..	—	—	16,420	401,000	—	30,000	—	11,500	—
31 Norrbottens » ..	—	53,690	233,450	652,800	—	6,500	—	—	—
32 Ej fördelat på län..	—	—	—	—	—	—	14,639	53,139	26,076
Hela riket	9,080,350	1,459,060	1,944,180	7,378,030	5,450,785	1,418,600	680,869	1,166,689	1,336,035

marknaden, beviljade under tiden 1/7 1935—30/6 1936.

Spannmåls-lagerhus	Täck-dik-ning	Väg-och flottleds-byggnader	Skogs-vårds-åtgärder	Skogs-hus-hållning	Ved-eldnings-låne-fonden	Arbetar-små-bruks-låne-fonden	Summa	An-mälda arbets-lösa (medel-tal)	Summa per arbets-lös	Lån till enskild företag-samhet	
—	—	—	2,598	30,000	—	—	4,367,998	4,024	1,085.49	174,000	1
—	3,420	—	2,851	—	1,600	29,750	2,518,606	1,557	1,617.60	—	2
—	1,830	—	21,405	119,347	—	22,500	1,402,382	727	1,929.00	—	3
23,900	3,100	5,370	3,871	7,760	7,460	—	1,006,621	368	2,735.88	—	4
—	—	—	—	—	—	—	56,100	540	103.89	30,000	5
—	7,920	54,320	6,217	14,745	650	19,000	727,960	441	1,650.70	21,500	6
—	1,220	4,980	450	55,129	2,450	18,000	456,024	838	544.18	100,000	7
—	3,720	42,721	39,200	5,410	—	35,000	872,251	651	1,339.86	19,500	8
—	1,200	101,201	6,217	3,075	—	36,000	734,628	1,530	480.15	20,000	9
—	1,210	—	—	1,080	—	12,750	1,220,340	117	10,430.26	—	10
3,900	2,100	33,773	9,550	5,000	—	88,000	1,823,443	2,358	773.80	—	11
—	4,100	5,328	1,227	13,165	17,530	93,825	883,465	495	1,784.78	—	12
—	—	—	—	—	—	—	341,220	1,236	276.07	12,000	13
—	—	—	—	—	—	—	1,876,700	144	13,032.64	—	14
—	—	—	—	—	—	—	185,600	199	932.66	—	15
—	—	—	—	—	—	—	198,100	505	392.28	—	16
—	1,800	3,736	675	—	1,550	38,500	696,471	1,135	613.63	—	17
—	5,260	31,316	—	—	700	40,750	859,651	682	1,260.49	—	18
—	—	—	—	—	—	—	1,653,450	2,847	580.76	15,000	19
—	1,200	—	6,566	—	—	76,500	1,938,682	4,310	449.81	54,000	20
19,650	5,690	—	11,345	44,675	—	51,800	970,400	992	978.23	164,000	21
—	17,800	12,669	5,698	21,045	860	45,250	723,722	642	1,127.29	—	22
—	2,000	4,140	30,065	1,800	—	720,350	1,331,025	2,734	486.84	75,000	23
—	4,900	58,868	20,808	—	—	50,500	491,526	1,296	379.26	—	24
—	—	1,336	4,538	780	—	36,500	436,294	328	1,330.16	20,000	25
—	1,000	34,403	170,189	9,220	—	336,500	1,129,062	1,996	565.66	1,500	26
—	2,860	38,654	115,854	19,850	1,695	1,040,070	1,879,693	2,852	659.08	25,000	27
—	—	7,773	498,156	48,971	35,440	1,913,567	3,885,117	6,308	615.90	230,000	28
—	—	1,504	248,757	56,915	6,365	1,659,150	2,415,491	669	3,610.60	—	29
—	—	—	579,913	49,800	6,570	1,142,000	2,237,203	1,307	1,711.71	—	30
—	2,670	—	79,525	4,515	—	1,219,250	2,252,400	3,207	702.34	—	31
—	—	2,849	—	32,535	—	—	129,238	—	—	—	32
47,450	75,000	444,941	1,865,675	544,817	82,870	8,725,512	41,700,863	47,035	886.59	961,500	

Fördelning av belopp till allmänna arbeten i öppna

	Statliga byggnader	Beredskapsarbeten		Bostadsbyggnade på landsbygden	Bostadsförsörjning för barnrika familjer	Bostadsbyggnade i städer	Skenfria korsningar	Stensättning av vägar
		statliga	kommunala					
1 Stockholms stad.....	1,190,000	147,500	—	1,600	—	2,247,580	—	—
2 Stockholms län....	2,880,000	29,700	131,000	118,400	4,000	4,400	—	—
3 Uppsala »	1,425,000	—	—	90,000	—	47,700	—	—
4 Södermanlands »	—	—	—	30,000	207,360	1,300	—	—
5 Norrköpings stad	—	—	—	2,700	—	129,000	—	—
6 Östergötlands län i övr.	—	—	—	82,300	36,000	1,800	—	4,875
7 Jönköpings »	—	—	—	125,000	—	—	—	—
8 Kronobergs »	450,000	—	—	57,000	64,125	—	—	—
9 Kalmar »	—	4,000	408,950	185,000	90,615	—	—	—
10 Gotlands »	411,000	—	—	94,000	—	—	—	—
11 Blekinge »	—	—	180,780	300,000	—	45,575	—	—
12 Kristianstads »	25,000	14,400	—	265,000	—	—	—	—
13 Malmö stad.....	—	—	—	—	335,700	179,900	—	—
14 Lunds »	820,000	—	—	—	—	34,700	—	—
15 Landskrona stad	—	—	—	—	—	54,200	—	—
16 Hälsingborgs »	—	—	—	—	—	45,700	—	—
17 Malmöhus län i övr..	—	—	—	10,000	—	—	—	—
18 Hallands »	—	190,800	—	248,000	47,700	—	—	3,325
19 Göteborgs stad	—	—	—	—	2,021,400	124,000	—	—
20 Göteb. o. Bohus l. i övr.	—	362,210	173,120	210,000	120,150	—	70,736	226,475
21 Älvsborgs län.....	105,000	—	16,680	165,000	278,145	42,800	—	—
22 Skaraborgs »	—	—	—	285,000	49,200	4,000	115,000	—
23 Värmlands »	175,000	—	—	275,000	3,600	—	—	—
24 Örebro »	—	—	—	60,000	—	3,250	—	—
25 Västmanlands län....	97,000	—	—	72,000	5,850	—	—	—
26 Kopparbergs »	—	—	19,910	161,000	—	5,000	—	—
27 Gävleborgs »	145,000	—	127,400	275,000	—	9,900	45,000	—
28 Västernorrlands »	120,000	207,250	248,980	398,000	—	4,125	—	—
29 Jämtlands »	—	—	—	480,000	—	12,500	—	—
30 Västerbottens »	72,000	2,800	21,525	705,000	—	—	—	—
31 Norrbottens »	—	154,700	22,520	955,000	—	20,350	—	—
32 Ej fördelat på län....	—	—	—	—	—	—	—	919
Hela riket	7,865,000	1,113,360	1,350,865	5,650,000	3,263,845	3,017,780	230,736	235,594

marknaden, beviljade under tiden $\frac{1}{7}$ 1936— $\frac{28}{2}$ 1937.

Spannmåls-lagerhus	Väg- och flottleds-byggnader	Skogsvårds-åtgärder	Skogshushållning	Vedeldnings-låne-fonden	Arbetarsmåbruks-låne-fonden	Summa	Anmälda arbetslösa (medeltal under tiden $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1936)	Summa per arbetslös	Lån till enskild företag-samhet	
—	—	—	49,500	—	—	3,636,180	2,485	1,463.25	20,000	1
—	—	—	—	—	59,750	3,177,250	678	4,686.20	—	2
—	636	11,920	—	—	16,000	1,591,256	277	5,744.61	30,000	3
—	—	—	—	755	—	239,415	197	1,215.30	—	4
—	—	—	—	—	—	131,700	382	344.76	—	5
—	—	—	—	—	8,500	133,475	109	1,224.54	100,000	6
—	—	—	—	—	3,000	128,000	449	285.08	—	7
—	—	—	—	—	35,000	606,125	276	2,196.11	—	8
—	667	—	—	—	36,000	725,232	797	909.95	100,000	9
—	—	—	—	—	13,450	518,450	95	5,457.37	—	10
—	4,642	—	—	—	61,500	592,497	1,108	534.74	20,000	11
—	—	—	—	5,455	89,125	398,980	141	2,829.65	—	12
—	—	—	—	—	—	515,600	1,005	513.03	45,000	13
—	—	—	—	—	—	854,700	130	6,574.61	—	14
—	—	—	—	—	—	54,200	158	343.04	—	15
—	—	—	—	—	—	45,700	370	123.51	—	16
—	—	—	—	—	80,500	90,500	523	173.04	—	17
—	—	—	—	—	40,750	530,575	476	1,114.65	—	18
9,065	—	—	—	—	—	2,154,465	1,665	1,293.97	30,000	19
—	—	—	—	—	71,100	1,233,791	2,673	461.58	14,000	20
—	—	—	—	3,085	63,750	674,460	553	1,219.64	—	21
—	—	—	—	—	63,250	516,450	297	1,738.89	—	22
—	—	1,086	—	1,125	940,500	1,396,311	1,129	1,236.77	—	23
—	—	3,834	30,000	—	92,500	189,584	574	330.29	—	24
—	—	—	—	—	60,500	235,350	65	3,620.77	—	25
—	—	—	—	—	440,000	625,910	691	905.80	6,000	26
—	3,217	—	—	3,500	1,406,875	2,015,892	1,142	1,765.23	—	27
—	—	—	—	1,240	2,012,137	2,991,732	3,491	856.98	—	28
—	—	4,779	—	10,120	2,131,950	2,639,349	154	17,138.63	—	29
—	—	—	—	2,300	1,820,500	2,624,125	565	4,644.47	33,000	30
—	—	—	—	—	1,985,000	3,137,570	1,922	1,632.45	—	31
—	—	—	—	—	—	919	—	—	—	32
9,065	9,162	21,619	79,500	27,580	11,531,637	34,405,743	24,577	1,899.92	898,000	

Sammanställning per den 31 december 1936 av allmänna arbeten

Ä n d a m å l	Anslags- belopp	Antal företag	H ä r-		
			slut- förda	total- kostnader	under ut- förande
			4	5	6
<i>Stattliga beredskapsarbeten.</i>					
1 Allmänna vägar (inkl. gator)		8	6	237,117	2
2 Stensättning		1	—	—	1
3 Järnvägsanläggningar		2	1	43,000	1
4 Utdikningar		1	—	—	1
5 Koloniseringsåtgärder		2	—	—	2
6 Kanaler och farleder m. m.		10	5	33,900	5
7 Skogsförbättrande åtgärder		1	1	4,000	—
8 Dricksvatten- och avloppsledningsarbeten ..		7	6	409,476	1
9 Havs- och flodhamnar, fiskehamnar		41	26	1,482,893	11
10 Flyghamnar		2	2	245,000	—
11 Flygfält		4	4	78,778	—
12 Byggnader för offentliga myndigheter		3	3	46,700	—
13 Byggnader för militära förläggningar		9	9	692,850	—
14 Andra byggnadsföretag		19	15	1,071,873	2
15 Skjutbanor		4	4	96,005	—
16 Försvarsanläggningar		9	6	286,788	2
17 Fornminnesrestaureringar		10	3	56,212	7
18 Andra arbeten		13	9	637,267	4
Summa	27,500,000	146	100	5,421,859	39
<i>Kommunala beredskapsarbeten.</i>					
19 Allmänna vägar (inkl. gator)		4	3	301,246	1
20 Stensättning		2	2	198,999	—
21 Broar		3	2	101,115	1
22 Dricksvatten- och avloppsledningsarbeten ..		23	14	1,623,457	7
23 Handelshamnar		6	2	261,904	3
24 Kommunalhus och rådhus		29	21	2,826,402	5
25 Allmänna läroverk		11	11	3,679,130	—
26 Folkskolor och kommunala mellanskolor		178	127	6,358,216	35
27 Gymnastikhus, tennishallar och idrottsplatser		16	11	1,237,591	5
28 Lasarett och sjukhus		12	10	7,062,139	2
29 Badhus		9	5	421,306	3
30 Gasklocka		1	1	163,635	—
31 Andra byggnadsföretag		81	57	2,829,226	18
32 Kyrkorestaureringar		35	26	1,625,599	7
33 Värmeledningsarbeten		6	5	89,330	1
Summa	—	416	297	28,779,296	88

i öppna marknaden, till vilka medel beviljats under tiden 1/7 1933—31/12 1936.

a v			Summa total-kostnader	H ä r a v			Av summa total-kostnader belöpa å		
total-kostnader	besluta-de men- ej på-började	total-kostnader		från de i kol. 2 angivna anslags-medlen	från andra stats-medel	från andra	material m. m.	arbets-löner	
7	8	9	10	11	12	13	14	15	
68,151	—	—	305,268	286,608	59	18,601	130,512	174,756	1
40,000	—	—	40,000	40,000	—	—	10,305	29,695	2
175,000	—	—	218,000	218,000	—	—	77,500	140,500	3
4,940	—	—	4,940	4,940	—	—	1,550	3,390	4
7,030	—	—	7,030	7,030	—	—	1,990	5,040	5
238,800	—	—	272,700	246,400	13,300	13,000	126,247	146,453	6
—	—	—	4,000	4,000	—	—	—	4,000	7
11,951	—	—	421,427	387,619	6,500	27,308	206,753	214,674	8
1,592,800	4	500,410	3,576,103	3,359,303	—	216,800	1,655,020	1,921,083	9
—	—	—	245,000	245,000	—	—	163,000	82,000	10
—	—	—	78,778	78,778	—	—	47,422	31,356	11
—	—	—	46,700	46,700	—	—	25,262	21,438	12
—	—	—	692,850	692,740	110	—	392,551	300,299	13
13,760	2	10,550	1,096,183	918,673	15,057	162,453	670,728	425,455	14
—	—	—	96,005	96,005	—	—	43,193	52,812	15
187,000	1	100,000	573,788	573,788	—	—	317,178	256,610	16
310,850	—	—	367,062	363,350	512	3,200	136,710	230,352	17
61,548	—	—	698,815	670,288	—	28,527	303,996	394,819	18
2,711,830	7	610,960	8,744,649	8,239,222	35,538	469,889	4,308,917	4,434,732	
195,000	—	—	496,246	306,046	—	190,200	334,871	161,375	19
—	—	—	198,999	157,354	—	41,645	140,878	58,121	20
178,000	—	—	279,115	194,372	—	84,743	191,863	87,252	21
962,570	2	121,120	2,707,147	1,462,130	—	1,245,017	1,802,911	904,236	22
6,486,300	1	196,000	6,944,204	1,675,400	—	5,268,804	4,743,473	2,200,731	23
1,567,754	3	151,425	4,545,581	1,620,731	—	2,924,850	3,014,096	1,531,485	24
—	—	—	3,679,130	1,300,355	—	2,378,775	2,485,751	1,193,379	25
1,409,390	16	207,461	7,975,067	5,211,781	—	2,763,286	4,867,618	3,107,449	26
220,474	—	—	1,458,065	553,347	—	904,718	966,455	491,610	27
1,282,732	—	—	8,344,871	1,942,500	—	6,402,371	5,454,195	2,890,676	28
870,778	1	62,800	1,354,884	451,615	—	903,269	890,553	464,331	29
—	—	—	163,635	32,646	—	130,989	90,520	73,115	30
763,805	6	204,583	3,797,614	1,650,612	—	2,147,002	2,252,387	1,545,227	31
412,136	2	176,500	2,214,235	1,123,886	—	1,090,349	1,155,962	1,058,273	32
16,135	—	—	105,465	50,790	—	54,675	70,815	34,650	33
14,365,074	31	1,119,889	44,264,258	17,733,565	—	26,530,893	28,462,348	15,801,910	

Ä n d a m å l	Anslags- belopp	Antal företag	H ä r-		
			slut- förda	total- kostnader	under ut- förande
1	2	3	4	5	6
<i>Främjande av bostadsbyggande.</i>					
1 Bostadsbyggnadsföretag på landsbygden	40,500,000	45,881	32,164	59,503,450	8,850
2 Bostadsbyggnadsföretag i städer och stads- liknande samhällen.....	10,000,000	282	204	38,448,882	56
3 Bostadsanskaffning åt mindre bemedlade, barnrika familjer (avser städer, stadslik- nande samhällen och andra tätare bebyggda orter)	25,000,000	64	6	460,800	55
Summa	75,500,000	46,227	32,374	98,413,132	8,961
<i>Skenfria korsningar.</i>					
4 Skenfria korsningar	9,500,000	97	74	7,965,579	19
<i>Broar och hamnar.</i>					
5 Broar	12,500,000	42	34	6,666,247	8
6 Havs- och flodhamnar, fiskehamnar		48	36	6,560,161	10
Summa	12,500,000	90	70	13,226,408	18
<i>Vissa vägbyggnadsarbeten.</i>					
7 Allmänna vägar	3,200,000	56	37	6,513,218	18
<i>Stensättning av vägar.</i>					
8 Stensättning	4,000,000	23	19	3,019,015	4
<i>Vissa banarbeten m. m. för statens järnvägar.</i>					
9 Banarbeten m. m.	950,000	15	11	353,297	4
<i>Bidrag till gödselvårdsanläggningar.</i>					
10 Gödselvårdsanläggningar	1,400,000	8,652	7,802	5,626,207	516
<i>Torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbets- lösheten.</i>					
11 Utdikningar	8,000,000	1,837	1,003	7,825,940	814
<i>Bidrag till täckdikningar.</i>					
12 Utdikningar	2,500,000	9,388	8,403	9,335,176	428
<i>Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.</i>					
13 Skogsförbättrande åtgärder	9,500,000	18,776	16,806	14,946,804	1,855
14 Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar.					
15 Skogsförbättrande åtgärder					
<i>Arbetarsmåbrukslånefonden.</i>					
15 Koloniseringsåtgärder	37,500,000	4,277	1,499	7,883,800	2,364
<i>Bidrag till uppförande av spannmålslagerhus.</i>					
16 Spannmålslagerhus	300,000	6	6	1,808,926	—
<i>Byggande av nybyggesvägar.</i>					
17 Enskilda vägar	150,000	122	76	372,232	40
<i>Stattliga byggnader.</i>					
18 Byggnader för offentliga myndigheter	39,001,000	16	13	3,348,208	2
19 Andra byggnadsföretag		50	29	12,992,703	20
Summa		66	42	16,340,911	22
Summa summarum	231,501,000	90,194	68,619	227,831,799	15,190

a v			Summa total-kostnader	H ä r a v			Av summa total-kostnader belöpa å		
total-kostnader	besluta-de men- ej på-började	total-kostnader		från de i kol. 2 angivna anslags-medlen	från andra stats-medel	från andra	material m. m.	arbets-löner	
7	8	9	10	11	12	13	14	15	
16,859,750	4,867	9,168,675	85,531,875	35,855,404	—	49,676,471	50,719,650	34,812,225	1
9,997,374	22	2,246,950	50,693,206	9,152,080	—	41,541,126	30,415,900	20,277,306	2
14,146,997	3	161,000	14,768,797	6,474,280	—	8,294,517	8,860,000	5,908,797	3
41,004,121	4,892	11,576,625	150,993,878	51,481,764	—	99,512,114	89,995,550	60,998,328	
2,730,407	4	420,900	11,116,886	8,941,533	1,125,575	1,049,778	5,747,039	5,369,847	4
1,816,100	—	—	8,482,347	5,571,817	1,141,360	1,769,170	4,715,766	3,766,581	5
2,028,500	2	532,500	9,121,161	6,526,754	—	2,594,407	5,305,359	3,815,802	6
3,844,600	2	532,500	17,603,508	12,098,571	1,141,360	4,363,577	10,021,125	7,582,383	
3,098,700	1	39,000	9,650,918	3,200,000	5,504,452	946,466	2,169,400	7,481,518	7
980,985	—	—	4,000,000	4,000,000	—	—	827,685	3,172,315	8
644,000	—	—	997,297	950,000	47,297	—	342,070	655,227	9
432,407	334	212,941	6,271,555	1,339,558	945,976	3,986,021	3,095,132	3,176,423	10
8,971,490	20	104,530	16,901,960	7,842,230	4,497,130	4,562,600	4,240,000	12,661,960	11
469,204	557	402,776	10,207,156	2,403,781	3,205,735	4,597,640	4,545,715	5,661,441	12
									13
3,513,039	115	71,787	18,531,630	7,661,752	—	10,869,878	675,999	17,855,631	14
									15
12,990,000	414	2,311,800	23,185,600	22,203,009	—	982,591	16,299,800	6,885,800	16
—	—	—	1,808,926	260,485	912,630	635,811	1,250,885	558,041	17
310,856	6	51,750	734,838	150,000	121,081	463,757	113,070	621,768	18
192,000	1	195,000	3,735,208	3,734,600	608	—	2,251,308	1,483,900	19
21,949,050	1	375,000	35,316,753	35,266,400	353	50,000	21,280,710	14,036,043	20
22,141,050	2	570,000	39,051,961	39,001,000	961	50,000	23,532,018	15,519,943	
118,207,763	6,385	18,025,458	364,065,020	187,506,470	17,537,735	159,020,815	195,627,753	168,487,267	

Beträffande de medel, som av Kungl. Maj:t anvisats till statliga och kommunala beredskapsarbeten, till skenfria korsningar samt till broar och hamnar, har jag låtit upprätta förteckningar, upptagande de olika företagen, dagen för Kungl. Maj:ts beslut, företagens totalkostnader samt storleken av de medel, som beviljats varje företag. Förteckningarna finnas såsom bilagor fogade vid detta protokoll (*Bilaga B—H*).

Flertalet av de anslag, som beviljats till allmänna arbeten i öppna marknaden, avse jämväl att stimulera kommunal och enskild företagsamhet. Vid ett studium av hjälpåtgärdernas resultat är det därför av vikt att undersöka, i vilken utsträckning andra medel än statsmedel engagerats i de igångsatta företagen. Jag har fördenskull låtit verkställa utredning härom. Samtidigt därmed har jag infortrat uppgifter rörande det läge, vari de skilda företagen befinna sig, huruvida de äro slutförda, under utförande eller beslutade men ej påbörjade.

Av intresse är vidare att undersöka, huru företagens totalkostnader fördela sig å arbetslöner å ena sidan och övriga kostnader, material m. m., å andra sidan. Jämväl i dessa avseenden har jag infortrat uppgifter.

Innan jag framlägger resultaten av dessa undersökningar, anser jag mig emellertid liksom tidigare böra erinra om en sida av de allmänna arbetena i öppna marknaden, som det tyvärr icke är möjligt att siffermässigt belysa. Jag syftar härvid på vad jag kallat hjälpåtgärdernas indirekta effekt. Denna effekt består däri, att en mångfald industrier beretts sysselsättning med de beställningar av skilda slag, som de allmänna arbetena givit anledning till. Att denna effekt varit av mycket stor betydelse, torde knappast behöva påpekas, och vid bedömandet av hjälpåtgärdernas resultat bör densamma givetvis beaktas.

De infortrade uppgifterna avse den 31 december 1936. En blick på sammanställningen över desamma visar, att de arbeten, som ingå däri, representera en total kostnadssumma av 364,065,020 kronor (kol. 10), varav kommuner, vägstyrelser och enskilda bidragit med 159,020,815 kronor (kol. 13). Å materialkostnader faller ett belopp av 195,627,753 kronor (kol. 14). Häri ingå visserligen kostnader för arbetsledning, men beloppet giver dock en föreställning om den betydande utsträckning, i vilken framförallt olika industrier beretts beställningar till de företag, varom här är fråga.

Jag har förut antytt, att varje företag, som erhållit statsbidrag, skall månadsvis till socialdepartementet inkomma med rapport, utvisande bland annat antalet under månaden utförda dagsverken. Rörande dagsverkenas fördelning å län och vissa städer har jag låtit upprätta särskilda sammanställningar, som jag här meddelar (sid. 28—31).

Vissa av de i tabellerna använda anslagsrubrikerna torde tarva närmare förklaring. Under anslagsrubriken »Diverse» ingå sålunda anslagen till isbrytande undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (650,000 kronor), byggande av nytt fyrskepp (442,000 kronor), undersöknings- och

förberedande gruvarbeten m. m. inom Västerbottens län (849,000 kronor) samt vissa väganläggningar inom Västerbottens län (650,000 kronor). Under rubriken »Bekämpande av arbetslösheten» åter hava sammanförts vissa företag, till vilka bidrag beviljats av de medel, som av de under femte huvudtiteln för budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 uppförda anslagen till bekämpande av arbetslösheten ställts till Kungl. Maj:ts förfogande för främjande av företagsverksamhet. Sistnämnda anslagsmedel hava visserligen icke inräknats bland de anslag, som jag i det föregående hänfört till anslag till allmänna arbeten i öppna marknaden, men då företagen (sammanlagt 6) ålagts rapportskyldighet och till sin karaktär måste betraktas såsom allmänna arbeten i öppna marknaden, har det synts mig rimligt, att de utförda dagsverken redovisas tillsammans med övriga rapporterade dagsverken.

De nu angivna siffrorna måste delvis betecknas såsom approximativa, beroende på rapportmaterialets bristfällighet. I den mån så kunnat ske, hava rättelser vidtagits vid materialets bearbetning inom departementet, men självfallet har det på denna väg icke varit möjligt att åstadkomma i alla avseenden exakta uppgifter.

Av de ifrågavarande tabellerna framgår emellertid icke, huru de rapporterade dagsverken fördela sig å skilda månader under den tid redovisningen avser. Jag har fördenskull låtit upprätta en särskild sammanställning häröver. I denna har för varje anslag angivits det antal dagsverken, som utförts per månad från och med juli 1933 till och med december 1936. Av sammanställningen kan därjämte utläsas, vid vilken tidpunkt medel från de olika anslagen kommit till användning. Vid bedömandet av den grad av snabbhet, varmed de skilda, av medel från ifrågavarande anslag helt eller delvis finansierade företagen kommit i gång, måste man emellertid erinra sig den långvariga byggnadskonflikt, som verkat fördröjande beträffande byggnadsanslagens disposition. Vidare medförde den sena tidpunkten för 1933 års riksdags beslut, att den på ansökningsförfarande grundade medelsanvisningen kunnat påbörjas först långt in på budgetåret 1933/1934.

Dagsverken, utförda under tiden $\frac{1}{7}$ 1935— $\frac{30}{6}$ 1936

Län och vissa städer	Statsbeställningar	Statliga byggnader	Beredskapsarbeten		Främjande av bostadsbyggande		Skenfria korsningar	Broar och hamnar	Vissa vägbyggn.-arb.	Stensättning av vägar
			statliga	kommunala	landet	städer				
1 Stockholms stad....	13,856	50,884	9,594	—	—	82,032	—	—	—	—
2 Stockholms län	6,456	81,541	13,542	1,102	54,516	108	7,355	—	—	—
3 Uppsala län.....	1,874	17,500	2,778	—	32,947	8,596	4,267	—	—	—
4 Södermanlands län	—	75	419	11,371	61,806	2,499	9,198	13,063	—	—
5 Norrköpings stad ..	480	—	198	1,076	—	9,398	—	—	—	—
6 Östergötl. län i övr.	23,013	—	—	3,076	60,462	1,004	—	1,527	—	5,848
7 Jönköpings län	—	789	1,393	2,809	54,446	246	6,424	88	—	—
8 Kronobergs län	—	14,437	163	927	40,518	—	—	631	—	—
9 Kalmar län.....	416	—	4,617	46,315	61,063	—	3,034	10,557	—	—
10 Gotlands län	—	24,672	2,560	—	29,866	—	—	—	—	—
11 Blekinge län	15,335	—	14,615	13,151	42,027	4,801	—	2,740	—	604
12 Kristianstads län ..	—	5,642	3,992	7,267	79,636	2,426	4,337	707	—	—
13 Malmö stad.....	49,144	788	2,617	15,175	—	13,654	4,006	302	—	—
14 Lunds stad	21	31,947	—	—	—	12,472	—	—	—	—
15 Landskrona stad ..	158	2,396	—	—	—	8,146	—	3,640	—	—
16 Hälsingborgs stad ..	—	—	—	28,396	—	—	—	—	—	—
17 Malmöhus län i övr.	247	9,465	—	—	88,959	2,696	1,952	9,196	—	—
18 Hallands län	—	—	2,298	14,489	55,440	—	2,504	—	—	6,332
19 Göteborgs stad	54,060	—	—	38,841	—	18,157	—	—	—	—
20 Göteborgs och Bohus län i övrigt.....	—	—	13,589	38,151	69,388	1,963	3,539	43,961	—	18,002
21 Älvsborgs län	26,837	797	2,525	21,500	66,654	11,718	6,842	712	—	—
22 Skaraborgs län	—	114	—	2,566	97,644	750	4,762	8,981	—	—
23 Värmlands län	—	3,633	—	18,120	74,064	770	2,599	14,752	—	—
24 Örebro län	22,065	—	—	8,163	43,904	—	1,558	—	—	—
25 Västmanlands län ..	1,715	3,333	113	11,573	42,024	—	599	29	—	—
26 Kopparbergs län ..	14	11,281	—	9,267	41,294	8,570	5,308	1,106	—	—
27 Gävleborgs län	—	—	—	14,800	68,039	9,496	10,070	12,374	—	—
28 Västernorrlands län	—	595	13,187	28,001	98,220	675	766	7,989	2,188	—
29 Jämtlands län.....	354	—	433	13,908	104,255	—	2,384	13,668	21,630	—
30 Västerbottens län ..	—	—	—	9,946	109,502	1,746	3,155	20,590	58,225	—
31 Norrbottens län....	—	—	4,251	32,939	168,947	1,531	—	21,146	44,024	—
32 Summa	216,045	259,889	92,884	392,929	1,645,621	203,454	84,659	187,759	126,067	30,786

för anslag till allmänna arbeten i öppna marknaden.

Vissa banarbeten	Gödselvärd	Spannmåls-lagerhus	Torr-läggning	Täckdikning	Väg- och flottl.-byggn.	Skogsvårds-ätgärder	Arbetar-småbruks-låne-fonden	Diverse	Bekämpande av arbets-lösheten	Summa	Lån till enskild företag-samhet	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156,366	361,608	1
—	9,232	—	23,126	10,070	—	1,666	—	—	—	208,714	33,819	2
—	11,426	—	17,177	14,474	600	6,330	—	—	—	117,969	32,505	3
—	3,838	812	7,682	29,380	—	1,759	—	—	—	141,902	75,017	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11,152	31,573	5
—	8,702	—	23,568	80,937	14,714	8,786	137	—	804	232,578	35,562	6
—	12,129	—	8,694	3,165	—	8,117	661	—	—	98,961	160,060	7
—	10,347	—	21,734	10,410	7,569	36,249	—	—	—	142,985	66,759	8
—	18,451	—	21,149	22,232	13,954	17,951	172	—	—	219,911	102,868	9
—	5,466	—	10,798	6,660	—	2,174	—	—	—	82,196	—	10
—	11,976	—	2,018	7,631	2,154	2,531	915	—	—	120,498	44,240	11
—	12,784	—	24,765	34,225	3,060	752	326	—	—	179,919	65,242	12
—	—	—	—	—	—	—	—	83	—	85,769	71,953	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44,440	38,112	14
—	—	—	—	—	—	—	—	11,096	468	25,904	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,396	72	16
—	6,396	—	14,763	35,552	2,325	55	—	—	—	171,606	8,249	17
33,159	10,910	—	2,399	49,490	7,062	759	413	—	—	185,255	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	710	10,362	122,130	103,964	19
—	11,992	—	5,976	19,407	—	1,127	1,965	—	—	229,060	89,534	20
—	30,104	—	17,724	29,115	—	5,858	500	—	—	220,886	171,195	21
—	11,877	—	31,553	109,497	3,110	5,928	—	—	—	276,782	157,875	22
—	11,125	—	17,543	14,252	5,146	15,496	21,066	—	—	198,566	172,200	23
—	7,181	—	8,911	33,244	13,082	15,570	—	—	—	153,678	79,850	24
—	12,259	—	8,914	32,455	—	6,197	162	—	—	119,373	21,355	25
131	13,700	—	26,548	4,184	1,320	86,762	16,080	—	—	225,565	133,726	26
673	7,694	—	8,226	7,449	5,412	45,652	46,591	—	—	236,476	59,722	27
2,574	13,528	—	44,728	4,948	—	121,159	75,063	—	—	413,621	78,626	28
351	11,678	—	55,959	7,192	—	105,162	83,141	—	—	420,115	39,220	29
—	10,888	—	61,179	4,273	—	212,288	40,711	22,429	403	555,335	—	30
412	14,878	—	53,530	7,500	—	51,245	44,778	—	—	445,181	210,700	31
37,300	278,561	812	518,604	577,742	79,508	759,573	332,681	34,318	12,037	5,871,289	2,445,006	32

Dagsverken, utförda under tiden $1/7-31/12$ 1936 för

Län och vissa städer	Statsbeställningar	Statliga byggnader	Beredskapsarbeten		Främjande av bostadsbyggande		Skenfria korsningar	Broar och hamnar	Vissa vägbyggn.-arb.	Stensättning av vägar
			statliga	kommunala	landet	städer				
1 Stockholms stad....	4,133	12,698	1,155	—	—	42,606	—	—	—	—
2 Stockholms län	3,394	30,095	5,129	139	34,288	212	475	—	—	—
3 Uppsala län.....	—	9,134	1,160	—	18,364	3,279	470	—	—	—
4 Södermanlands län	—	—	—	2,878	33,731	413	4,343	3,787	—	—
5 Norrköpings stad ..	—	—	—	—	—	5,264	—	—	—	—
6 Östergötl. län i övr.	11,695	—	—	472	17,618	—	—	601	—	—
7 Jönköpings län	—	—	—	376	18,946	—	—	282	—	—
8 Kronobergs län	—	7,891	527	126	12,449	—	1,113	—	—	—
9 Kalmar län	—	—	397	7,896	27,687	—	1,071	5,280	—	1,111
10 Gotlands län	—	11,742	—	—	10,502	—	—	—	—	—
11 Blekinge län	6,533	—	2,894	24,659	21,278	473	—	5,665	—	—
12 Kristianstads län ..	—	3,340	164	178	28,989	1,516	2,359	—	—	—
13 Malmö stad	20,461	—	163	462	—	4,159	—	3,365	—	—
14 Lunds stad	—	19,215	—	—	—	4,774	—	—	—	—
15 Landskrona stad....	2,659	—	—	—	—	136	—	634	—	—
16 Hälsingborgs stad ..	—	138	—	11,572	—	339	—	—	—	—
17 Malmöhus län i övr.	385	3,200	—	—	22,256	1,628	2,934	3,523	—	—
18 Hallands län	—	—	692	4,451	19,059	—	—	—	—	—
19 Göteborgs stad	29,535	—	—	19,956	—	13,564	—	—	—	—
20 Göteborgs och Bohus län i övrigt.....	—	—	10,671	16,510	18,641	—	629	18,370	—	—
21 Älvsborgs län	1,798	—	2,518	4,588	26,684	8,535	234	—	—	—
22 Skaraborgs län	—	—	—	—	30,616	997	—	1,097	—	—
23 Värmlands län	—	—	—	7,902	29,417	—	1,113	631	—	—
24 Örebro län	523	—	—	498	13,477	—	208	—	—	—
25 Västmanlands län..	—	3,684	—	10,091	20,099	—	169	—	—	—
26 Kopparbergs län....	—	5,721	—	646	13,817	1,463	167	—	—	—
27 Gävleborgs län	—	—	—	1,582	26,306	6,736	5,769	4,166	—	—
28 Västernorrlands län	—	275	3,329	14,345	48,423	8	5,240	5,985	—	—
29 Jämtlands län.....	—	—	314	5,866	36,566	—	—	2,918	8,689	—
30 Västerbottens län ..	—	—	—	3,635	26,275	—	213	6,051	17,331	—
31 Norrbottens län....	—	—	63	11,642	53,124	671	—	2,550	6,701	—
32 Ej fördelat på län..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33 Summa	81,116	107,133	29,176	150,470	608,612	96,773	26,507	64,905	32,721	1,111

anslag till allmänna arbeten i öppna marknaden.

Vissa banarbeten	Gödselvärd	Torrläggning	Täckdikning	Väg- och flottbyggn.	Skogsvårdsåtgärder	Arbetar-småbrukslånefonden	Diverse	Bekämpande av arbetslösheten	Summa	Lån till enskild företagssamhet	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	60,592	196,552	1
—	3,472	4,788	9,198	—	637	388	—	—	92,215	19,871	2
—	5,209	3,676	5,720	4,152	4,382	162	—	—	55,708	17,141	3
—	6,077	1,619	21,479	—	207	—	—	—	74,534	42,481	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,264	14,170	5
—	4,098	8,256	61,477	5,948	2,865	—	—	308	113,338	25,072	6
—	5,081	1,165	2,625	—	4,545	89	—	—	33,109	92,567	7
—	6,559	7,719	11,287	10,879	15,815	188	—	—	74,553	33,770	8
—	7,063	5,040	21,436	26,173	9,177	409	—	—	112,740	63,262	9
—	2,925	2,790	10,728	—	1,793	448	—	—	40,928	—	10
—	3,424	—	5,188	10,950	2,478	710	—	—	84,252	19,796	11
—	6,157	247	11,673	11,463	2,188	1,668	—	—	69,942	34,927	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	28,610	18,967	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	23,989	21,833	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,429	—	15
—	—	—	—	—	—	—	968	—	13,017	121	16
—	1,594	867	23,408	2,481	292	493	—	—	63,061	5,082	17
10,515	6,342	—	29,473	4,642	620	947	—	—	76,741	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	889	63,944	33,714	19
—	5,730	2,164	15,870	—	904	1,067	—	—	90,556	3,117	20
—	6,192	2,959	32,448	—	2,051	389	—	—	88,396	94,074	21
—	4,517	4,456	98,080	4,047	3,442	511	—	—	147,763	88,023	22
—	3,654	5,554	—	2,297	6,890	20,683	—	—	78,141	98,364	23
—	4,279	2,874	26,257	10,263	3,181	190	—	—	61,750	55,729	24
—	2,538	1,118	16,257	2,450	3,966	868	—	—	61,240	7,976	25
—	1,729	10,013	2,154	19,946	71,290	10,346	—	—	137,292	76,694	26
—	3,335	4,880	4,644	20,145	20,382	36,514	—	—	134,459	35,183	27
—	6,408	27,525	7,308	—	89,040	50,457	—	—	258,343	38,958	28
—	7,731	44,505	11,324	—	65,657	62,052	—	—	245,622	8,130	29
—	8,348	35,335	3,214	—	163,523	20,435	9,713	5,526	299,599	—	30
—	10,205	40,603	6,009	—	45,335	41,869	—	—	218,772	109,302	31
—	—	—	—	—	368	—	—	—	368	—	32
10,515	122,667	218,153	437,257	135,836	521,028	250,883	10,681	0,723	2,912,267	1,254,876	33

Dagsverken, utförda under tiden 1/7 1933—³¹/₁₂ 193

	Stats- be- ställ- ningar	Stat- liga bygg- nader	Beredskaps- arbeten		Bostads- byggande		Sken- fria kors- ningar	Broar och ham- nar	Vissa våg- byggn. arbe- ten	Sten- sätt- ning av vägar	
			stat- liga	kom- munala	landet	städer					
<i>1933</i>											
1	Juli	—	5,649	435	—	—	—	—	—	—	
2	Augusti	—	5,681	—	—	70	—	—	—	—	
3	September	1,319	5,513	1,625	322	328	—	—	—	—	
4	Oktober	2,347	5,644	6,103	376	241	—	—	—	—	
5	November	3,048	4,295	7,675	2,408	1,500	—	165	1,128	—	
6	December	5,879	2,992	6,779	2,314	17,686	—	582	1,522	—	
<i>1934</i>											
7	Januari	7,760	1,898	9,002	3,792	17,931	—	3,207	7,579	—	
8	Februari	9,330	3,365	9,971	4,883	29,569	1,584	6,580	14,711	—	
9	Mars	12,126	6,136	10,757	7,681	57,115	10,525	9,389	21,474	—	
10	April	12,844	7,590	12,896	12,476	97,878	19,460	13,558	18,270	—	
11	Maj	11,633	11,279	13,866	18,998	139,662	36,389	17,219	14,269	—	
12	Juni	11,203	15,178	14,696	24,161	214,184	50,733	21,365	15,465	—	
18	Summa juli 1933 —juni 1934	77,489	75,220	93,805	77,411	576,164	118,691	72,065	94,418	—	
14	Juli	10,435	19,056	13,975	35,638	221,692	63,475	23,372	16,456	—	
15	Augusti	13,338	22,107	13,203	38,428	227,360	71,817	24,880	19,301	—	
16	September	12,412	22,246	11,497	41,687	240,626	70,244	24,908	20,476	—	
17	Oktober	10,655	23,326	12,217	48,611	207,319	42,702	21,418	18,000	25,486	
18	November	16,489	20,146	12,193	44,594	159,317	35,674	17,846	15,955	19,473	
19	December	22,845	15,874	7,788	33,776	68,034	36,166	9,677	10,455	9,796	
<i>1935</i>											
20	Januari	16,976	18,810	7,201	29,850	30,200	39,174	9,103	13,426	9,126	
21	Februari	14,621	17,355	5,840	28,423	21,234	40,196	7,425	17,494	11,104	
22	Mars	16,776	19,088	8,843	29,970	30,882	33,860	8,881	17,735	12,148	
23	April	13,457	20,114	9,630	33,920	60,290	14,722	9,378	20,841	10,736	
24	Maj	20,017	23,464	11,562	42,795	141,787	12,519	13,525	21,447	11,013	
25	Juni	14,732	19,804	11,336	45,252	213,054	8,527	12,982	17,959	19,129	
26	Summa juli 1934 —juni 1935	182,753	241,390	125,285	452,944	1,621,795	469,076	183,395	209,545	128,011	65,563

för anslag till allmänna arbeten i öppna marknaden.

Vissa banarbeten	Göd-sel-vård	Spannmåls-lager-hus	Torr-läggning	Täck-dikning	Väg-och flottl.-bygg-nader	Skogs-vårds-åtgärder	Arbe-tar-små-bruks-låne-fonden	Diver-se	Be-kämp-av ar-bets-lös-heten	Summa	Lån till enskild företag-samhet	
—	—	—	—	—	—	—	—	2,083	—	8,167	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	6,178	—	11,929	2,148	2
—	—	—	—	—	—	43,026	—	7,180	318	59,631	4,853	3
—	—	—	—	—	—	117,350	—	6,010	5,084	143,155	12,433	4
—	—	—	17,467	30,402	—	137,655	—	3,566	4,543	213,852	29,816	5
—	9,213	—	13,793	15,587	—	73,765	3,578	942	1,509	156,141	32,038	6
—	11,734	—	17,442	11,210	—	34,052	2,967	1,910	2,179	132,663	45,069	7
—	3,916	—	9,879	13,220	—	15,517	1,373	1,241	2,477	127,616	50,893	8
—	1,993	—	13,661	6,997	—	5,530	4,390	2,796	3,333	173,903	66,179	9
—	2,497	—	16,451	21,401	—	6,536	4,632	3,735	4,179	254,403	78,376	10
—	4,460	—	35,775	21,148	—	9,694	10,586	3,293	4,946	353,217	92,168	11
—	6,755	—	56,606	37,902	—	18,418	18,675	4,023	7,884	517,248	104,052	12
—	40,568	—	181,074	157,867	—	461,543	46,201	42,957	36,452	2,151,925	518,025	13
—	15,337	3,538	69,494	26,648	494	45,785	24,623	5,441	7,083	602,542	127,325	14
—	26,952	4,494	98,053	23,083	1,692	78,901	30,842	8,155	6,001	709,711	136,806	15
484	26,785	3,279	85,238	15,023	297	57,388	35,287	9,826	6,293	689,562	150,341	16
582	32,235	5,297	64,561	68,502	3,443	208,177	33,587	17,305	4,151	858,350	160,846	17
2,510	39,117	7,135	43,818	79,644	320	225,528	20,894	13,803	4,564	788,710	163,959	18
2,449	53,416	4,856	38,228	56,005	5,051	127,666	12,265	4,685	5,397	531,393	141,997	19
2,770	31,179	2,374	22,420	30,000	1,807	18,265	3,839	5,931	7,933	302,549	192,063	20
4,575	10,276	1,446	21,408	5,990	2,449	18,381	2,112	5,091	7,787	244,541	208,047	21
3,561	6,788	1,076	26,015	19,624	—	12,071	3,512	6,374	4,576	263,914	233,994	22
3,632	11,592	878	34,245	20,699	593	5,395	8,062	6,346	3,090	295,248	224,778	23
3,228	3,533	763	49,556	37,898	1,125	5,519	21,573	8,236	3,616	443,803	223,190	24
2,576	7,557	571	59,008	45,006	4,123	15,038	37,864	6,171	3,012	551,276	197,728	25
26,367	264,767	35,707	612,044	428,122	21,394	818,114	234,480	97,364	63,503	6,281,599	2,161,074	26

Bihang till riksdagens protokoll 1937. 1 saml. Nr 300.

	Stats- be- ställ- ningar	Stat- liga bygg- nader	Beredskaps- arbeten		Bostads- byggande		Sken- fria kors- ningar	Broar och ham- nar	Vissa väg- bygg- nar- arbeten	Sten- sätt- ning av vägar	
			stat- liga	kom- munala	landet	städer					
<i>1935</i>											
27	Juli	16,797	24,226	14,155	53,861	269,348	9,728	13,077	22,958	38,730	8,857
28	Augusti.....	17,287	22,946	12,438	54,490	285,974	11,439	14,873	24,148	14,779	7,453
29	September	12,703	20,448	10,788	43,681	262,294	—	13,261	21,192	22,000	6,968
30	Oktober	14,437	23,915	10,249	42,942	231,976	1,495	11,036	19,388	22,169	5,241
31	November	30,702	22,981	10,166	34,049	158,612	8,954	6,885	16,670	5,353	1,789
32	December.....	16,057	18,920	6,021	22,400	88,941	11,699	3,302	9,529	2,872	478
<i>1936</i>											
33	Januari	20,146	21,475	3,825	20,795	28,973	19,165	3,321	10,153	1,680	—
34	Februari	18,382	21,292	3,296	21,558	20,411	21,940	4,015	12,003	2,309	—
35	Mars	18,694	22,178	3,900	21,603	29,782	31,144	2,736	12,961	2,303	—
36	April	19,330	20,632	5,329	22,815	51,935	30,704	3,671	12,148	3,282	—
37	Maj	17,848	21,960	6,651	25,920	84,043	29,816	4,212	11,843	2,665	—
38	Juni	13,662	18,916	6,066	28,815	133,332	27,370	4,270	14,766	7,925	—
39	Summa juli 1935 —juni 1936	216,045	259,889	92,884	392,929	1,645,621	203,454	84,659	187,759	126,067	30,786
40	Juli	20,464	21,698	6,416	32,147	135,115	25,713	5,218	16,384	7,351	595
41	Augusti.....	16,947	18,691	5,293	29,192	134,587	20,806	5,963	14,230	4,748	516
42	September	15,239	18,714	4,808	26,606	132,028	12,665	6,023	12,216	8,094	—
43	Oktober	12,433	18,669	5,002	26,693	103,544	12,994	3,329	10,713	7,523	—
44	November	9,450	16,176	4,486	20,719	66,587	12,403	3,028	6,694	3,405	—
45	December.....	6,583	13,185	3,171	15,113	36,751	12,192	2,946	4,668	1,600	—
46	Summa juli— december 1936	81,118	107,133	29,176	150,470	608,612	96,773	26,507	64,905	32,721	1,111
47	Summa juli 1933 —december 1936	557,408	683,632	341,150	1,073,754	4,452,192	887,994	366,626	556,627	286,799	97,406

Vissa banarbeten	Gödselvärd	Spannmåls-lagerhus	Torr-läggning	Täckdikning	Väg- och flottl. byggnader	Skogsvårdsgårdar	Arbetar-småbruks-låne-fonden	Diverse	Be-kämp. av arbets-lös-heten	Summa	Lån till enskild företag-samhet	
2,785	9,556	216	91,705	44,649	6,320	37,740	46,225	6,504	1,956	719,393	204,855	27
2,787	25,420	48	85,466	46,754	6,863	69,535	51,621	5,784	1,241	761,346	220,427	28
2,651	29,585	48	86,306	62,030	6,663	87,199	64,974	5,888	1,128	759,807	213,626	29
3,312	34,319	260	73,597	97,085	8,697	182,230	50,292	4,654	1,108	838,402	223,642	30
3,308	51,832	240	77,828	105,183	15,499	235,533	28,295	3,277	884	818,040	227,180	31
1,952	48,187	—	23,048	76,816	14,061	92,140	14,820	2,313	651	454,207	185,565	32
2,880	37,674	—	11,119	23,808	4,446	17,570	4,020	1,666	649	233,365	198,029	33
2,458	8,204	—	13,798	11,509	1,700	9,273	5,122	1,918	653	179,841	204,585	34
4,181	15,440	—	4,632	15,375	—	2,653	1,950	2,016	752	192,300	198,552	35
4,141	10,199	—	11,240	19,761	2,310	2,910	5,097	143	761	226,408	184,976	36
3,582	3,560	—	13,269	33,353	6,737	5,431	19,332	83	1,104	291,409	199,561	37
3,263	4,585	—	26,656	41,419	6,212	17,359	40,933	72	1,150	396,771	184,608	38
37,300	278,561	812	518,664	577,742	79,508	759,573	332,681	34,318	12,037	5,871,289	2,445,606	39
2,910	4,326	—	33,318	42,616	11,252	29,380	42,340	310	1,164	438,717	228,309	40
2,873	13,182	—	42,389	57,570	24,674	45,591	64,326	730	1,371	503,679	220,908	41
2,438	18,094	—	47,598	55,632	13,610	78,324	59,278	2,227	1,089	514,683	221,171	42
1,449	21,847	—	48,824	98,414	38,490	175,647	50,755	6,009	1,076	643,411	215,934	43
565	34,384	—	34,392	115,501	30,286	124,179	21,516	1,155	977	505,903	201,152	44
280	30,834	—	11,632	67,524	17,524	67,907	12,668	250	1,046	305,874	167,402	45
10,515	122,667	—	218,153	437,257	135,836	521,028	250,883	10,681	6,723	2,912,267	1,254,876	46
74,182	706,563	36,519	1,529,935	1,600,988	236,738	2,560,258	864,225	185,320	118,715	17,217,080	6,379,581	47

Av sammanställningen framgår endast antalet utförda dagsverken men icke antalet i arbetena sysselsatta personer. En något så när riktig uppfattning erhålles emellertid, om man utgår ifrån att ett månatligt antal av 25 dagsverken representerar en arbetare. Beträffande december månad synes dock riktigast att räkna med att 20 dagsverken motsvara en arbetare.

Med dessa utgångspunkter skulle de i sammanställningen ingående dagsverken representera följande antal arbetare.

	Anslag till lån till en- skild före- tagsamhet	Övriga anslag	Summa
1 9 3 3			
Juli	—	327	327
Augusti	86	477	563
September	194	2,385	2,579
Oktober	497	5,726	6,223
November	1,193	8,554	9,747
December	1,602	7,807	9,409
1 9 3 4			
Januari	1,803	5,307	7,110
Februari	2,036	5,105	7,141
Mars	2,647	6,956	9,603
April	3,135	10,176	13,311
Maj	3,687	14,127	17,814
Juni	4,162	20,690	24,852
Juli	5,093	24,102	29,195
Augusti	5,472	28,388	33,860
September	6,014	27,582	33,596
Oktober	6,434	34,334	40,768
November	6,558	31,548	38,106
December	7,100	26,570	33,670
1 9 3 5			
Januari	7,683	12,102	19,785
Februari	8,322	9,782	18,104
Mars	9,360	10,557	19,917
April	8,991	11,810	20,801
Maj	8,928	17,752	26,680
Juni	7,909	22,051	29,960
Juli	8,194	28,776	36,970
Augusti	8,817	30,454	39,271
September	8,545	30,392	38,937
Oktober	8,946	33,536	42,482
November	9,087	32,722	41,809
December	9,278	22,710	31,988
1 9 3 6			
Januari	7,921	9,335	17,256
Februari	8,183	7,194	15,377
Mars	7,942	7,692	15,634
April	7,399	9,056	16,455
Maj	7,982	11,656	19,638
Juni	7,384	15,871	23,255

Juli	9,132	17,549	26,681
Augusti.....	8,836	20,147	28,983
September	8,847	20,587	29,434
Oktober	8,637	25,736	34,373
November	8,046	20,236	28,282
December.....	8,370	15,294	23,664

De anförda siffrorna utvisa bland annat, att sysselsättningen i de allmänna arbetena först i september 1933 nått en mera påtaglig omfattning. Därefter kan från och med april 1934 konstateras en kraftig stegring, som praktiskt taget fortgått till och med oktober 1934, då det dittills högsta antalet sysselsatta uppnått. Under år 1936 har sysselsättningen naturligt nog icke uppnått 1935 års siffror, utan rört sig omkring 70—80 % av dessa.

Vid en undersökning av lönenivån vid de allmänna arbetena i öppna marknaden samt den kostnad, de utförda dagsverken åsamkat statsverket (dagsverkskostnaden), är man hänvisad till de uppgifter, som föreligga beträffande slutförda företag. Det inom socialdepartementet föreliggande materialet är emellertid icke av den beskaffenhet, att uppgifter i förevarande hänseende kunna åstadkommas beträffande samtliga slutförda företag. Sålunda saknas uppgifter i fråga om t. ex. anslagen till främjande av bostadsbyggande, bidrag till gödselvårdsanläggningar, bidrag till täckdikningar, vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar m. fl. Beträffande anslagen till statliga och kommunala beredskapsarbeten, skenfria korsningar samt broar och hamnar är det däremot möjligt att med tämligen stor grad av sannolikhet angiva såväl medeldagsförtjänsten som dagsverkskostnaden. De uppgifter, som i dessa avseenden föreligga, har jag låtit sammanföra i fyra tabeller, vilka såsom bilagor torde få fogas vid detta protokoll (*Bilaga I—L*). I tabellerna hava därjämte angivits företagens totalkostnader, summan av beviljade statsbidrag och antalet utförda dagsverken. Dessutom har till ungefärlig belysning av den tid, företagens utförande tagit, angivits antalet rapportmånader.

En sammanfattning av de sålunda lämnade uppgifterna lämnas i följande översikt.

A n s l a g	Total- kostnader kronor	Härav av statsmedel kronor	Utförda dags- verken	Medel- förtjänst per 8 t. arbetsdag kronor	Dags- verkskostnad (inkl. material) kronor
1	2	3	4	5	6
Statliga beredskapsarbeten	5,421,859	5,094,452	237,230	9: 28	21: 47
Kommunala beredskapsarbeten	28,779,295	12,599,644	855,044	9: 27	14: 74
Skenfria korsningar.....	7,965,579	6,475,148	321,507	8: 60	20: 14
Broar och hamnar	13,226,408	8,787,238	433,249	9: 30	20: 28

Slutligen anser jag mig i likhet med föregående år böra lämna en redogörelse rörande användningen av de anvisade anslagen till lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet.

Intill februari månads utgång 1937 förelågo 1,578 framställningar om lån eller subventioner från anslaget till främjande av enskild företagsamhet. I så måtto hava 310 ansökningar berörande 10,716 arbetare och avseende lån å 19,838,400 kronor samt subventioner med 1,466,300 kronor bifallits, att 296 lån beviljats till ett belopp av 14,783,400 kronor och 15 subventioner till ett belopp av 402,800 kronor. Avslagits hava 630 ansökningar berörande enligt uppgifter i ansökningarna 11,478 arbetare och avseende lån å 18,300,265 kronor och subventioner med 2,481,488 kronor. I ett flertal fall hava emellertid i dessa ansökningar uppgifter om arbetarantal icke lämnats.

Beträffande de bifallna låneansökningarna må anmärkas, att lån till ett belopp av sammanlagt 1,698,696 kronor icke lyfts. Rätten till lånets lyftande är förverkad för lån å 1,114,696 kronor. Bland lån för verksamhet, som numera slutförts, märkes ett lån å 350,000 kronor till trafikaktiebolaget Grängesberg—Oxelösund för arbeten med järnvägsomläggningen i Grängesberg, två lån å tillhoppa 2,250,000 kronor till Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag för gråbergsbrytning i Kiruna och ett lån å 2,000,000 kronor till Sveriges granitindustris exportförening för stentillverkning i Bohuslän och Blekinge. Vid dessa arbeten hava sysselsatts tidvis sammanlagt omkring 3,500 arbetare. Övriga låntagare hade vid undersökningar, som gjorts i anledning av låneansökningarna, anställda sammanlagt 6,445 arbetare och sysselsatte enligt senast föreliggande rapporter 9,667 arbetare i medeltal år 1936. Å lånen hava hittills återbetalats sammanlagt 2,517,000 kronor; 16 lån hava helt återbetalts å sammanlagt 459,000 kronor.

Avgjorda ansökningar till ett antal av 143 hava avsett ändrade villkor för beviljade lån. 148 ansökningar hava för slutlig handläggning överlämnats till kommerskollegium eller annan myndighet. 199 ansökningar hava av sökanden återtagits, icke fullföljts eller av andra anledningar icke föranlett åtgärd. 59 ansökningar äro föremål för handläggning.

Beträffande de av Kungl. Maj:t meddelade villkoren för lån må följande meddelas.

I den mån räntefrihet icke medgivits, har ränta utgått med 5 procent för år räknat. Lånet å 2,000,000 kronor för stentillverkning i Bohuslän och Blekinge löper dock med 3.5 procent årlig ränta. Endast tre helt räntefria lån hava beviljats, nämligen lånen å 2,250,000 kronor för gråbergsbrytning och ett lån å 400,000 kronor till Kubikenborgsverken. Femårig räntefrihet har medgivits trafikaktiebolaget Grängesberg-Oxelösund för ovannämnda lån å 350,000 kronor samt Steneby hemslöjdsförening för lån å 5,000 kronor.

I övrigt hava beviljats

132 lån å inalles	5,743,900 kronor utan räntefrihet,
47 » » »	1,443,000 » med 1 års räntefrihet,
109 » » »	4,421,500 » » 2 » »
3 » » »	225,000 » » 3 » »

Amorteringstiden för lånen har i regel bestämts till tio år; detta gäller sålunda för 286 lån till ett belopp av tillsammans 9,986,900 kronor. Ofta börjar amorteringen av lånen redan efter första året men i vissa fall har medgivits uppskov med amorteringen under ett à två år från det lånet lyfts, då ekonomiska saneringsåtgärder funnits så påkalla. Kortare amorteringstid än 10 år har bestämts

för	3	lån	å	137,000	kronor	till	1	år,
»	3	»	»	2,296,000	»	»	2	»,
»	4	»	»	604,000	»	»	3	»,
»	3	»	»	175,000	»	»	4	»,
»	26	»	»	583,000	»	»	5	»,
»	2	»	»	36,000	»	»	6	»,
»	3	»	»	60,000	»	»	7	»,
»	11	»	»	326,000	»	»	8	» samt
»	4	»	»	53,000	»	»	9	»,

varjämte amorteringstiden för förenämnda båda malmbolags lån å inalles 2,600,000 kronor gjorts beroende på framtida beslut av Kungl. Maj:t.

Lättnaderna med hänsyn till ränta och amortering hava medgivits, i den mån företagets ekonomi har befunnits vara i större eller mindre mån beroende av rådande industriella kris.

Såsom säkerhet för lånen hava föreskrivits

1) fastighetsinteckningar upp till 70—80 % av taxeringsvärdet för 28 lån å tillsammans 1,561,400 kronor;

2) fastighetsinteckningar och borgen för 12 lån å tillsammans 452,000 kronor;

3) förlagsinteckningar eller pantsäkerhet inom 60 % av ett normalt minsta förlagsvärde med eller utan borgen för 150 lån å tillsammans 5,639,500 kronor;

4) fastighets- och förlagsinteckningar med eller utan borgen för 81 lån å tillsammans 3,627,500 kronor;

5) endast borgenssäkerhet för 18 lån å tillsammans 361,000 kronor; samt

6) preferensaktier i respektive företag, eventuellt för tryggande av aktiemajoritet därjämte stamaktier för 9 lån å tillsammans 597,000 kronor.

Slutligen hava lånen till de båda malmbolagen utlämnats emot revers utan säkerhet.

Mera aktivt hava 19 kommuner understött lånsökande företag, därav 2 med aktieteckning till belopp av sammanlagt 60,000 kronor, 3 med direkta lån å inalles 45,000 kronor, 13 med borgensförbindelser å ett sammanlagt lånebelopp av 437,500 kronor, 1 genom medverkan till fördelaktigt köp av tomt och 1 med subvention genom prisrabatt på elektrisk ström m. m. samt 3 med andra åtgärder.

Utredningen av låneärendena har i ett flertal fall föranlett, att som villkor för lånen uppställts en mer eller mindre genomgripande rekonstruktion av respektive företag eller andra åtgärder till dessas sanering.

Sålunda hava i 7 fall personalförändringar i företagets ledning genomförts. I 25 fall har som villkor för statlig hjälp föreskrivits, att företagets eget kapital skulle ökas genom nyteckning av aktier. I 28 fall har fordrats att företagets vanliga bankförbindelse eller annan huvudborgenär medgivit avskrivning av fordringar. I 9 fall har ackordsförfarande berörande flertalet fordringsägare genomförts. Slutligen har i 15 fall sanering av balansräkningar skett genom nedskrivning av aktiekapitalet.

Vid dessa saneringsåtgärder ha i regel företagets kreditgivande banker lämnat ett intresserat stöd.

Bakom flertalet låneansökningar ligger närmast en kreditvägran från företagets vanliga bankförbindelse, som funnit företagets genom den industriella krisen eller eljest stegrade kreditanspråk icke motsvaras av erbjudna säkerheter. I många fall torde en kreditvägran hava varit motiverad även under normal konjunktur, i andra fall synes en sådan vägran påtagligen grundad i en av kreditgivarens uppfattning om dåvarande konjunkturläge föranledd skärpning av den ekonomiska politiken, en skärpning, som i enstaka fall t. o. m. förefallit anmärkningsvärt hård.

Stödaktionens fördelning på olika industrigrenar framgår av följande sammanställning:

I n d u s t r i g r e n :	Beviljade lån:		Beviljade subventioner:	
	Antal	Belopp kronor	Antal	Belopp kronor
Malmbrytning	3	2,250,000	2	43,000
Metall- och maskinindustri	84	2,929,000	2	115,000
Jord- och stenindustri	33	2,557,900	4	22,500
Glasbruk	5	220,000	—	—
Sågverk	36	2,226,000	1	75,000
Snickerifabriker	44	860,000	—	—
Möbelfabriker	23	737,000	1	8,000
Pappersmasse- och pappersindustri, grafisk industri ..	9	410,000	—	—
Livsmedelsindustri	12	403,000	2	12,000
Textil- och beklädnadsindustri	24	1,194,500	1	21,000
Skofabriker	4	255,000	—	—
Kemisk-teknisk industri	7	115,000	—	—
Övriga	12	626,000	2	106,300
	296	14,788,400	15	402,800
				15,186,200

I anslutning till tabellen må erinras, att såväl en större möbelfabrik som flera snickerifabriker äro kombinerade med sågverk.

Vad beträffar den arbetseffekt, som erhållits genom anslagen till lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet, får jag hänvisa till den i det föregående lämnade redogörelsen.

Departementschefen.

Någon mera ingående analys av arbetslöshetsläget synes i år icke påkallad. Förbättringen har fortskridit på i propositionen nr 265 till 1936 års riksdag beräknat sätt och till och med något överträffat förväntningarna. Särskilt har den anmälda arbetslösheten under vintermånaderna blivit något lägre. Till närmare belysning av förbättringen kunna följande uppgifter tjäna.

Vid årsskiftet 1936/1937 hade endast två kommuner en arbetslöshet på minst 8 procent av invånarantalet. Mellan 5 och 8 procent hade 9 kommuner. En arbetslöshet mellan 3 och 5 % hade 27 kommuner. En arbetslöshet om minst 3 procent förekom den 31 augusti 1936 endast i 19 av rikets kommuner. Motsvarande siffra den 1 juli 1935 var 71.

Av de i fjolårets proposition omnämnda isolerade arbetslöshetsöarna hade vid årsskiftet 1936/1937 alla utom Södra Vram (Billesholms gruva) och Oskarshamn sjunkit under 3-procentstrecket.

Klientelundersökningen den 31 juli 1936, för vars huvudresultat jag förut redogjort, bekräftade i stort sett resultatet av 1935 års motsvarande undersökning. Den enda mera överraskande upplysning, som undersökningen bragte i dagen, var, att över 6,000 nyanmälda arbetslösa registrerades, samtidigt som konjunkturkurvan kraftigt steg uppåt.

Det nuvarande arbetslöshetsläget kan bedömas såsom i stort sett gynnsamt. Den ännu kvarstående arbetslösheten erbjuder emellertid två problem, som böra ägnas särskild uppmärksamhet. Det ena hänför sig till arbetslösheten i storstäderna, det andra till arbetslösheten i de svårt hem-sökta delarna av Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län, i någon mån även Blekinge och Norrbottens län.

Arbetslösheten i storstäderna bör vid fortsatt ekonomisk återhämtning kunna nedbringas ungefär till 1929 års nivå. Även om så sker, skulle dock en restarbetslöshet komma att kvarstå i de större städerna. En viss del av de arbetslösa i storstäderna torde på grund av ålder eller andra omständigheter utgöra en föga begärlig arbetskraft. Utan att i detta sammanhang närmare ingå på orsakerna till att ett sådant restklientel måste förutses, vill jag anmärka, att de äro av den art, att det system för arbetslöshetens bekämpande, som innefattas i direktiven för arbetslöshetskommissionens verksamhet, icke lär kunna åstadkomma någon grundväsentlig ändring av läget.

I motsats till vad som gäller i fråga om en del av storstädernas restarbetslöshet torde man kunna utgå ifrån att den lediga arbetskraften inom de övriga här äsyftade landsdelarna i stort sett är väl kvalificerad.

All arbetslöshetspolitikens yttersta syfte måste vara att avskaffa arbetslösheten. Varken i Bohuslän eller i Blekinge lär man kunna räkna med att stenindustrin, ehuru dess konjunktur förbättrats, skall återvinna sin tidigare ställning och kunna sysselsätta samtliga nu arbetslösa stenhuggare. Vad Västernorrland beträffar, torde sågverksindustrin, även om trävarukonjunkturen ytterligare väsentligt förbättras, icke komma att uppsuga någon större del av den lediga arbetskraften bland de gamla sågverksarbetarna. De nu berörda distriktens traditionella industrier torde alltså kunna förväntas komma att ge sysselsättning endast åt ett mindre antal av de alltjämt arbetslösa. De kvarstående arbetslöshetsproblemen i nämnda delar av landet kunna enligt min mening icke heller lösas genom de metoder för arbetslöshetens bekämpande, som arbetslöshetskommissionen har i uppdrag att tillämpa.

I princip innebära reglerna för arbetslöshetskommissionens verksamhet, att arbetslösa skola erhålla samhällshjälp så anpassad, att den arbetslöse med begärlighet skall åtaga sig varje arbete, som erbjuder sig i den öppna arbetsmarknaden. I distrikt, där dylika arbetstillfällen knappast stå till buds, kan sagda arbetslöshetspolitik emeliertid icke i nämnvärd omfattning få de åsyftade verkningarna. I den mån icke en utflyttning av ledigbliven arbetskraft från de ifrågavarande landsdelarna kan komma till stånd, finnes enligt min mening ingen annan framkomlig väg för sysselsättningsproblemets lösning än att inrikta ansträngningarna på understödjande av ny företagsamhet, som ökar arbetstillgången därstädes.

I socialdepartementet ha under de två senaste åren åtskilliga uppslag till nya företag varit föremål för undersökning, särskilt vad angår Bohuslän. I stort sett har prövningen hittills givit negativt resultat. Jag hänvisar härvid till vad jag i annat sammanhang anför rörande förslaget att med statligt stöd anlägga ett s. k. vitplåtvalsverk i Lysekil.

Trots detta böra förslag till nya företag av varierande storleksordning alltjämt bliva föremål för omsorgsfulla överväganden. För närvarande undersökas möjligheterna att till Uddevalla förlägga en tillverkning av träror för vatten- och avloppsledningar. Därjämte har jag gått i författning om att utröna, huruvida en exportmarknad för s. k. färdiga trähus skall kunna upparbetas. Om dessa undersökningar giva tillfredsställande resultat, torde man böra söka sörja för att eventuella produktionsutvidgningar på detta område komma de sämst ställda distrikten till godo. Likaledes pågå undersökningar beträffande nyanläggning av fabrik för snickerier och färdiga hus på Alnön och en utvidgning av Alviks plywoodfabrik därstädes. Vidare har utredning igångsatts för att undersöka försörjningsmöjligheterna i Västernorrlands län med särskilt syfte att genom nya anläggningar inom industri, småindustrier och hantverk ävensom åtgärder för jordbrukets främjande om möjligt ernå ökad sysselsättning inom länet.

Vid de överväganden, som avsikten att uppmuntra företagsamheten i de ifrågavarande landsdelarna nödvändiggjort, har jag sett mig föranlåten sär-

skilt uppmärksamma den abnorma skattetungan i de svårt hemsökta sten- och sågverkskommunerna. Det synes nödvändigt att låta utreda, på vilka vägar man skulle kunna ernå sådana lättnader i skattebördorna, att icke dessa skola avskräcka från anläggning av nya företag. Det har vidare visat sig oundgängligen behöfligt att jämka nu gällande regler för dispositionen av tillgängliga låne- och subventionsmedel till stödjande av ny företagsamhet därstädes, om staten med tillbörlig kraft skall kunna bidra till deras sanning. Till detta spörsmål återkommer jag i det följande.

Även om fortsatta undersökningar rörande förutsättningarna för nya större eller mindre företag skulle leda till positiva resultat, torde dock avsevärd tid förflyta, innan därur en mera påtaglig effekt i form av ökade sysselsättningsmöjligheter kan uppnås. Under denna tid måste enligt sakens natur de arbetslösa i största möjliga utsträckning beredas sysselsättning genom arbeten av mera tillfällig natur. Härvid synas inom nu åsyftade områden beredskapsarbeten böra i större omfattning än hittills komma i fråga. Behov av sådana arbeten föreligger i hög grad. Sålunda har det upplysts, att åtskilliga kustsamhällen i Bohuslän lida av mycket otillfredsställande vattenförhållanden, som innebära en ständig risk för utbrytande epidemier av olika slag. Dessa samhällen, delvis små fiskelägen, kunna icke av egen kraft åstadkomma en bättre ordning. Det bör därför icke möta hinder att med statsmedel låta utföra dylika av sakkunskapen såsom behöfliga vitsordade arbeten, om till beviljandet av statsbidrag knytes det villkoret, att vid utförandet av desamma skall anlitas av arbetslöshetskommittéerna i Bohuslän anvisad arbetskraft.

I samband med anmälan senare i dag av ärende rörande anslag till statens arbetslöshetskommission m. m. kommer jag att behandla den av kommissionen framlagda planen för de statliga reservarbetenas bedrivande under nästa budgetår. Sagda plan, mot vilken jag intet i huvudsak har att erinra, förutsätter, att kommissionen icke kontrakterar nya statliga reservarbeten. Då emellertid i Bohuslän vissa vägarbeten lämpligen böra komma till stånd, såsom t. ex. byggandet av Marstrandsvägen samt omläggningar av vägarna Gravarne—Dingle i Sunnervikens och Bullarens vägdistrikt, Säm—Sannäs—Knäm i Norrvikens vägdistrikt och den i Sunnervikens och Bullarens vägdistrikt belägna delen av vägen Uddevalla—Vänernborg, torde Kungl. Maj:t böra bemyndigas att disponera medel ur anslaget till statliga och kommunala beredskapsarbeten för utförandet av jämväl dylika vägarbeten, varvid självfallet såsom villkor bör föreskrivas, att arbetskraften skall rekvireras genom arbetslöshetskommittéerna i länet.

Medelpads östra vägdistrikt, som omfattar den av arbetslöshet svårast hemsökta delen av Västernorrlands län, nämligen bland andra Njurunda, Sköns, Alnö, Timrå och Hässjö kommuner, har anmält, att på grund av vägdistriktets svåra skuldsättning detta icke ser sig i stånd att utföra arbeten, som eljest borde komma till utförande under nästa budgetår. Med hänsyn till arbetslöshetsläget i orten synes det särskilt angeläget, att beredskapsanslaget får tagas i anspråk för utförande av nämnda vägarbeten, enär

eljest fara uppstår för ökad arbetslöshet. Huruvida statsbidragen till ifrågavarande vägföretag böra slutligt stanna å beredskapsanslaget eller i sinom tid i vanlig ordning utgå av automobilskattemedel — i vilket senare fall respektive statsbidragsbelopp skulle återföras till beredskapsanslaget — torde framdeles få tagas under översvägande. I den mån lämpliga vägföretag utanför treårsplanerna skulle erbjuda sig, böra även i denna landsdel sådana kunna komma till utförande såsom beredskapsarbeten.

Inom kommunikationsdepartementet och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen föreligger vidare ett stort antal framställningar om bidrag till hamnanläggningar, broar och farleder. Enligt vad chefen för kommunikationsdepartementet upplyst, beräknas de numera av riksdagen under sjätte huvudtiteln anvisade anslagen för hamnar, farleder och broar icke förslå till beredande av statsbidrag i större utsträckning till nyssnämnda arbeten. Ett mycket stort antal av sagda arbeten äro belägna i Blekinge, Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län. Det föreliggande behovet att utföra dylika arbeten inom de mest arbetslöshetsstyngda områdena synes mig med fördel kunna tillgodoses genom anvisande även i fortsättningen av bidrag från anslaget till statliga och kommunala beredskapsarbeten.

Genomförandet av arbetsplaner av här antydd storleksordning i de nämnda landsdelarna bör medföra som effekt, att ett större antal arbetslösa, däribland åtminstone samtliga familjeförsörjare, i Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län kunna erhålla arbete vid olika slags beredskapsarbeten under den tid, som kan förflyta, innan ökade sysselsättningsmöjligheter i annan ordning kunna åstadkommas.

Det synes mig också vara lämpligt, att de av den långvariga krisen särskilt hårt drabbade arbetslösa stenhuggarna och sågverksarbetarna, i den mån möjligheter därtill finnas, beredas sysselsättning under mera tillfredsställande villkor än de statliga reservarbetena erbjuda. Den höjning av anslaget till statliga och kommunala beredskapsarbeten, som jag nu ifrågasätter, synes mig fullt motiverad av önskemålet att effektivt lätta trycket i de svårast hemsökta områdena och därvid så ordna arbetslöshetshjälpen, att de arbetslösa icke behöva känna sig försatta i ett alltför prövande undantagsläge.

Enligt den plan för arbetslöshetskommissionens verksamhet, som kommissionen framlagt, skulle av nu kontrakterade arbeten det alldeles översvägande flertalet hinna avslutas med utgången av år 1938. Kommissionen har under det senaste halvåret i regel avböjt att åtaga sig nya arbeten. Under nu rådande konjunktur synes det självklart, att kommissionen bör avböja nya arbeten, även om i ett eller annat undantagsfall avvikelser från denna regel kan visa sig nödvändiga. Den nu skisserade arbetslöshetspolitiken leder därtill, att arbetslöshetskommissionens verksamhet efter hand blir begränsad till ett minimum. Då, såsom jag förut framhållit, man knappast kan antaga, att den restarbetslöshet, som storstäderna torde komma att uppvisa även efter ytterligare ett års konjunkturförbättring, liksom icke heller den kvardröjande arbetslösheten i de mest arbetslöshetsstyngda områdena, kan hävas genom arbetslöshetskommissionens åtgärder, synes det be-

fogat att nu gå till ett övervägande av de medel, som böra anlitas för uppnående av en mera fullständig likvidering av kvarstående arbetslöshet. Det är min avsikt att föranstalta om en sådan nyprövning.

Arbetslöshetskommissionen har beräknat det genomsnittliga antalet anmälda hjälpsökande arbetslösa under kommande budgetår till 13,000 pr månad. Under förutsättning av en helt oförändrad arbetslöshetspolitik håller jag för sannolikt, att det genomsnittliga antalet arbetslösa, just på grund av förekomsten av de hårt arbetslöshetsstyngda områdena, skulle komma att något överskrida sagda siffra. I och för sig vore det rimligt att utgå ifrån att arbetslösheten under nästa budgetår skall sjunka ner till samma nivå som år 1929, då månadsgenomsnittet utgjorde cirka 10,000. Men år 1929 funnos inga särskilt svårt drabbade distrikt. Enligt beräkningar, verkställda på samma sätt som under föregående år, beträffande vilka jag får hänvisa till bilagor till detta protokoll (*Bilaga M—N*), torde för beviljade och i statsverkspropositionen upptagna anslag till olika slag av offentliga arbeten komma att på den öppna arbetsmarknaden sysselsättas genomsnittligt ungefär lika många arbetare som under löpande budgetår. Med den utvidgning av de statliga och kommunala beredskapsarbetena, som jag anser önskvärd, särskilt i Göteborgs och Bohus samt Västernorrlands län, torde de av arbetslöshetskommissionen verkställda beräkningarna av antalet anmälda arbetslösa komma att visa sig hållbara, såvida icke arbetskonflikter eller andra nu icke förutsebara, störande omständigheter i mera påfallande grad komma att påverka utvecklingen.

Särskilda frågor.

Utredningar och förslag.

I fjolårets proposition (sid. 81 ff.) lämnade jag en utförlig redogörelse för de förslag, som framkommit vid olika utredningar rörande försörjningsmöjligheterna inom vissa av arbetslöshet särskilt hemsökta landsdelar. Jag erinrade därvid till en början om *Blekingeutredningens* förslag beträffande bland annat dels reglering av vissa delar av Lyckebyån, dels förbättring av ofullständiga jordbruk.

Vad angår det omfattande torrlägnings- och kolonisationsföretag, som en reglering av vissa delar av Lyckebyån skulle innebära, vilket företag officiellt betecknas vattenavledningsföretaget Lyckebyån mellan Bånga damm och Fursjön, har utredningen fullföljts. Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 23 oktober 1936 har chefen för jordbruksdepartementet tillkallat särskilda sakkunniga¹ för vidtagande av förberedande åtgärder avseende sagda torrlägnings- och kolonisationsföretag. Enligt vad jag inhämtat, hava de sakkunniga för avsikt att till chefen för jordbruksdepartementet inom den närmaste tiden överlämna en plan för de åtgärder, som behöva vidtagas för företagets igångsättande snarast möjligt. I fråga om erforderliga medel för finansieringen hava de sakkunniga meddelat följande sammanställning av beräknade kostnader.

¹ Landshövdingen S. Hagströmer, godsägaren N. G. Ehrenberg, f. d. landssekreteraren J. Fröberg och konsulenten L. G. E. Larsson.

A. *Kostnader, som skola stanna å statsverket:*

- 1) ett belopp, motsvarande det statsbidrag utan återbetalnings-skyldighet, som kan förväntas ur statens avdikningsanslag och som föreslås komma att slutligen belasta detta anslag. kr. 331,000
- 2) den merkostnad, som staten kan komma att behöva utbetala på grund av att de verkliga kostnaderna eventuellt komma att överstiga de beräknade, vilken merkostnad givetvis ej nu kan angivas » —

B. *Utgifter, som icke skola slutligen stanna å statsverket utan endast utgöra förskott (rörelsekapital):*

- 1) för inköp av mader, skogsmark m. m. för genomförandet av den nya fastighetsbildningen kr. 220,000
- 2) den del av den beräknade kostnaden för torrlägningsföretaget, som belöper å de av staten inköpta områdena » 189,650
- 3) för förskottering av de medel, som erfordras i avvaktan på utfäendet av lån i viss utsträckning från statens avdikningslånefond. » 423,274 » 832,924
- Summa kronor 1,163,924.

I finansieringsplanen har ifrågasatts, att även ovannämnda under A. 1 upptagna belopp å 331,000 kronor möjligen skall tills vidare förskottas från annat anslag än avdikningsanslaget.

Dessa beräkningar skilja sig från dem, som framlades i 1936 års proposition i följande avseenden. Den under A. 1) upptagna posten har beräknats till 331,000 kronor i stället för i propositionen till 278,000 kronor. Av de under B. upptagna beloppen togs i propositionen endast hänsyn till de under 1) och 2) angivna förskotten, vilka uppskattades till sammanlagt 450,000 kronor. De av Blekingeutredningen meddelade uppgifter, som lågo till grund för sistnämnda siffra, giva vid handen, att i detta belopp ingå dels 220,000 kronor, som beräknats erforderliga för inköp av mader, skogsmark m. m. dels 230,000 kronor, som beräknats erforderliga för bestridande av den å de sålunda inköpta områdena belöpande delen av torrlägningskostnaden. I de sakkunnigas sammanfattning har förutnämnda siffra bibehållits oförändrad med 220,000 kronor, under det att beloppet 230,000 kronor på grund av verkställda detaljerade beräkningar ansetts kunna sänkas till 189,650 kronor. En post som däremot saknar motsvarighet i 1936 års proposition, är det under B. 3) upptagna beloppet å 423,274 kronor. Sagda belopp avser emellertid allenast ett förskott å beräkneligt lån från statens avdikningslånefond.

Beträffande därefter det av Blekingeutredningen framlagda förslaget, att för budgetåret 1936/1937 måtte ställas ett särskilt anslag å 100,000 kronor till förfogande av länets hushållningssällskap att utöver den andel, som sällskapet kunde erhålla av det allmänna statsbidragsanslaget för ändamålet, användas till förbättring av ofullständiga jordbruk, vill jag erinra, att Kungl. Maj:t den 23 oktober 1936 tilldelat Blekinge läns hushållningssällskap ett belopp av 100,000 kronor, att av sällskapet i arbetslöshetslindrande syfte användas jämlikt de bestämmelser och under de villkor, som stadgas i kungörelsen den 12 oktober 1934 (nr 498) angående statsbidrag till jordförbättring å ofull-

ständiga jordbruk. Bidrag må dock ej beviljas till förbättring av jordbruk, vars åkerareal överstiger 5 hektar.

I fråga om de åtgärder för beredande av ökade försörjningsmöjligheter inom Göteborgs och Bohus län, som av mig avhandlades i fjolårets proposition, har jag anledning att särskilt uppehålla mig endast vid det av utredningen rörande Bohusläns näringsliv framförda uppslaget att i Lysekil under statens medverkan anlägga ett vitplåtvalsverk. Jag lämnade i nämnda sammanhang (sid. 90 ff.) en utförlig redogörelse för de utredningar, som verkställdes i syfte att närmare klargöra de ekonomiska förutsättningarna för verket. Resultatet av utredningsarbetena sammanfattade jag därvid på följande sätt.

Av den lämnade redogörelsen framginge, att den fortsatta utredningen icke givit stöd för antagandet, att de förutsatta ekonomiska uppostringarna från statsverkets sida skulle motsvaras av vinster för det allmänna ur de synpunkter, som med åtgärden åsyftats. Kommerskollegium hade sålunda framhållit, att trots en betydande kapitalinsats, beträffande vilken man från begynnelsen måste räkna med att den till stor del ginge förlorad, man måste befara, att ett dylikt företag skulle kunna ha utsikter att bestå endast under förutsättning av ett statligt stöd för avsättningen antingen medelst skyddstull å förtent plåt eller ock — såsom i Norge vore fallet i fråga om motsvarande industri — i form av en avsevärd årlig subvention. Därtill komme, att de fortsatta övervägandena gjort antagligt, att sysselsättningsmöjligheterna ur stenhuggarbefolkningens synpunkt tidigare bedömts alltför optimistiskt. Järnkontoret hade sålunda ansett, att inemot hälften av det beräknade arbetarantalet måste utgöras av yrkeskunniga bruksarbetare. Under sådana förhållanden hade jag nödgats avstå från att påkalla riksdagens medverkan för företagets igångsättande.

Sedermera har från de för förslaget tillkomst intresserade hopbragts åtskilligt nytt material. Vid en konferens, som avhölls under februari månad i år, har jag varit i tillfälle att dryfta den föreliggande frågan med sakkunniga representanter för kommerskollegium och järnkontoret, förslagsställarna samt företrädare för Ortsintressena. I samband därmed överlämnades jämväl av förslagsställarna en modifierad plan, avseende ett kallvalsverk för tillverkning av bandplåt. Beträffande innehållet i densamma får jag hänvisa till handlingarna i ärendet.

Departementschefen.

Vad till en början angår de i anledning av Blekingutredningens förslag vidtagna åtgärderna, vill jag, efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet, uttala, att de fortsatta övervägandena i fråga om vattenavledningsföretaget Lyckebyån icke givit mig anledning att frångå den mening, åt vilken jag vid ställningstagandet till sagda spörsmål i fjolårets proposition gav uttryck, och till vilken även riksdagen då anslöt sig. I stället för statens jordnämnd har dock, i enlighet med vad denna själv föreslagit, för ändamålet utsetts förutnämnda sakkunniga. Den plan för arbetets närmare bedrivande, som, enligt vad nyss nämndes, inom kort är att förvänta från de sakkunniga, kommer att omedelbart underställas Kungl. Maj:ts prövning. I nu förevarande sammanhang har jag närmast att överväga den framlagda finan-

sieringsplanen. Principiellt ansluter sig denna till det tidigare föreliggande förslaget och i fråga om de kostnader, som i nämnda sammanhang redovisades, återkommer flertalet poster med väsentligen samma siffror. Allenast en post, avseende förskottering av de medel, som äro erforderliga i avvaktan på utfåendet av lån i viss utsträckning från statens avdikningslånefond, och upptagen till 423,274 kronor, har icke tidigare till siffran angivits. Utredningen beräknar, att, utöver det belopp av 250,000 kronor, som ansetts erforderligt under innevarande budgetår, medelsbehovet under budgetåret 1937/1938 kan begränsas till 200,000 kronor.

Förstnämnda belopp föreslog jag förlidet år böra utgå av de jämlikt riksdagens medgivande i samband med anslag till reservarbeten anvisade särskilda medlen till främjande av företagsverksamhet. Denna anordning föranledde icke erinran från riksdagen. Jämväl för den fortsatta finansieringen torde den angivna utvägen böra anlitas. Då av det ifrågavarande beloppet allenast återstå omkring 500,000 kronor, torde riksdagens medgivande böra inhämtas till att ytterligare medel må disponeras för nu nämnda syfte. Jag återkommer till denna fråga i annat sammanhang. På en senare prövning torde få bero, huruvida och i vilken mån berörda kostnader definitivt böra gäldas av arbetslöshetsanslaget. Sannolikt kan det komma att befinnas riktigast, att medel av avdikningsanslaget eller avdikningslånefonden vid en slutlig reglering helt eller delvis tagas i anspråk för ändamålet och motsvarande belopp sålunda framdeles tillföras den nämnda anslagsposten.

Efter samråd med chefen för jordbruksdepartementet vill jag tillfoga, att den omständigheten att företaget kommer att utföras i statens regi och på dess ansvar med en i realiteten av staten utsedd styrelse som verkställighetsorgan, synes motivera att, i den mån till täckande av kostnaderna bidrag komma att sökas från avdikningsanslag och avdikningslånefond, Kungl. Maj:t bör äga att medgiva sådana avvikelser från de rörande beviljande av dylika bidrag och lån meddelade bestämmelser, som må finnas av förhållandena påkallade.

Jag kommer så till spørsmålet om fortsatta åtgärder för förbättring av förhållandena i Göteborgs och Bohus län. Såsom jag redan framhållit har jag därvid i främsta rummet haft min uppmärksamhet riktad på anläggande under statens ekonomiska medverkan av ett vitplåtvalsverk. Den ingående prövning jag förlidet år ägnade denna vittutseende fråga bibragte mig såsom förut erinrats den uppfattningen, att jag då måste avstå från att påkalla riksdagens medverkan för företagens igångsättande.

På sätt jag nyss anfört, har jag sökt ytterligare klarlägga spørsmålet i fråga. Enligt den förut omförmälda modifierade plan, som av initiativtagarna förebragts, skulle anläggningen avse ett kallvalsverk för tillverkning av bandplåt. En anläggning av denna typ har ansetts modernare än det tidigare projekterade valsverket men förutsätter ett omkring 1,000,000 kronor större kapital. Ett dylikt verk uppgives dock ej kunna sysselsätta lika stort antal arbetare som det tidigare projekterade, utan skulle den förut uppgivna siffran 380 få reduceras med omkring 100.

Jag har tillika låtit mig angeläget vara att inhämta närmare kännedom om det motsvarande norska verkets förhållanden och därvid i allt väsentligt vunnit bekräftelse på de därutinnan i fjolårets proposition meddelade uppgifterna. Obestriddigt är sålunda, att företaget i fråga åsamkat såväl enskilda som norska staten mycket betydande kapitalförluster. Även om sedan någon tid direkt subvention icke utgår till företaget i fråga, måste uppmärksammas, att anläggningen, som ägt bestånd i snart 20 år, först på allra senaste tid, då produktionen uppnått en omfattning, som mycket avsevärt överstiger den för Bohuslänsanläggningen kalkylerade, kunnat drivas utan direkt understöd från statens sida. Alltjämt åtnjuter dock verksamheten ett icke obetydligt tullskydd.

De fortsatta övervägandena kunna sålunda icke sägas hava undanröjt mina tidigare hysta betänkligheter rörande möjligheterna att på den angivna vägen bringa Bohusläns näringsliv ett verksamt stöd. Med hänsyn till det livliga intresse, som i orten kommit det ifrågavarande uppslaget till del, har jag ansett mig icke böra underlåta att för riksdagen omförmåla vad som i detta ärende förevarit, sedan frågan senast prövats av riksdagen. Därest riksdagen icke framställer någon erinran mot den uppfattning, åt vilken jag sålunda givit uttryck, saknar jag anledning att ytterligare överväga det ifrågavarande uppslaget.

Utredningar.

Genom tidigare beslut av Kungl. Maj:t hava utredningar igångsatts med syfte att undersöka och planlägga nya försörjningsmöjligheter för de av arbetslöshet särskilt betungade landsdelarna. Jag vill i sådant avseende erinra om den redan avslutade Bohuslänsutredningen och den alltjämt arbetande Blekingeutredningen. Enligt bemyndigande av Kungl. Maj:t den 16 innevarande april hava sakkunniga tillkallats för verkställande av en motsvarande utredning rörande Västernorrlands läns försörjningsmöjligheter.

Utöver berörda lokalt färgade utredningar har jag funnit nödvändigt att angripa de särskilt arbetslöshetstyngda områdenas sanering även från andra utgångspunkter än de med nämnda utredningar omedelbart åsyftade. Särskilt vill jag, i anslutning till det tidigare anförda, framhålla vikten av att en omprövning kommer till stånd av frågan på vilket sätt det kommunala skattetrycket må kunna lättas för nya företag, som anläggas i sagda områden. Såsom jag redan i nämnda sammanhang framhållit, torde det allvarligaste hindret för uppkomsten av ny företagsverksamhet inom de ifrågavarande kommunerna just vara att söka i det regelmässigt mycket avsevärda skattetrycket.

Till frågan om en nyprövning av medlen för den kvarstående arbetslöshetens bekämpande återkommer jag vid behandling av medelsbehovet för arbetslöshetskommissionens verksamhet.

Sammanfattning och anslagsbehov.

Den plan, för vilken jag i det föregående redogjort, förutsätter, att befolkningens i de svårast hemsökta landsdelarna krav på sysselsättning under nästa budgetår tillgodoses genom anordnande av beredskapsarbeten i väsentligt vidgad omfattning. Med särskild tanke på Göteborgs och Bohus samt Väster-norrlands län äro sålunda, på sätt jag i det föregående utvecklat, anslag för statliga och kommunala beredskapsarbeten starkt av behovet påkallade. För ändamålet har i statsverkspropositionen, såsom redan erinrats, beräknats ett belopp av 6 miljoner kronor. I det föregående har jag angivit en rad arbetskrävande företag inom de ifrågavarande landsdelarna, som med fördel komma till utförande såsom beredskapsarbeten. Med denna av de faktiska förhållandena motiverade utvidgning av verksamheten kan emellertid sagda belopp icke anses tillfyllest.

Utöver de ansökningar från nämnda båda län om bidrag till olika beredskapsarbeten, som redan föreligga i socialdepartementet, avseende arbeten till ett sammanlagt belopp å inemot 3 miljoner kronor, har jag i det föregående erinrat om de planer för vattenledningsarbeten inom olika samhällen i Bohuslän, preliminärt beräknade till 4.3 miljoner kronor, samt om de omfattande hamnbyggnads- och farledsföretag i samma län, vartill planer föreligga i färdigt skick, avseende i första hand kostnader å inemot 1.9 miljoner kronor. Vad Väster-norrlands län angår, föreligga ännu icke slutgiltiga siffror för motsvarande kostnader. För sådana arbeten i andra hand skulle för Bohuslän krävas ytterligare 6.9 miljoner kronor. Vidare föreligga förslag om broföretag, lämpliga till beredskapsarbeten, för en totalkostnad av i Göteborgs och Bohus län 195,000 kronor och i Väster-norrlands län 3.9 miljoner kronor. De i treårsplanerna för Medelpads östra vägdistrikt ingående vägföretag, som av mig förut berörts, draga en kostnad av sammanlagt omkring 4.4 miljoner kronor och för vägarna i Bohuslän erfordras 2.3 miljoner kronor. Utöver nu särskilt angivna arbetsföretag föreligga förslag och planer till arbeten av samma karaktär till avsevärda belopp inom Blekinge och Norrbottens län, vilka arbeten, om ock i mindre utsträckning, böra beaktas i nu förevarande sammanhang. Tillsammans belöpa sig de enbart för de nu särskilt angivna arbetena beräknade kostnaderna till omkring 28 miljoner kronor.

Med beräkning av statsbidrag enligt stadgade eller eljest tillämpade grunder skulle för desamma erfordras ett belopp av omkring 19 miljoner kronor, därvid dock hänsyn icke tagits till de hamn- och farledsföretag, som satts i andra hand. Under dessa omständigheter har jag kommit till den uppfattningen, att för realiserande i erforderlig omfattning av ett effektivt beredskapsprogram arbeten till ett sammanlagt bidragsbelopp av lägst 15 miljoner kronor böra komma till utförande. Emellertid är det uteslutet, att arbeten av denna storleksordning kunna beräknas färdigställda under loppet av nästa budgetår. Hittills har såsom ett grundvillkor för bidrag av anslaget till

beredskapsarbeten gällt, att hela bidraget för ett arbete skulle på en gång ställas till förfogande. Fortsättningsbidrag ha sålunda varit uteslutna. I detta avseende synas mig förhållandena påkalla en ändring. Jag anser mig böra föreslå, att för budgetåret 1937/1938 den ordningen tillämpas, att Kungl. Maj:t må äga besluta, att arbeten inom en av riksdagen fastställd kostnadsram må igångsättas, ehuru för sagda budgetår allenast en del av erforderliga bidragsmedel bestämmas skola utgå. Med en dylik omläggning av anslagsfördelningen torde medelsbehovet för budgetåret kunna begränsas till 10 miljoner kronor och återstående 5 miljoner kronor anvisas å riksstaten för ett kommande budgetår.

Vad angår de å budgetåret 1937/1938 belöpande kostnaderna för vattenavledningsföretaget Lyckebyån, ha dessa i enlighet med utredningsmännens förslag angivits till 200,000 kronor. Medel för ändamålet avses disponerade av reservationsanslaget till reservarbeten. Jag återkommer till denna fråga i annat sammanhang.

Beträffande slutligen frågan om anslagen till lån och subventioner till främjande av enskild företagsamhet vill jag erinra, att anslag för lån senast anvisades av 1934 års riksdag för budgetåret 1934/1935. Anslag till subventioner har anvisats allenast av 1933 års riksdag, varvid emellertid är att märka, att 1934 års riksdag medgivit, att det för budgetåret 1933/1934 för detta ändamål anvisade reservationsanslaget finge disponeras jämväl för låneunderstöd. Från och med budgetåret 1934/1935 har alltså gällt, att båda de ifrågavarande anslagen kunnat tagas i anspråk för låneverksamheten. Med hänsyn till gällande regler för dispositionen av reservationsanslag skulle emellertid kvarstående reservationer å anslaget till subventioner efter ingången av budgetåret 1937/1938 icke längre vara disponibla. Å anslagen återstår outnyttjat ett belopp av omkring 2,200,000 kronor. Såsom jag i det föregående framhållit, är det av synnerlig vikt, att Kungl. Maj:t fortsättningsvis förfogar över möjligheter att stödja framförallt grundande av nya eller utvidgning av redan bestående företag. Jag anser mig dock icke böra påkalla äskande av nya medel för ändamålet, under förutsättning att de nämnda reservationerna kunna anlitas för stödverksamheten och att därvid beloppet i sin helhet kan disponeras för såväl lån som subventioner. Riksdagens medgivande härtill bör alltså inhämtas.

I avseende å de av riksdagen godkända grunderna för låne- och subventionsverksamhetens bedrivande synas mig vägande skäl kunna anföras för en anpassning av desamma efter det nu föreliggande läget. Vid bidrags anvisande har enligt beslut av 1933 års riksdag gällt, vad angår låneverksamheten, att ränta skall utgå enligt Kungl. Maj:ts beslut, att amortering skall ske enligt Kungl. Maj:ts beslut samt att säkerhet skall ställas, som kan av Kungl. Maj:t godtagas. I fråga om subventionsverksamheten ha följande synpunkter fastslagits böra vara vägledande:

a) Genom subvention åt visst företag bör minskning av produktionen icke få framkallas vid annat företag med därav följande arbetslöshet.

b) Vid subvention bör tillses, att densamma per dagsverke, som beräknas

därigenom kunna åstadkommas, understiger eller högst svarar mot statsbidraget till kontant understöd för motsvarande antal hjälpta dagar.

c) Subvention bör vara av tillfällig natur och skapa möjligheter att trygga vederbörande företags framtida existens.

d) Subvention bör skapa lättnader för den eller de kommuner, som äro ekonomiskt beroende av det subventionerade företags existens.

Tillika har av riksdagen betonats angelägenheten därav, att endast sådana företag komma i åtnjutande av stöd, vilka på grund av konjunkturerna tvingats eller, såvitt kan bedömas, inom en icke avlägsen framtid bleve tvungna, därest hjälp i någon form icke erhöles, att nedlägga sin verksamhet, ävensom att företagen icke på annan väg kunna erhålla hjälp till sin verksamhet. Vidare har ansetts givet, att företagen böra hava en verklig betydelse ur arbetslöshetssynpunkt. Slutligen har riksdagen framhållit vikten av att den hjälp, som lämnas ett företag, icke blir ägnad att medföra arbetslöshet eller eljest menliga verkningar för ett annat företag.

I enlighet med i proposition till 1934 års riksdag framställt förslag medgav riksdagen sådan jämkning av nu berörda direktiv, att möjlighet öppnades för Kungl. Maj:t att understödja jämväl utvidgningar eller startande av företag. För detta ändamål skulle få disponeras ett belopp av högst 500,000 kronor. Riksdagen underströk därvid, att stor försiktighet vore av nöden vid utlämnandet av dylika lån.

Under åberopande av pågående utredningar i syfte att inom de av depressionen svårast drabbade landsdelarna bereda nya sysselsättningsmöjligheter åt befolkningen, påkallade departementschefen i den till 1935 års riksdag avlätna propositionen, att ytterligare medel för skapande av nya anläggningar ställdes till förfogande. Riksdagen medgav ock, att ett belopp av 1,500,000 kronor finge användas i angivet syfte, men anknöt till medgivandet i fråga ett uttalande om vikten av, att statens bistånd i förevarande hänseende lämnades under sådana former, att statsmakterna varken formellt eller reellt bleve bundna för ytterligare stödåtgärder gentemot de företag, som bisprungos.

Såsom jag i det föregående framhållit, bör den fortsatta låne- och subventionsverksamheten i första rummet avse att främja tillkomsten av ny företagsamhet, såväl större som mindre företag, inom de svårast hemsökta landsdelarna. Jag har tillika betonat, att därest verklig effekt på denna väg skall kunna utvinnas, de nu gällande snäva reglerna för medelsdispositionen icke ovillkorligt kunna upprätthållas. Jag åsyftar härvid mindre låne- än subventionsverksamheten. Vad den förstnämnda angår, torde hittills tillämpade grunder i stort sett lämna nödig handlingsfrihet. Vidkommande åter subventionsverksamheten synes det mig tillfyllest, om konkurrenssynpunkten jämväl i fortsättningen beaktas. Däremot böra inga fasta normer uppställas för utmätandet av subventionsbeloppens storlek. Det synes kunna överlämnas åt Kungl. Maj:t att med hänsyn till de i varje fall föreliggande omständigheterna avväga eventuella subventioner på ett sådant sätt, att sysselsättningsmöjligheterna därigenom ökas. Givetvis bör alltjämt iakttagas, att

statens bistånd lämnas under sådana former, att statsmakterna varken formellt eller reellt bindas för fortsatta stödåtgärder gentemot de företag, som bispringas.

De ytterligare erforderliga anslagsbelopp å budgeten, för vilka täckning erfordras, begränsa sig till det belopp å 4,000,000 kronor, varmed min nu gjorda uppskattning av medelsbehovet överstiger det i statsverkspropositionen beräknade. Chefen för finansdepartementet torde senare få anmäla frågan om sättet för täckande av detta belopp.

Hemställan.

Under återopande av vad jag i det föregående anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, i enlighet med vad jag i det föregående anfört, besluta om igångsättande av statliga och kommunala beredskapsarbeten till en sammanlagd kostnad för staten av högst 15,000,000 kronor;

dels till *Statliga och kommunala beredskapsarbeten* för budgetåret 1937/1938 anvisa ett *reservationsanslag* av 10,000,000 kronor;

dels ock medgiva, att kvarstående reservationer å de av 1933 och 1934 års riksdagar anvisade reservationsanslagen till lån och subventioner till främjande av enskild företagssamhet må av Kungl. Maj:t under budgetåret 1937/1938 disponeras för ifrågavarande ändamål enligt de ändrade grunder, som av mig i det föregående angivits.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlästas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Skoglund.

U p p g i f t

rörande vissa arbetslöshetsförhållanden enligt kommunernas rapporter till statens arbetslöshetskommission för den 31 december 1935 och den 31 december 1936.

A. Länsvis.

L ä n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat antal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp- en
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stockholms stad....	533,884	4,353	3,053	0.8	0.6	2,640	1,144	1,484	12
Stockholms	197,508	1,896	838	1.0	0.4	457	268	189	—
Uppsala	91,428	934	391	1.0	0.4	189	157	8	24
Södermanlands.....	110,601	509	314	0.5	0.3	91	91	—	—
Östergötlands	198,876	1,335	861	0.7	0.4	617	180	437	—
Jönköpings	125,032	985	506	0.8	0.4	304	304	—	—
Kronobergs	97,361	812	350	0.8	0.4	153	153	—	—
Kalmar	151,537	1,978	1,027	1.3	0.7	555	432	118	5
Gotlands	15,692	169	198	1.1	1.3	83	83	—	—
Blekinge.....	137,485	2,823	1,351	2.1	1.0	779	777	—	2
Kristianstads	118,179	786	327	0.7	0.3	106	106	—	—
Malmöhus	355,243	4,057	3,159	1.1	0.9	2,360	901	1,455	4
Hallands	76,904	829	597	1.1	0.8	404	296	93	15
Göteborgs stad....	258,387	3,283	2,024	1.3	0.8	1,509	574	859	76
Göteborgs och Bohus län i övrigt.....	149,578	4,926	3,189	3.3	2.1	2,359	1,765	569	25
Älvsborgs	161,974	1,356	825	0.8	0.5	326	258	68	—
Skaraborgs	96,656	904	410	0.9	0.4	198	159	36	3
Värmlands.....	229,816	3,487	1,222	1.5	0.5	611	414	181	16
Örebro	161,908	1,600	699	1.0	0.4	275	244	16	15
Västmanlands	92,223	521	122	0.6	0.1	40	7	33	—
Kopparbergs.....	203,762	2,638	681	1.3	0.3	294	263	—	31
Gävleborgs	259,505	3,776	1,221	1.5	0.5	803	596	190	17
Västernorrlands	249,421	7,291	4,132	2.9	1.7	3,020	1,506	1,394	120
Jämtlands	71,224	893	160	1.3	0.2	48	41	—	7
Västerbottens	168,123	1,753	731	1.0	0.4	377	270	45	62
Norrbottens	189,734	4,071	2,426	2.1	1.3	1,452	945	477	30
Summa	4,502,041	57,965	30,814	1.3	0.7	20,050	11,934	7,652	464

B. Kommunvis.

* Anger att kommunen icke stått i rapportförbindelse med kommissionen för ifrågavarande månad.

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälpsökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal 31/12 1936	D ä r a v		
		31/12 1935	31/12 1936	31/12 1935	31/12 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stockholms stad.....	533,884	4,353	3,053	0.8	0.6	2,640	1,144	1,484	12
<i>Stockholms län</i>									
Djursholm.....	6,411	17	*	0.3	—	—	—	—	—
Norrtälje.....	4,879	102	69	2.1	1.4	35	35	—	—
Sundbyberg.....	8,753	120	29	1.4	0.3	28	10	18	—
Södertälje.....	14,304	120	82	0.8	0.6	3	3	—	—
Vaxholm.....	2,923	16	32	0.5	1.1	20	20	—	—
Almunge.....	2,341	22	*	0.9	—	—	—	—	—
Bo.....	2,413	13	*	0.5	—	—	—	—	—
Botkyrka.....	5,108	30	*	0.6	—	—	—	—	—
Börstäl.....	3,082	9	9	0.3	0.3	—	—	—	—
Danderyd.....	4,464	13	9	0.3	0.2	4	3	1	—
Edebo.....	1,824	75	33	4.1	1.8	18	18	—	—
Edsbro.....	1,377	7	8	0.5	0.6	4	4	—	—
Faringe.....	767	10	*	1.3	—	—	—	—	—
Fasterna.....	1,318	14	1	1.1	0.1	—	—	—	—
Forsmark.....	849	35	2	4.1	0.2	—	—	—	—
Fresta.....	1,066	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Hammarby.....	1,957	8	*	0.4	—	—	—	—	—
Harg.....	2,339	39	39	1.7	1.7	8	8	—	—
Huddinge.....	11,728	63	23	0.5	0.2	20	1	19	—
Husby-Ärtinghundra.	1,101	4	—	0.4	—	—	—	—	—
Hässelby vst:s kpg..	2,350	31	*	1.3	—	—	—	—	—
Häverö.....	5,423	160	97	3.0	1.8	51	32	19	—
Hökhuvud.....	1,285	11	*	0.9	—	—	—	—	—
Järfälla.....	3,035	11	*	0.4	—	—	—	—	—
Knutby.....	1,420	13	—	0.9	—	—	—	—	—
Kårsta.....	813	—	8	—	1.0	1	—	1	—
Länna.....	2,539	33	*	1.3	—	—	—	—	—
Nacka.....	9,041	101	65	1.1	0.7	54	20	34	—
Norrunda.....	724	25	*	3.5	—	—	—	—	—
Nynäshamns kpg...	4,303	47	22	1.1	0.5	—	—	—	—
Riala.....	1,018	3	*	0.3	—	—	—	—	—
Rimbo.....	2,074	33	7	1.6	0.3	—	—	—	—
Roslags-Kulla.....	658	11	*	1.7	—	—	—	—	—
Salem.....	2,078	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Saltsjöbadens kpg...	3,304	5	2	0.2	0.1	—	—	—	—
Sollentuna.....	11,661	104	28	0.9	0.2	24	1	23	—
Solna.....	21,730	265	183	1.2	0.8	135	75	60	—
Spånga.....	10,819	62	31	0.6	0.3	28	14	14	—
Stocksunds kpg.....	2,954	11	*	0.4	—	—	—	—	—
Turinge.....	2,239	4	*	0.2	—	—	—	—	—
Tyresö.....	1,337	5	*	0.4	—	—	—	—	—
Täby.....	5,162	13	*	0.3	—	—	—	—	—
Ununge.....	1,298	33	22	2.5	1.7	11	11	—	—
Vallentuna.....	1,852	10	—	0.5	—	—	—	—	—
Valö.....	1,516	29	—	1.9	—	—	—	—	—
Vårdinge.....	1,746	13	*	0.7	—	—	—	—	—
Värmdö.....	2,839	27	2	1.0	0.1	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ¹ / ₁ 1936	Rapporterat antal hjälp-sökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ²¹ / ₁₂ 1936	D ä r a v			
		³¹ / ₁₂ 1935	³¹ / ₁₂ 1936	³¹ / ₁₂ 1935	³¹ / ₁₂ 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp	
		3	4	5	6					7
Västerhaninge	2,891	7	*	0.2	—	—	—	—	—	
Vätö	1,337	9	*	0.7	—	—	—	—	—	
Österhaninge	2,970	8	*	0.3	—	—	—	—	—	
Östertälje	1,230	33	*	2.7	—	—	—	—	—	
Österåker	3,125	44	35	1.4	1.1	13	13	—	—	
Överjärna	1,733	14	*	0.8	—	—	—	—	—	
Summa	197,508	1,896	838	1.0	0.4	457	268	189	—	
<i>Uppsala län</i>										
Enköping	5,959	11	1	0.2	0.0	—	—	—	—	
Uppsala	33,924	231	245	0.7	0.7	143	120	—	23	
Alunda	2,797	5	*	0.2	—	—	—	—	—	
Björklinge	1,732	5	9	0.3	0.5	9	9	—	—	
Bondkyrka	5,230	33	21	0.6	0.4	—	—	—	—	
Bro o. Lossa	1,454	14	*	1.0	—	—	—	—	—	
Danmark	1,147	2	*	0.2	—	—	—	—	—	
Enköpings-Näs	496	2	*	0.4	—	—	—	—	—	
Film	2,673	9	—	0.3	—	—	—	—	—	
Gamla Uppsala	2,333	25	23	1.1	1.0	—	—	—	—	
Hällnäs	2,796	25	—	0.9	—	—	—	—	—	
Kalmar	571	4	*	0.7	—	—	—	—	—	
Skäfthammar	1,683	75	*	4.5	—	—	—	—	—	
Söderfors	1,967	94	23	4.8	1.2	8	—	8	—	
Tegelsmora	2,074	9	*	0.4	—	—	—	—	—	
Tensta	1,956	3	*	0.2	—	—	—	—	—	
Tierps kpg	1,494	18	*	1.2	—	—	—	—	—	
Tierps lk	5,541	35	*	0.6	—	—	—	—	—	
Tolfta	1,505	1	*	0.1	—	—	—	—	—	
Västland	2,718	87	29	3.2	1.1	22	22	—	—	
Älvkarleby	8,864	225	40	2.5	0.5	7	6	—	1	
Österlövsta	3,114	21	*	0.7	—	—	—	—	—	
Summa	91,428	934	391	1.0	0.4	189	157	8	24	
<i>Södermanlands län</i>										
Eskilstuna	35,685	63	59	0.2	0.2	29	29	—	—	
Katrineholm	8,140	49	45	0.6	0.6	22	22	—	—	
Nyköping	12,068	138	96	1.1	0.8	23	23	—	—	
Strängnäs	4,926	8	23	0.2	0.5	—	—	—	—	
Torshälla	1,854	9	1	0.5	0.1	1	1	—	—	
Bogsta	402	2	*	0.5	—	—	—	—	—	
Frustuna	2,603	19	*	0.7	—	—	—	—	—	
Helgona	816	7	*	0.9	—	—	—	—	—	
Husby-Rekarne	2,510	3	*	0.1	—	—	—	—	—	
Hyltinge	1,623	20	*	1.2	—	—	—	—	—	
Hölö	1,682	20	*	1.2	—	—	—	—	—	
Julita	2,752	1	*	0.0	—	—	—	—	—	
Kila	2,205	7	*	0.3	—	—	—	—	—	
Lilla Malma	1,137	9	*	0.8	—	—	—	—	—	
Runtuna	1,063	2	*	0.2	—	—	—	—	—	
S:t Nikolai	5,258	66	34	1.3	0.6	4	4	—	—	
Sköldinge	3,170	20	*	0.6	—	—	—	—	—	
Stigtomta	1,939	20	12	1.0	0.6	12	12	—	—	

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat ant- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälpn
		3	4	5	6				
Stora Malm.....	3,536	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Trosa-Vagnhärad....	2,010	10	*	0.5	—	—	—	—	—
Tystberga.....	1,300	14	*	1.1	—	—	—	—	—
Vrena.....	749	7	37	0.9	4.9	—	—	—	—
Västra Vingåker....	8,633	3	*	0.0	—	—	—	—	—
Åker.....	2,478	5	7	0.2	0.3	—	—	—	—
Östra Vingåker.....	2,062	4	*	0.2	—	—	—	—	—
Summa	110,601	509	314	0.5	0.3	91	91	—	—
<i>Östergötlands län</i>									
Linköping.....	32,919	146	167	0.4	0.5	92	17	75	—
Mjölby.....	5,947	18	14	0.3	0.2	12	—	12	—
Motala.....	6,522	11	*	0.2	—	—	—	—	—
Norrköping.....	67,194	651	558	1.0	0.8	465	122	343	—
Söderköping.....	2,783	24	6	0.9	0.2	3	3	—	—
Vadstena.....	2,960	7	*	0.2	—	—	—	—	—
Björnsäter.....	1,437	23	*	1.6	—	—	—	—	—
Brunneby.....	1,626	16	*	1.0	—	—	—	—	—
Ekeby.....	4,134	14	*	0.3	—	—	—	—	—
Gistad.....	705	9	*	1.3	—	—	—	—	—
Hogstad.....	776	2	*	0.3	—	—	—	—	—
Hällestad.....	4,537	15	*	0.3	—	—	—	—	—
Kimstad.....	1,906	15	17	0.8	0.9	17	12	5	—
Kisa.....	3,975	14	*	0.4	—	—	—	—	—
Kristberg.....	2,103	6	*	0.3	—	—	—	—	—
Krokek.....	2,199	37	11	1.7	0.5	—	—	—	—
Kullerstad.....	2,913	28	*	1.0	—	—	—	—	—
Kvillinge.....	4,622	40	38	0.9	0.8	—	—	—	—
Kärna.....	1,542	11	—	0.7	—	—	—	—	—
Motala lk.....	8,422	17	*	0.2	—	—	—	—	—
Oppeby.....	1,186	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Orlunda.....	443	2	*	0.5	—	—	—	—	—
Regna.....	1,524	5	*	0.3	—	—	—	—	—
Ringarum.....	4,610	4	—	0.1	—	—	—	—	—
Risinge.....	10,281	21	*	0.2	—	—	—	—	—
Rystad.....	1,105	7	*	0.6	—	—	—	—	—
Rönö.....	572	1	1	0.2	0.2	1	—	1	—
Skärkind.....	1,475	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Styrestad.....	789	8	*	1.0	—	—	—	—	—
Svinhult.....	666	1	*	0.2	—	—	—	—	—
Tingstad.....	542	—	3	—	0.6	1	—	1	—
Tjällmo.....	2,623	10	*	0.4	—	—	—	—	—
Valdemarsviks kpg..	2,730	30	15	1.1	0.5	8	8	—	—
Veta.....	918	4	*	0.4	—	—	—	—	—
Vreta kloster.....	3,407	29	31	0.9	0.9	18	18	—	—
Åtvid.....	5,196	104	—	2.0	—	—	—	—	—
Östra Ryd.....	1,587	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Summa	198,876	1,335	861	0.7	0.4	617	180	487	—
<i>Jönköpings län</i>									
Eksjö.....	7,018	59	20	0.8	0.3	—	—	—	—
Huskvarna.....	8,602	25	4	0.3	0.0	2	2	—	—
Jönköping.....	33,320	306	148	0.9	0.4	97	97	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat ant- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		3	4	5	6				
Nässjö.....	9,423	175	147	1.9	1.6	93	93	—	—
Tranås.....	6,840	84	36	1.2	0.5	34	34	—	—
Vetlanda.....	3,820	15	*	0.4	—	—	—	—	—
Värnamo.....	4,727	22	36	0.5	0.8	35	35	—	—
Alseda.....	2,231	6	*	0.3	—	—	—	—	—
Anderstorp.....	2,813	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Barnarp.....	3,169	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Bodafor's kpg.....	1,984	7	9	0.4	0.5	6	6	—	—
Bredestad.....	1,227	10	3	0.8	0.2	—	—	—	—
Båraryd.....	2,692	21	*	0.8	—	—	—	—	—
Bäckседа.....	978	7	*	0.7	—	—	—	—	—
Flisby.....	1,659	2	10	0.1	0.6	—	—	—	—
Frinnaryd.....	912	13	*	1.4	—	—	—	—	—
Gränna lk.....	2,321	17	*	0.7	—	—	—	—	—
Hjälmseryd.....	2,850	14	*	0.5	—	—	—	—	—
Ingatorp.....	2,280	10	*	0.4	—	—	—	—	—
Korsberga.....	1,454	16	*	1.1	—	—	—	—	—
Källeryd.....	534	3	*	0.6	—	—	—	—	—
Långaryd.....	3,539	10	*	0.3	—	—	—	—	—
Norra Ljunga.....	1,218	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Norra Solberga.....	2,450	98	68	4.0	2.8	27	27	—	—
Rydaholm.....	3,303	14	*	0.4	—	—	—	—	—
Säby.....	3,602	7	16	0.2	0.4	10	10	—	—
Vallsjö.....	2,151	3	3	0.1	0.1	—	—	—	—
Vetlanda lk.....	2,746	15	*	0.5	—	—	—	—	—
Vrigstad.....	1,458	12	6	0.8	0.4	—	—	—	—
Värnamo lk.....	3,021	1	*	0.0	—	—	—	—	—
Ödestugu.....	690	4	*	0.6	—	—	—	—	—
Summa	125,032	985	506	0.8	0.4	304	304	—	—
<i>Kronobergs län</i>									
Ljungby.....	4,831	8	11	0.2	0.2	11	11	—	—
Växjö.....	9,831	60	86	0.6	0.9	17	17	—	—
Algutsboda.....	4,265	2	5	0.0	0.1	5	5	—	—
Almundsryd.....	3,767	44	25	1.2	0.7	—	—	—	—
Aneboda.....	936	10	*	1.1	—	—	—	—	—
Dädesjö.....	1,420	23	4	1.6	0.3	4	4	—	—
Ekeberga.....	1,838	34	33	1.8	1.8	28	28	—	—
Gårdsby.....	1,186	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Göteryd.....	2,340	13	*	0.6	—	—	—	—	—
Hallaryd.....	1,338	6	*	0.4	—	—	—	—	—
Hanneda.....	1,341	7	*	0.5	—	—	—	—	—
Hovmantorp.....	3,875	26	*	0.7	—	—	—	—	—
Hälleberga.....	2,280	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Härlanda.....	1,306	21	2	1.6	0.2	—	—	—	—
Lenhovda.....	2,202	37	22	1.7	1.0	4	4	—	—
Ljuder.....	2,215	31	—	1.4	—	—	—	—	—
Långasjö.....	1,728	5	*	0.3	—	—	—	—	—
Markaryds kpg.....	1,108	18	12	1.6	1.1	6	6	—	—
Markaryds lk.....	3,446	28	8	0.8	0.2	5	5	—	—
Nottebäck.....	2,482	3	1	0.1	0.0	1	1	—	—
Pjätteryd.....	1,331	8	*	0.6	—	—	—	—	—
Sjösås.....	1,277	15	9	1.2	0.7	7	7	—	—

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälpsökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal 31/12 1936	D ä r a v		
		31/12 1935	31/12 1936	31/12 1935	31/12 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Stenbrohult.....	2,646	22	7	0.8	0.3	—	—	—	—
Södra Sandsjö.....	2,452	8	*	0.3	—	—	—	—	—
Tingsryds kpg.....	966	13	*	1.3	—	—	—	—	—
Tingsås.....	2,222	61	21	2.7	0.9	6	6	—	—
Traryd.....	3,280	35	*	1.1	—	—	—	—	—
Urshult.....	3,881	41	10	1.1	0.3	2	2	—	—
Virestad.....	3,457	44	17	1.3	0.5	7	7	—	—
Vislanda.....	2,511	12	*	0.5	—	—	—	—	—
Väckelsång.....	2,033	3	2	0.1	0.1	1	1	—	—
Västra Torsås.....	2,948	7	—	0.2	—	—	—	—	—
Växjö lk.....	4,924	23	8	0.5	0.2	7	7	—	—
Åseda.....	3,583	67	35	1.9	1.0	21	21	—	—
Älmeboda.....	2,641	15	—	0.6	—	—	—	—	—
Älmhults kpg.....	2,753	53	32	1.9	1.2	21	21	—	—
Öjaby.....	721	5	*	0.7	—	—	—	—	—
Summa	97,361	812	350	0.8	0.4	153	153	—	—
<i>Kalmar län</i>									
Borgholm.....	2,041	10	21	0.5	1.0	6	6	—	—
Kalmar.....	20,691	273	225	1.3	1.1	135	105	30	—
Nybro.....	4,473	63	37	1.4	0.8	—	—	—	—
Oskarshamn.....	8,603	489	333	5.7	3.9	257	187	65	5
Västervik.....	12,749	160	130	1.3	1.0	49	49	—	—
Bäckebo.....	1,975	*	3	—	0.2	3	3	—	—
Döderhult.....	5,338	136	83	2.5	1.6	61	41	20	—
Fagerhult.....	2,261	19	*	0.8	—	—	—	—	—
Fliseryd.....	2,711	83	13	3.1	0.5	7	7	—	—
Gamleby.....	3,269	97	23	3.0	0.7	6	6	—	—
Gladhammar.....	2,264	—	3	—	0.1	—	—	—	—
Gårdserum.....	1,888	7	*	0.4	—	—	—	—	—
Hallingeberg.....	2,998	4	—	0.1	—	—	—	—	—
Hannäs.....	1,242	3	—	0.2	—	—	—	—	—
Hjorted.....	3,479	54	3	1.6	0.1	3	3	—	—
Hultsfreds kpg.....	1,940	23	*	1.2	—	—	—	—	—
Högby.....	1,678	*	10	—	0.6	—	—	—	—
Högsby.....	5,648	48	*	0.8	—	—	—	—	—
Kräksmåla.....	2,002	19	*	0.9	—	—	—	—	—
Ljungby.....	3,461	8	*	0.2	—	—	—	—	—
Lofta.....	2,270	8	*	0.4	—	—	—	—	—
Långemåla.....	1,746	15	*	0.9	—	—	—	—	—
Lönneberga.....	2,030	15	*	0.7	—	—	—	—	—
Madesjö.....	5,007	15	*	0.3	—	—	—	—	—
Misterhult.....	4,154	58	6	1.4	0.1	2	2	—	—
Målilla.....	2,692	24	*	0.9	—	—	—	—	—
Mönsterås kpg.....	1,629	32	27	2.0	1.7	7	7	—	—
Mönsterås lk.....	2,646	14	13	0.5	0.5	5	5	—	—
Mörlunda.....	4,066	25	—	0.6	—	—	—	—	—
Oskar.....	930	10	9	1.1	1.0	3	—	3	—
Söderåkra.....	4,266	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Södra Möckleby....	1,560	34	38	2.2	2.4	—	—	—	—
Torsås.....	4,923	18	9	0.4	0.2	8	8	—	—
Tryserum.....	1,952	11	*	0.6	—	—	—	—	—
Tuna.....	2,523	28	*	1.1	—	—	—	—	—
Virserum.....	3,595	40	7	1.1	0.2	3	3	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Vissefjärda.....	4,382	27	24	0.6	0.5	—	—	—	—
Västra Ed.....	2,570	31	*	1.2	—	—	—	—	—
Västrum.....	1,541	26	—	1.7	—	—	—	—	—
Ålem.....	5,082	40	10	0.8	0.2	—	—	—	—
Örsjö.....	1,262	8	—	0.6	—	—	—	—	—
Summa	151,537	1,978	1,027	1.3	0.7	555	482	118	5
<i>Gottlands län</i>									
Visby.....	11,350	147	194	1.3	1.7	83	83	—	—
Bunge.....	839	16	*	1.9	—	—	—	—	—
Fårö.....	1,056	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Levede.....	578	2	1	0.3	0.2	—	—	—	—
Slite kpg.....	1,869	3	3	0.2	0.2	—	—	—	—
Summa	15,692	169	198	1.1	1.3	83	83	—	—
<i>Blekinge län</i>									
Karlshamn.....	8,043	85	50	1.1	0.6	32	32	—	—
Karlskrona.....	28,434	401	304	1.4	1.1	146	145	—	1
Ronneby.....	5,945	93	85	1.6	1.4	64	64	—	—
Sölvesborg.....	4,036	68	46	1.7	1.1	23	23	—	—
Asarum.....	9,000	238	106	2.6	1.2	68	68	—	—
Aspö.....	961	29	15	3.0	1.6	8	8	—	—
Backaryd.....	2,174	82	19	3.8	0.9	15	15	—	—
Bräkne-Hoby.....	4,884	67	38	1.4	0.8	27	27	—	—
Elleholm.....	377	13	*	3.4	—	—	—	—	—
Eringsboda.....	2,111	77	42	3.6	2.0	19	19	—	—
Fridlevstad.....	2,692	40	20	1.5	0.7	13	13	—	—
Gammalstorp.....	2,153	23	—	1.1	—	—	—	—	—
Hasslö.....	1,522	70	55	4.6	3.6	27	27	—	—
Hällaryd.....	2,822	129	53	4.6	1.9	36	36	—	—
Jämjö.....	2,579	18	*	0.7	—	—	—	—	—
Jämshög.....	5,628	55	41	1.0	0.7	17	17	—	—
Kristianopel.....	2,802	20	*	0.7	—	—	—	—	—
Kyrkhult.....	4,518	137	81	3.0	1.8	42	42	—	—
Listerby.....	1,999	146	72	7.3	3.6	52	52	—	—
Lösen.....	2,690	*	26	—	1.0	21	21	—	—
Mjällby.....	5,745	31	4	0.5	0.1	—	—	—	—
Mörrum.....	4,267	214	72	5.0	1.7	42	42	—	—
Nättraby.....	2,290	43	13	1.9	0.6	6	6	—	—
Ringamåla.....	1,549	4	*	0.3	—	—	—	—	—
Ronneby lk.....	8,496	71	22	0.8	0.3	5	5	—	—
Rödeby.....	3,914	52	15	1.3	0.4	10	10	—	—
Sillhövda.....	2,162	46	23	2.1	1.1	11	11	—	—
Sturkö.....	1,961	229	40	11.7	2.0	37	36	—	1
Sölvesborgs lk.....	1,012	13	3	1.3	0.3	—	—	—	—
Tjurkö.....	519	35	8	6.7	1.5	5	5	—	—
Torhamn.....	2,653	66	29	2.5	1.1	12	12	—	—
Tving.....	2,855	60	8	2.1	0.3	2	2	—	—
Ysane.....	1,160	29	2	2.5	0.2	—	—	—	—
Åryd.....	2,176	92	41	4.2	1.9	34	34	—	—
Öljehult.....	1,356	47	18	3.5	1.3	5	5	—	—
Summa	137,485	2,823	1,351	2.1	1.0	779	777	—	2

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat antal hjälpssökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<i>Kristianstads län</i>									
Hässleholm	3,380	65	40	1.9	1.2	—	—	—	—
Kristianstad	14,704	127	79	0.9	0.5	44	44	—	—
Simrishamn	2,613	5	7	0.2	0.3	1	1	—	—
Ängelholm	5,569	48	34	0.9	0.6	—	—	—	—
Barkåkra	2,362	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Björnekulla	3,647	8	13	0.2	0.4	4	4	—	—
Bolshög	403	1	*	0.2	—	—	—	—	—
Everöd	1,368	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Fagerhult	1,468	20	*	1.4	—	—	—	—	—
Fjälkestad	1,438	18	*	1.3	—	—	—	—	—
Fjälkinge	1,389	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Förlöv	2,036	7	*	0.3	—	—	—	—	—
Gladsax	1,317	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Glimåkra	3,755	11	12	0.3	0.3	12	12	—	—
Gråmanstorp	4,315	27	11	0.6	0.3	7	7	—	—
Hjärsås	2,510	29	9	1.2	0.4	3	3	—	—
Hov	1,095	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Ignaberga	1,046	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Knisslinge	1,893	5	*	0.3	—	—	—	—	—
Kvidinge	2,387	6	*	0.3	—	—	—	—	—
Loshult	2,009	20	10	1.0	0.5	—	—	—	—
Norra Mellby	2,370	13	3	0.5	0.1	—	—	—	—
Norra Åkarp	2,809	11	*	0.4	—	—	—	—	—
Norra Åsum	4,604	27	*	0.6	—	—	—	—	—
Nosaby	2,343	15	*	0.6	—	—	—	—	—
Nåsum	2,090	15	*	0.7	—	—	—	—	—
Oppmanna	1,657	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Osby	5,170	62	*	1.2	—	—	—	—	—
Riseberga	4,127	21	*	0.5	—	—	—	—	—
Skepparslöv	1,136	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Stoby	3,586	43	25	1.2	0.7	6	6	—	—
Tomelilla kpg	2,824	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Tryde	1,838	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Vallby	1,001	4	*	0.4	—	—	—	—	—
Vä	1,648	8	*	0.5	—	—	—	—	—
Västra Broby	2,165	27	9	1.2	0.4	—	—	—	—
Västra Karup	2,704	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Västra Sönnarslöv	1,505	5	3	0.3	0.2	3	3	—	—
Västra Vram	2,902	6	*	0.2	—	—	—	—	—
Åhus kpg	1,959	10	*	0.5	—	—	—	—	—
Örkened	4,483	85	72	1.9	1.6	26	26	—	—
Östra Broby	2,521	1	*	0.0	—	—	—	—	—
Östra Hoby	2,033	6	*	0.3	—	—	—	—	—
Summa	118,179	786	327	0.7	0.3	106	106	—	—
<i>Malmöhus län</i>									
Eslov	5,971	131	79	2.2	1.3	54	34	20	—
Hälsingborg	58,968	611	586	1.0	1.0	532	88	440	4
Höganäs	6,915	233	124	3.4	1.8	90	52	38	—
Landskrona	19,274	241	170	1.3	0.9	107	107	—	—
Lund	25,878	238	247	0.9	1.0	157	50	107	—

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1936	Rapporterat ant- tal hjälpsökande		Antal hjälpsökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal 31/12 1936	D ä r a v		
		31/12 1935	31/12 1936	31/12 1935	31/12 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Malmö	141,485	1,476	1,393	1.0	1.0	1,108	358	750	—
Trälleborg	13,631	272	170	2.0	1.2	105	82	23	—
Ystad	11,134	298	221	2.7	2.0	116	40	76	—
Asmundtorp	1,228	10	*	0.8	—	—	—	—	—
Bjuv	2,970	43	4	1.4	0.1	4	3	1	—
Bunkeflo	1,907	7	*	0.4	—	—	—	—	—
Ekeby	3,452	45	*	1.3	—	—	—	—	—
Fjälle	1,076	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Gislöv	900	6	—	0.7	—	—	—	—	—
Grönby	1,031	11	2	1.1	0.2	—	—	—	—
Hammarlöv	565	3	*	0.5	—	—	—	—	—
Hällestad	884	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Härslöv	1,206	4	*	0.3	—	—	—	—	—
Hörby lk.	2,912	4	*	0.1	—	—	—	—	—
Kattarp	1,942	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Kävlinge	2,645	21	16	0.8	0.6	—	—	—	—
Lilla Bedinge	825	9	*	1.1	—	—	—	—	—
Lilla Isie	613	1	*	0.2	—	—	—	—	—
Lomma	3,577	10	*	0.3	—	—	—	—	—
Lövestad	2,238	12	*	0.5	—	—	—	—	—
Munkarp	690	14	*	2.0	—	—	—	—	—
Norra Vram	1,614	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Reslöv	2,055	12	*	0.6	—	—	—	—	—
Risekatslösa	454	5	*	1.1	—	—	—	—	—
S:t Ibb	958	5	*	0.5	—	—	—	—	—
Skegrie	526	10	*	1.9	—	—	—	—	—
Skivarps	1,989	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Skurups lk.	2,435	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Skårby	1,043	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Stehag	1,581	*	3	—	0.2	3	3	—	—
Stora Köpinge	2,056	5	5	0.2	0.2	—	—	—	—
Stävie	695	2	2	0.3	0.3	2	2	—	—
Svedala kpg.	1,925	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Svedala lk.	3,278	16	11	0.5	0.3	—	—	—	—
Södra Vram	2,691	168	103	6.2	3.8	75	75	—	—
Södra Åkarp	515	6	*	1.2	—	—	—	—	—
Tofta	396	6	*	1.5	—	—	—	—	—
Torrlösa	1,508	8	6	0.5	0.4	6	6	—	—
Trollenäs	1,389	16	*	1.2	—	—	—	—	—
Vanstad	1,553	7	*	0.5	—	—	—	—	—
Vellinge	1,750	14	*	0.8	—	—	—	—	—
Välinge	1,526	—	2	—	0.1	—	—	—	—
Väsby	3,175	39	*	1.2	—	—	—	—	—
Västra Klagstorp	1,246	6	10	0.5	0.8	—	—	—	—
Västra Sallerup	1,458	—	1	—	0.1	1	1	—	—
Östraby	1,742	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Östra Grevie	672	12	*	1.8	—	—	—	—	—
Östra Vemmenhög	1,096	6	4	0.5	0.4	—	—	—	—
Summa	355,243	4,057	3,159	1.1	0.9	2,360	901	1,455	4
<i>Hallands län</i>									
Falkenberg	5,895	86	61	1.5	1.0	21	21	—	—
Halmstad	25,911	334	285	1.3	1.1	232	147	72	13
Kungsbacka	2,290	*	21	—	0.9	20	—	20	—

K o m m u n	Invånar- antal ¹ / _i 1936	Rapporterat antal hjälp-sökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp-tas antal ¹ / _i 1936	D ä r a v		
		¹ / _i 1935	¹ / _i 1936	¹ / _i 1935	¹ / _i 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp-en
Laholm.....	2,646	20	7	0.8	0.3	—	—	—	—
Varberg.....	9,518	58	65	0.6	0.7	56	56	—	—
Eftra.....	1,107	28	*	2.5	—	—	—	—	—
Enslöv.....	4,006	74	28	1.8	0.7	19	17	—	2
Harplinge.....	2,772	64	5	2.3	0.2	4	4	—	—
Holm.....	692	8	*	1.2	—	—	—	—	—
Knäred.....	2,487	6	*	0.2	—	—	—	—	—
Okome.....	972	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Ränneslöv.....	2,432	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Skrea.....	1,340	27	10	2.0	0.7	10	10	—	—
Slättåkra.....	2,749	*	9	—	0.3	5	5	—	—
Slöinge.....	1,371	26	*	1.9	—	—	—	—	—
Snöstorp.....	2,238	*	6	—	0.3	6	6	—	—
Stavsinge.....	2,527	21	*	0.8	—	—	—	—	—
Söndrum.....	1,703	47	82	2.8	4.8	16	16	—	—
Tjärby.....	1,038	5	*	0.5	—	—	—	—	—
Torup.....	2,594	18	18	0.7	0.7	15	14	1	—
Vapnö.....	616	3	*	0.5	—	—	—	—	—
Summa	76,904	829	597	1.1	0.8	404	296	93	15
<i>Göteborgs stad.....</i>	258,337	3,283	2,024	1.3	0.8	1,509	574	859	76
<i>Göteborgs o. Bohus län i övrigt</i>									
Kungälv.....	2,998	20	*	0.7	—	—	—	—	—
Lysekil.....	5,833	191	150	3.3	2.6	117	86	30	1
Marstrand.....	1,592	4	12	0.3	0.8	—	—	—	—
Möndal.....	16,646	317	218	1.9	1.3	179	45	134	—
Strömstad.....	3,167	57	54	1.8	1.7	40	40	—	—
Uddevalle.....	15,676	317	298	2.0	1.9	258	166	79	13
Askum.....	2,662	226	130	8.5	4.9	102	92	10	—
Bokenäs.....	995	29	30	2.9	3.0	12	12	—	—
Bottna.....	581	32	10	5.5	1.7	8	8	—	—
Brastad.....	3,724	506	236	13.6	6.3	197	177	20	—
Bro.....	2,766	261	139	9.4	5.0	111	76	35	—
Bärfendal.....	499	18	2	3.6	0.4	—	—	—	—
Bäve.....	1,496	24	21	1.6	1.4	6	6	—	—
Dragsmark.....	477	18	16	3.8	3.4	—	—	—	—
Forshälla.....	1,819	9	11	0.5	0.6	9	9	—	—
Foss.....	4,337	169	172	3.9	4.0	103	53	45	5
Grebbestads kpg....	857	14	6	1.6	0.7	3	3	—	—
Grundsund.....	1,095	19	28	1.7	2.6	1	1	—	—
Hede.....	953	16	10	1.7	1.0	—	—	—	—
Herrestad.....	1,320	25	7	1.9	0.5	2	2	—	—
Hjärtum.....	2,700	52	19	1.9	0.7	6	6	—	—
Hogdal.....	1,333	131	79	9.8	5.9	56	46	10	—
Häby.....	762	2	*	0.3	—	—	—	—	—
Krokstad.....	1,873	26	18	1.4	1.0	—	—	—	—
Kungshamn.....	2,409	53	29	2.2	1.2	4	4	—	—
Kville.....	4,901	238	168	4.9	3.4	148	142	6	—
Lane-Ryr.....	1,184	6	—	0.5	—	—	—	—	—
Ljung.....	1,700	10	3	0.6	0.2	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälpen
Lommeland	881	112	97	12.7	11.0	89	68	20	1
Lur	1,676	50	14	3.0	0.8	8	8	—	—
Lyse	2,580	229	128	8.9	5.0	91	76	15	—
Malmö	1,347	118	64	8.8	4.8	44	39	4	1
Mo	786	17	5	2.2	0.6	2	2	—	—
Mollösund	803	*	10	—	1.2	—	—	—	—
Naverstad	2,418	27	*	1.1	—	—	—	—	—
Näsinge	1,255	184	142	14.7	11.3	111	96	15	—
Partille	7,964	15	18	0.2	0.2	1	—	1	—
Romelanda	1,617	15	*	0.9	—	—	—	—	—
Råda	2,110	10	*	0.5	—	—	—	—	—
Rödbo	526	4	*	0.8	—	—	—	—	—
Skee	5,661	534	369	9.4	6.5	293	223	70	—
Skredsvik	1,595	12	3	0.8	0.2	—	—	—	—
Svarteborg	2,692	31	40	1.2	1.5	28	18	10	—
Svenneby	1,284	53	55	4.1	4.3	51	41	7	3
Tanum	5,279	179	109	3.4	2.1	70	70	—	—
Tjärnö	1,830	19	6	1.0	0.3	3	3	—	—
Torslanda	566	1	*	0.2	—	—	—	—	—
Tossene	5,258	345	173	6.6	3.3	159	134	25	—
Västerlanda	1,799	81	22	4.5	1.2	8	8	—	—
Västra Frölunda	12,027	96	61	0.8	0.5	34	—	33	1
Ytterby	1,269	4	7	0.3	0.6	5	5	—	—
Summa	149,578	4,926	3,189	3.3	2.1	2,359	1,765	569	25
<i>Älvsborgs län</i>									
Alingsås	9,582	25	33	0.3	0.3	8	8	—	—
Borås	43,365	15	111	0.0	0.3	—	—	—	—
Trollhättan	15,025	208	158	1.4	1.1	82	44	38	—
Ulricehamn	4,436	35	19	0.8	0.4	6	6	—	—
Vänersborg	9,025	228	156	2.5	1.7	71	71	—	—
Ämål	6,800	67	35	1.0	0.5	18	18	—	—
Angered	1,664	15	12	0.9	0.7	10	10	—	—
Bengtstors kpg	2,209	31	27	1.4	1.2	16	16	—	—
Brunn	941	3	*	0.3	—	—	—	—	—
Bäcke	949	14	*	1.5	—	—	—	—	—
Dals-Ed	2,580	18	12	0.7	0.5	5	5	—	—
Dalskog	1,032	9	*	0.9	—	—	—	—	—
Fors	2,134	33	13	1.5	0.6	10	10	—	—
Frändefors	3,648	12	16	0.3	0.4	10	10	—	—
Fuxerna	2,825	94	83	3.3	2.9	33	3	30	—
Färgelanda	2,798	26	7	0.9	0.3	3	3	—	—
Holm	1,748	25	*	1.4	—	—	—	—	—
Högsäter	1,777	20	11	1.1	0.6	9	9	—	—
Kullings-Skövde	1,820	7	*	0.4	—	—	—	—	—
Laxarby	2,061	12	14	0.6	0.7	14	14	—	—
Lerum	4,251	16	8	0.4	0.2	4	4	—	—
Melleruds kpg	1,644	24	1	1.5	0.1	—	—	—	—
Nödinge	3,432	23	*	0.7	—	—	—	—	—
Nössemark	1,293	2	—	0.2	—	—	—	—	—
Skällerud	2,906	7	8	0.2	0.3	—	—	—	—
Starrkärr	3,872	27	*	0.7	—	—	—	—	—
Steneby	3,814	97	27	2.5	0.7	15	15	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ¹ / ₁ 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ¹ / ₁ 1936	D ä r a v		
		¹ / ₁ 1935	¹ / ₁ 1936	¹ / ₁ 1935	¹ / ₁ 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Strängsered.....	452	4	*	0.9	—	—	—	—	—
Torp.....	790	5	*	0.6	—	—	—	—	—
Torrskog.....	1,402	47	4	3.4	0.3	—	—	—	—
Töllsjö.....	1,309	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Valbo-Ryr.....	529	11	6	2.1	1.1	—	—	—	—
Vassända-Naglum...	5,084	86	32	1.7	0.6	2	2	—	—
Väne-Åsaka.....	1,524	13	*	0.9	—	—	—	—	—
Västra Tunhem....	4,033	52	29	1.3	0.7	10	10	—	—
Ödskölt.....	861	7	*	0.8	—	—	—	—	—
Ör.....	1,704	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Örby.....	6,655	34	3	0.5	0.0	—	—	—	—
Summa	161,974	1,356	825	0.8	0.5	326	258	68	—
<i>Skaraborgs län</i>									
Falköping.....	8,594	50	29	0.6	0.3	15	15	—	—
Hjo.....	2,890	26	11	0.9	0.4	7	7	—	—
Lidköping.....	10,445	57	55	0.5	0.5	40	40	—	—
Mariestad.....	6,278	66	33	1.1	0.5	26	26	—	—
Skara.....	7,140	38	12	0.5	0.2	—	—	—	—
Skövde.....	11,431	101	72	0.9	0.6	11	11	—	—
Tidaholm.....	4,443	190	115	4.3	2.6	62	39	23	—
Agnetorp.....	1,998	79	37	4.0	1.9	17	10	4	3
Amnehärad.....	3,071	10	*	0.3	—	—	—	—	—
Baltak.....	1,088	7	*	0.6	—	—	—	—	—
Björkäng.....	1,874	5	*	0.3	—	—	—	—	—
Forshem.....	1,744	22	*	1.3	—	—	—	—	—
Fägre.....	1,650	25	*	1.5	—	—	—	—	—
Götlunda.....	1,388	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Hova.....	3,323	6	*	0.2	—	—	—	—	—
Järpås.....	1,544	4	*	0.3	—	—	—	—	—
Karleby.....	704	14	*	2.0	—	—	—	—	—
Karlsborg.....	2,107	28	13	1.3	0.6	6	6	—	—
Kungslena.....	455	4	*	0.9	—	—	—	—	—
Källands-Åsaka....	552	1	*	0.2	—	—	—	—	—
Leksberg.....	1,078	11	*	1.0	—	—	—	—	—
Lugnås.....	984	6	*	0.6	—	—	—	—	—
Lyrestad.....	2,498	22	1	0.9	0.0	—	—	—	—
Mellby.....	669	4	*	0.6	—	—	—	—	—
Mölltorp.....	1,919	34	11	1.8	0.6	2	2	—	—
Norra Kyrketorp....	959	—	7	—	0.7	3	3	—	—
Ransberg.....	2,023	1	—	0.0	—	—	—	—	—
Sandhem.....	1,712	18	*	1.1	—	—	—	—	—
Skarke.....	755	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Stenstorp.....	1,104	*	5	—	0.5	—	—	—	—
Ullervad.....	875	6	*	0.7	—	—	—	—	—
Uddenäs.....	3,762	17	—	0.5	—	—	—	—	—
Valtorp.....	481	8	*	1.7	—	—	—	—	—
Vara kpg.....	2,268	—	9	—	0.4	9	—	9	—
Varv.....	490	32	*	6.5	—	—	—	—	—
Väring.....	996	6	*	0.6	—	—	—	—	—
Ålgarås.....	1,364	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Summa	96,656	904	410	0.9	0.4	198	159	36	3

K o m m u n	Invånar- antal ¹ / ₁ 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ¹ / ₁ 1936	D ä r a v		
		¹ / ₁₂ 1935	¹ / ₁₂ 1936	¹ / ₁₂ 1935	¹ / ₁₂ 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		3	4	5	6				
<i>Värmlands län</i>									
Arvika	8,174	49	21	0.6	0.3	12	—	12	—
Filipstad	4,595	48	32	1.0	0.7	9	—	9	—
Karlstad	26,535	307	328	1.2	1.2	93	42	50	1
Kristinehamn	13,018	171	78	1.3	0.6	27	27	—	—
Alster	1,430	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Arvika lk.....	4,815	84	42	1.7	0.9	38	17	20	1
Blomskog	1,406	43	*	3.1	—	—	—	—	—
Boda	1,393	21	5	1.5	0.4	—	—	—	—
Borgvik.....	859	15	7	1.7	0.8	—	—	—	—
Brattfors.....	1,142	34	*	3.0	—	—	—	—	—
Brunskog	3,470	35	*	1.0	—	—	—	—	—
By	3,812	26	21	0.7	0.6	1	—	1	—
Dalby	3,741	140	2	3.7	0.1	—	—	—	—
Eda	6,441	192	134	3.0	2.1	101	76	25	—
Ekshärad	6,475	189	47	2.9	0.7	15	15	—	—
Frykerud	2,565	13	2	0.5	0.1	2	2	—	—
Fryksände.....	6,668	101	27	1.5	0.4	21	19	—	2
Färnebo.....	3,342	28	—	0.8	—	—	—	—	—
Glava	3,371	38	19	1.1	0.6	12	12	—	—
Grava	6,627	186	68	2.8	1.0	33	33	—	—
Grums	4,055	60	55	1.5	1.4	55	13	42	—
Gräsmark	3,048	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Gunnarskog	4,122	40	*	1.0	—	—	—	—	—
Holmedal.....	1,658	17	*	1.0	—	—	—	—	—
Järnskog	2,766	48	—	1.7	—	—	—	—	—
Köla	2,487	33	—	1.3	—	—	—	—	—
Lysvik.....	3,151	87	11	2.8	0.3	2	1	—	1
Långserud.....	1,853	6	*	0.3	—	—	—	—	—
Nedre Ullerud.....	4,542	123	86	2.7	1.9	51	29	20	2
Nor	3,131	34	22	1.1	0.7	17	17	—	—
Nordmark.....	1,689	11	—	0.7	—	—	—	—	—
Norra Finnskoga.....	1,717	34	*	2.0	—	—	—	—	—
Norra Ny.....	3,117	64	*	2.1	—	—	—	—	—
Norra Råda.....	10,716	146	35	1.4	0.3	31	31	—	—
Ny	1,534	—	17	—	1.1	2	—	2	—
Nyed	4,793	52	*	1.1	—	—	—	—	—
Ransäter.....	6,023	62	27	1.0	0.4	17	17	—	—
Råmen.....	2,822	74	27	2.6	1.0	14	13	—	1
Silbodal.....	2,639	46	*	1.7	—	—	—	—	—
Sillerud	2,748	62	34	2.3	1.2	14	14	—	—
Skillingmark.....	1,157	56	4	4.8	0.3	2	—	—	2
Stavnäs.....	2,416	13	*	0.5	—	—	—	—	—
Stora Kil.....	3,781	43	9	1.1	0.2	—	—	—	—
Sunne kpg.....	1,822	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Sunne lk.....	8,910	95	36	1.1	0.4	34	31	—	3
Sunnemo.....	1,477	101	*	6.8	—	—	—	—	—
Säfte kpg.....	3,677	27	1	0.7	0.0	—	—	—	—
Södra Finnskoga.....	1,770	128	7	7.2	0.4	—	—	—	—
Töcksmark.....	1,557	12	*	0.8	—	—	—	—	—
Visnum	3,273	44	*	1.3	—	—	—	—	—
Vitsand	2,017	17	*	0.8	—	—	—	—	—
Värmskog.....	1,106	9	*	0.8	—	—	—	—	—
Väse.....	3,438	5	*	0.1	—	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ¹ / ₁ 1936	Rapporterat ant- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ³¹ / ₁₂ 1936	D ä r a v		
		³¹ / ₁₂ 1935	³¹ / ₁₂ 1936	³¹ / ₁₂ 1935	³¹ / ₁₂ 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		3	4	5	6				
Älgå.....	1,519	15	—	1.0	—	—	—	—	—
Älvsbacka.....	739	3	*	0.4	—	—	—	—	—
Ölme.....	2,162	4	*	0.2	—	—	—	—	—
Östervallskog.....	1,097	2	*	0.2	—	—	—	—	—
Östmark.....	3,543	126	1	3.6	0.0	1	—	—	1
Östra Emtervik.....	1,775	30	9	1.7	0.5	2	—	—	2
Östra Fågelvik.....	2,073	20	8	1.0	0.4	5	5	—	—
Övre Ullerud.....	2,017	9	—	0.4	—	—	—	—	—
Summa	229,816	3,487	1,222	1.5	0.5	611	414	181	16
<i>Örebro län</i>									
Lindesberg.....	3,641	20	*	0.5	—	—	—	—	—
Örebro.....	39,186	399	303	1.0	0.8	105	105	—	—
Almby.....	4,491	26	8	0.6	0.2	5	—	5	—
Asker.....	4,028	12	*	0.3	—	—	—	—	—
Askersunds lk.....	2,460	12	—	0.5	—	—	—	—	—
Fellingsbro.....	6,497	31	*	0.5	—	—	—	—	—
Grythyttan.....	3,329	50	23	1.5	0.7	14	3	11	—
Hallsbergs kpg.....	2,721	17	16	0.6	0.6	5	5	—	—
Hallsbergs lk.....	2,179	9	*	0.4	—	—	—	—	—
Hammar.....	4,634	68	11	1.5	0.2	11	11	—	—
Hjulsjö.....	2,084	31	1	1.5	0.0	—	—	—	—
Hällefors.....	5,647	98	31	1.7	0.5	6	6	—	—
Karlskoga.....	17,955	5	68	0.0	0.4	—	—	—	—
Knista.....	2,044	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Kopparbergs kpg.....	2,015	31	17	1.5	0.8	5	5	—	—
Kumla.....	9,883	36	7	0.4	0.1	6	6	—	—
Kvistbro.....	3,584	86	18	2.4	0.5	—	—	—	—
Lerbäck.....	4,781	22	14	0.5	0.3	12	12	—	—
Linde.....	8,148	61	*	0.7	—	—	—	—	—
Ljusnarsberg.....	8,056	345	141	4.3	1.8	86	71	—	15
Långbro.....	5,824	16	*	0.3	—	—	—	—	—
Nora lk.....	4,576	19	*	0.4	—	—	—	—	—
Ramsberg.....	3,475	120	34	3.5	1.0	20	20	—	—
Ramundeboda.....	2,465	31	*	1.3	—	—	—	—	—
Skagershult.....	1,325	9	*	0.7	—	—	—	—	—
Svennevad.....	1,520	5	*	0.3	—	—	—	—	—
Viby.....	3,838	29	5	0.8	0.1	—	—	—	—
Vintrosa.....	1,522	10	2	0.7	0.1	—	—	—	—
Summa	161,908	1,600	699	1.0	0.4	275	244	16	15
<i>Västmanlands län</i>									
Arboga.....	4,903	109	80	2.2	1.6	36	7	29	—
Köping.....	6,393	30	8	0.5	0.1	—	—	—	—
Sala.....	7,942	54	25	0.7	0.3	4	—	4	—
Västerås.....	32,569	55	5	0.2	0.0	—	—	—	—
Enåker.....	1,228	8	*	0.7	—	—	—	—	—
Huddunge.....	1,183	3	*	0.3	—	—	—	—	—
Kolbäck.....	3,422	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Kungsörs kpg.....	2,283	13	*	0.6	—	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat ant- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälp- tas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		3	4	5	6				
Munktorp.....	2,477	10	*	0.4	—	—	—	—	—
Möklinta.....	2,678	1	*	0.0	—	—	—	—	—
Nora.....	3,343	64	*	1.9	—	—	—	—	—
Norberg.....	5,202	87	3	1.7	0.1	—	—	—	—
Ramnäs.....	2,380	27	*	1.1	—	—	—	—	—
Skinnskatteberg.....	3,932	19	*	0.5	—	—	—	—	—
Svedvi.....	3,607	4	*	0.1	—	—	—	—	—
Västerlövsta.....	3,867	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Västervåla.....	1,298	13	1	1.0	0.1	—	—	—	—
Östervåla.....	3,516	19	*	0.5	—	—	—	—	—
Summa	92,223	521	122	0.6	0.1	40	7	33	—
<i>Kopparbergs län</i>									
Falun.....	13,581	160	51	1.2	0.4	3	3	—	—
Hedemora.....	4,042	34	19	0.8	0.5	10	10	—	—
Ludvika.....	5,488	*	9	—	0.2	—	—	—	—
Säter.....	2,224	23	11	1.0	0.5	—	—	—	—
Aspeboda.....	860	3	*	0.3	—	—	—	—	—
Bjursås.....	3,308	15	*	0.5	—	—	—	—	—
Borlänge kpg.....	2,683	12	*	0.4	—	—	—	—	—
By.....	5,305	13	—	0.2	—	—	—	—	—
Domnarvet.....	15,090	127	47	0.8	0.3	9	8	—	1
Floda.....	2,547	35	—	1.4	—	—	—	—	—
Folkärna.....	4,739	42	—	0.9	—	—	—	—	—
Gagnef.....	6,241	130	6	2.1	0.1	3	3	—	—
Garpenberg.....	2,273	19	*	0.8	—	—	—	—	—
Grangårde.....	11,291	587	278	5.2	2.5	156	135	—	21
Grytnäs.....	3,103	15	*	0.5	—	—	—	—	—
Gustafs.....	2,405	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Hedemora lk.....	6,032	15	*	0.2	—	—	—	—	—
Husby.....	6,320	6	2	0.1	0.0	—	—	—	—
Järna.....	7,551	166	33	2.2	0.4	25	25	—	—
Kopparbergs lk.....	7,103	60	75	0.8	1.1	30	30	—	—
Leksand.....	9,673	90	7	0.9	0.1	7	7	—	—
Lima.....	2,562	70	*	2.7	—	—	—	—	—
Ludvika lk.....	5,017	83	31	1.7	0.6	20	16	—	4
Malung.....	7,721	18	—	0.2	—	—	—	—	—
Mora.....	9,783	70	—	0.7	—	—	—	—	—
Morastrands kpg.....	1,577	22	*	1.4	—	—	—	—	—
Norrbärke.....	5,530	177	65	3.2	1.2	27	22	—	5
Näs.....	2,307	36	*	1.6	—	—	—	—	—
Rättvik.....	8,578	78	6	0.9	0.1	—	—	—	—
Siljansnäs.....	2,405	30	—	1.2	—	—	—	—	—
Silvberg.....	1,314	18	*	1.4	—	—	—	—	—
Sollerön.....	2,040	27	*	1.3	—	—	—	—	—
Stora Skedvi.....	3,325	28	*	0.8	—	—	—	—	—
Stora Tuna.....	9,107	75	12	0.8	0.1	4	4	—	—
Svärdsjö.....	5,283	8	*	0.2	—	—	—	—	—
Sätters lk.....	1,776	13	9	0.7	0.5	—	—	—	—
Torsång.....	1,211	26	*	2.1	—	—	—	—	—
Transtrand.....	1,893	57	*	3.0	—	—	—	—	—
Venjan.....	1,889	3	*	0.2	—	—	—	—	—
Vika.....	3,241	77	20	2.4	0.6	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
Våmhus.....	1,466	105	—	7.2	—	—	—	—	—
Ål.....	2,305	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Äppelbo.....	1,573	55	*	3.5	—	—	—	—	—
Summa	203,762	2,638	681	1.3	0.3	294	263	—	31
<i>Gävleborgs län</i>									
Gävle.....	39,366	356	328	0.9	0.8	196	134	62	—
Hudiksvall.....	7,443	124	99	1.7	1.3	75	66	9	—
Söderhamn.....	11,258	395	337	3.5	3.0	260	199	54	7
Alfta.....	7,074	220	10	3.1	0.1	7	7	—	—
Arbrå.....	5,869	142	17	2.4	0.3	12	—	9	3
Bergsjö.....	4,113	31	*	0.8	—	—	—	—	—
Bjuråker.....	4,143	7	*	0.2	—	—	—	—	—
Björkhamre kpg.....	2,910	29	*	1.0	—	—	—	—	—
Bollnäs lk.....	11,518	241	42	2.1	0.4	14	14	—	—
Delsbo.....	5,571	8	*	0.1	—	—	—	—	—
Enånger.....	2,747	38	3	1.4	0.1	—	—	—	—
Forsa.....	4,648	40	9	0.9	0.2	5	—	—	5
Färila-Kårböle.....	6,211	142	—	2.3	—	—	—	—	—
Gnarp.....	3,493	27	*	0.8	—	—	—	—	—
Hamrånge.....	5,550	51	*	0.9	—	—	—	—	—
Hanebo.....	4,658	168	1	3.6	0.0	1	1	—	—
Harmånger.....	3,249	46	21	1.4	0.6	12	12	—	—
Hedesunda.....	4,364	60	—	1.4	—	—	—	—	—
Hille.....	3,246	35	*	1.1	—	—	—	—	—
Hälsingtuna.....	2,383	13	*	0.5	—	—	—	—	—
Idenor.....	1,265	26	—	2.1	—	—	—	—	—
Järbo.....	2,519	15	*	0.6	—	—	—	—	—
Järvsö.....	7,977	47	*	0.6	—	—	—	—	—
Jättendal.....	1,419	27	*	1.9	—	—	—	—	—
Ljusdals kpg.....	2,050	4	*	0.2	—	—	—	—	—
Ljusdals lk.....	8,996	88	28	1.0	0.3	20	18	—	2
Los.....	3,736	97	—	2.6	—	—	—	—	—
Mo.....	2,076	58	—	2.8	—	—	—	—	—
Njutånger.....	4,506	78	16	1.7	0.4	14	—	14	—
Norråla.....	3,198	96	42	3.0	1.3	10	10	—	—
Ockelbo.....	9,034	125	12	1.4	0.1	4	—	4	—
Ovansjö.....	7,435	47	*	0.6	—	—	—	—	—
Ovanåker.....	6,212	31	*	0.5	—	—	—	—	—
Ramsjö.....	1,764	21	—	1.2	—	—	—	—	—
Rengsjö.....	1,867	16	*	0.9	—	—	—	—	—
Rogsta.....	1,930	21	*	1.1	—	—	—	—	—
Sandvikens kpg.....	12,970	32	*	0.2	—	—	—	—	—
Segersta.....	1,510	88	—	5.8	—	—	—	—	—
Skog.....	3,834	42	*	1.1	—	—	—	—	—
Storviks kpg.....	1,787	24	*	1.3	—	—	—	—	—
Söderåla.....	14,249	342	212	2.4	1.5	162	125	37	—
Trönö.....	1,669	92	23	5.5	1.4	—	—	—	—
Valbo.....	12,629	169	21	1.3	0.2	11	10	1	—
Årsunda.....	2,062	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Österfärnebo.....	2,997	14	*	0.5	—	—	—	—	—
Summa	259,505	3,776	1,221	1.5	0.5	803	596	190	17

K o m m u n	Invånar- antal 1/1 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal 31/12 1936	D ä r a v		
		31/12 1935	31/12 1936	31/12 1935	31/12 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		1	2	3	4				
<i>Västernorrlands län</i>									
Härnösand	12,176	102	72	0.8	0.6	32	10	22	—
Sollefteå	2,906	*	32	—	1.1	30	30	—	—
Sundsvall	18,506	156	127	0.8	0.7	86	28	58	—
Alnö	6,673	516	521	7.7	7.8	450	157	275	18
Arnäs	5,254	37	1	0.7	0.0	1	—	1	—
Attmar	3,152	136	50	4.3	1.6	31	30	—	1
Bjärträ	5,179	350	284	6.8	5.5	129	22	100	7
Bodum	2,019	4	—	0.2	—	—	—	—	—
Borgsjö	7,456	35	*	0.5	—	—	—	—	—
Boteå	1,687	105	1	6.2	0.1	—	—	—	—
Dal	1,284	81	23	6.3	1.8	10	—	10	—
Ed	1,412	16	*	1.1	—	—	—	—	—
Edsele	2,038	66	*	3.2	—	—	—	—	—
Fjällsjö	2,515	3	—	0.1	—	—	—	—	—
Graninge	1,902	76	13	4.0	0.7	—	—	—	—
Grundunda	4,533	34	—	0.8	—	—	—	—	—
Gudmundrå	15,311	493	326	3.2	2.1	228	206	—	22
Haverö	3,000	63	*	2.1	—	—	—	—	—
Helgum	2,849	67	9	2.4	0.3	4	2	—	2
Holm	1,332	18	*	1.4	—	—	—	—	—
Häggdånger	955	14	*	1.5	—	—	—	—	—
Hässjö	4,394	232	164	5.3	3.7	102	35	60	7
Högsjö	4,375	291	156	6.7	3.6	125	84	40	1
Indal	2,533	182	—	7.2	—	—	—	—	—
Liden	2,845	46	—	1.6	—	—	—	—	—
Ljustorp	2,585	141	23	5.5	0.9	10	10	—	—
Långsele	3,331	157	55	4.7	1.7	17	17	—	—
Mo	1,877	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Njurunda	11,726	577	420	4.9	3.6	376	143	215	18
Nora	3,418	211	120	6.2	3.5	78	53	25	—
Nordingrå	3,505	126	45	3.6	1.3	14	11	—	3
Nätra	5,999	10	4	0.2	0.1	—	—	—	—
Ramsle	4,334	179	—	4.1	—	—	—	—	—
Resele	2,369	16	*	0.7	—	—	—	—	—
Selånger	3,421	25	4	0.7	0.1	—	—	—	—
Sjålevad	9,887	23	*	0.2	—	—	—	—	—
Skog	974	29	12	3.0	1.2	8	8	—	—
Skön	14,621	671	741	4.6	5.1	604	235	365	4
Sollefteå lk.	3,293	94	19	2.9	0.6	9	9	—	—
Stigsjö	1,980	66	—	3.3	—	—	—	—	—
Styrnäs	1,381	92	55	6.7	4.0	35	23	10	2
Stöde	5,494	4	*	0.1	—	—	—	—	—
Sånga	695	10	*	1.4	—	—	—	—	—
Såbrå	4,587	204	90	4.4	2.0	61	39	20	2
Sättna	2,044	37	*	1.8	—	—	—	—	—
Timrå	9,369	394	300	4.2	3.2	240	118	100	22
Torp	9,643	135	26	1.4	0.3	20	20	—	—
Torsåker	1,258	88	24	7.0	1.9	11	—	10	1
Tuna	5,038	281	122	5.6	2.4	92	88	—	4
Tynderö	1,205	52	39	4.3	3.2	18	1	15	2
Tåsjö	4,310	20	*	0.5	—	—	—	—	—
Ullånger	1,780	43	—	2.4	—	—	—	—	—
Vibygerå	1,845	12	1	0.7	0.1	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat ant- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		3	4	5	6				
Viksjö	1,195	2	—	0.2	—	—	—	—	—
Ytterlännäs	7,210	373	253	5.2	3.5	199	127	68	4
Ådals-Liden	2,761	94	—	3.4	—	—	—	—	—
Summa	249,421	7,291	4,132	2.9	1.7	3,020	1,506	1,394	120
<i>Jämtlands län</i>									
Östersund	15,183	163	78	1.1	0.5	27	27	—	—
Alanäs	1,948	6	*	0.3	—	—	—	—	—
Berg	3,160	4	—	0.1	—	—	—	—	—
Borgvattnet	878	10	*	1.1	—	—	—	—	—
Brunflo	2,582	25	2	1.0	0.1	—	—	—	—
Bräcke	2,573	109	15	4.2	0.6	10	10	—	—
Frostviken	2,499	5	*	0.2	—	—	—	—	—
Frösön	4,250	25	27	0.6	0.6	—	—	—	—
Föllinge	2,449	2	*	0.1	—	—	—	—	—
Gåxsjö	1,132	17	*	1.5	—	—	—	—	—
Hammerdal	5,197	11	*	0.2	—	—	—	—	—
Hotagen	1,091	7	*	0.6	—	—	—	—	—
Hällesjö	2,581	97	*	3.8	—	—	—	—	—
Mörsil	1,614	21	—	1.3	—	—	—	—	—
Nyhem	835	1	*	0.1	—	—	—	—	—
Näskott	1,482	20	*	1.3	—	—	—	—	—
Rätan	1,975	35	*	1.8	—	—	—	—	—
Rödön	3,080	48	22	1.6	0.7	—	—	—	—
Ström	6,964	109	13	1.6	0.2	11	4	—	7
Sveg	3,534	92	*	2.6	—	—	—	—	—
Undersåker	2,917	5	—	0.2	—	—	—	—	—
Ås	1,852	33	3	1.8	0.2	—	—	—	—
Älvros	1,001	43	*	4.3	—	—	—	—	—
Ångersjö	447	5	*	1.1	—	—	—	—	—
Summa	71,224	893	160	1.3	0.2	48	41	—	7
<i>Västerbottens län</i>									
Skellefteå	8,143	56	119	0.7	1.5	105	60	45	—
Umeå	12,479	196	75	1.6	0.6	22	17	—	5
Bureå	6,265	163	52	2.6	0.8	24	12	—	12
Burträsk	9,943	30	*	0.3	—	—	—	—	—
Bygdeå	7,652	87	18	1.1	0.2	8	—	—	8
Byske	10,142	463	157	4.6	1.5	76	69	—	7
Degerfors	9,302	63	—	0.7	—	—	—	—	—
Dorotea	5,574	72	3	1.3	0.1	3	—	—	3
Holmsund	5,146	121	71	2.4	1.4	46	36	—	10
Hörnefors	3,922	42	18	1.1	0.5	—	—	—	—
Jörn	5,779	62	1	1.1	0.0	1	—	—	1
Nordmaling	9,437	24	3	0.3	0.0	—	—	—	—
Norsjö	6,967	43	*	0.6	—	—	—	—	—
Skellefteå lk.	26,203	107	171	0.4	0.7	79	72	—	7
Sävar	3,493	27	*	0.8	—	—	—	—	—
Umeå lk.	13,899	113	6	0.8	0.0	1	—	—	1
Vilhelmina	10,602	30	*	0.3	—	—	—	—	—

K o m m u n	Invånar- antal ^{1/1} 1936	Rapporterat an- tal hjälpsökande		Antal hjälp- sökande i % av invånar- antalet		De hjälpas antal ^{31/12} 1936	D ä r a v		
		^{31/12} 1935	^{31/12} 1936	^{31/12} 1935	^{31/12} 1936		ar- bets- linjen	under- stöds- linjen	ung- doms- hjälp
		3	4	5	6				
Vännäs kpg.	1,693	49	37	2.9	2.2	12	4	—	8
Vännäs lk.	5,257	3	*	0.1	—	—	—	—	—
Åsele.	6,225	2	*	0.0	—	—	—	—	—
Summa	168,123	1,753	731	1.0	0.4	377	270	45	62
<i>Norrbottnens län</i>									
Boden.	6,594	95	55	1.4	0.8	32	—	32	—
Haparanda.	2,610	112	80	4.3	3.1	40	2	38	—
Luleå.	13,510	300	182	2.2	1.3	138	93	43	2
Piteå.	3,407	23	64	0.7	1.9	11	11	—	—
Arvidsjaur.	9,648	14	—	0.1	—	—	—	—	—
Edefors.	3,774	10	*	0.3	—	—	—	—	—
Gällivare.	19,895	671	391	3.4	2.0	281	277	—	4
Hietaniemi.	2,595	36	*	1.4	—	—	—	—	—
Hortlax.	4,467	116	34	2.6	0.8	13	13	—	—
Jokkmokk.	8,699	10	*	0.1	—	—	—	—	—
Jukkasjärvi.	17,390	583	331	3.4	1.9	264	175	79	10
Karl-Gustav.	3,159	15	4	0.5	0.1	—	—	—	—
Korpilombolo.	3,112	8	*	0.3	—	—	—	—	—
Nederkalix.	14,075	569	647	4.0	4.6	413	231	175	7
Nederluleå.	10,954	180	67	1.6	0.6	28	20	8	—
Nedertorneå.	4,551	191	135	4.2	3.0	51	6	40	5
Norrjärden.	4,938	45	25	0.9	0.5	—	—	—	—
Piteå lk.	14,458	197	87	1.4	0.6	18	18	—	—
Råneå.	8,965	254	158	2.8	1.8	85	32	51	2
Tärendö.	2,164	75	*	3.5	—	—	—	—	—
Töre.	4,804	241	134	5.0	2.8	67	67	—	—
Älvsby.	8,390	11	*	0.1	—	—	—	—	—
Överkalix.	8,006	199	—	2.5	—	—	—	—	—
Övertuleå.	9,569	116	32	1.2	0.3	11	—	11	—
Summa	189,734	4,071	2,426	2.1	1.3	1,452	945	477	30

Bilaga B.

Förteckning å statliga beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{30}{6}$ 1936 från anslag till statliga beredskapsarbeten.

Dag för beslut	Arbetsföretag	Anvisat belopp kronor
	Under budgetåret 1933/1934 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 231/1935, sid. 82)	2,999,689
	Under budgetåret 1934/1935 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 131)	2,999,895
	Fr. o. m. $\frac{28}{6}$ 1935 t. o. m. $\frac{31}{12}$ 1935 beviljade medel (prop. 265/1936, sid. 132)	1,398,890
1936		
17/4	Upprensning av två strömstråk i Kalix älv, Norrbottens län.....	3,170
19/6	Utfartsväg till kustsanatoriet Apelviken, Hallands län	57,000
	Summa för budgetåret 1935/1936	1,459,060

Förteckning å kommunala beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden ¹/₇ 1933—³⁰/₆ 1936 från anslag till kommunala samt statliga och kommunala beredskapsarbeten.

Dag för beslut	Arbetsföretag	Totalkostnad kronor	Beviljade lån o. statsbidrag kronor
	Under budgetåret 1933/1934 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 231/1935, sid. 86).....	12,095,563	7,783,078
	Under budgetåret 1934/1935 beviljade medel (se förteckning prop. 265/1936, sid. 133).....	23,845,435	7,342,355
1936	Fr. o. m. ¹ / ₇ 1935 t. o. m. ³¹ / ₁₂ 1935 beviljade medel (prop. 265/1936, sid. 135).....	2,515,527	1,184,400
9/1	Skolanläggning vid St. Kullen, Sturkö s:n, Blekinge län ..	108,075	91,860
	Kommunalhus och byggnader för folkskoleväsendet, Skee s:n, Göteborgs och Bohus län.....	84,118	63,090
	Utvidgning av vatten- och avloppsledningsnätet i Arboga	142,800	27,560
24/1	Vattenverk m. m., Njurunda s:n, Västernorrlands län	261,100	130,550
7/2	Om- och tillbyggnad av länslasarettet i Karlskrona	661,000	264,400
20/3	Ytterligare kostnader för bad- och gymnastikhus i Valla municipalsamhälle	6,130	1,230
	Hangar å Jönköpings flygplats	29,000	5,800
	Ytterligare kostnader för restaurering av Trollhättans kyrka	24,150	4,830
	Krematorium i Karlstad	180,000	36,000
	Restaurering av Kristinehamn-Varnums kyrka.....	105,000	21,000
17/4	Ytterligare kostnader för om- och tillbyggnad av kommunalhus, Kyrkhults s:n, Blekinge län.....	6,280	3,000
	Ytterligare kostnader för restaurering av Sunnemo kyrka, Värmlands län	7,040	3,500
15/5	Arrestbyggnad i Nyland, Ytterlännäs s:n, Västernorrlands län	33,580	16,790
29/5	Ytterligare kostnader för bro över Tinnerbäcken, Linköping	12,420	2,480
	Polishus i Ström, Hjärtums och Västerlanda polisdistrikt, Göteborgs och Bohus län.....	30,500	6,100
	Vattenledningsanläggning för Melleruds köping.....	293,500	58,700
12/6	Ytterligare kostnad för byggnad för brandskydd och folkbad, Mörrums s:n, Blekinge län	7,615	6,470
	Ytterligare kostnader för om- och nybyggnad av skolhus, Dorotea församling, Västerbottens län.....	27,362	16,420
	Summa för budgetåret 1935/1936	4,535,197	1,944,180

Bilaga D.

Förteckning å företag, till vilka under tiden $1/7$ 1933— $30/6$ 1936 medel anvisats från anslag till skenfria korsningar.

Dag för beslut	Plats för arbete	Totalkostnad kronor	Anvisat kronor
	Under budgetåret 1933/1934 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 231/1935, sid. 96)	8,926,539: 95	7,563,855: 95
	Under budgetåret 1934/1935 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 137)	1,535,200	1,119,290
	Fr. o. m. $1/7$ 1935 t. o. m. $31/12$ 1935 (prop. 265/1936, sid. 138)	159,939	134,019
1936			
31/1	Toröd (Tösse), Älvsborgs län	37,000	31,750
	Njurunda, Västernorrlands län.....	189,100	138,800
7/2	Bergsåker, Västernorrlands län.....	147,200	130,600
30/4	Virso, Västmanlands län.....	66,400	53,100
12/6	Åsbro, Örebro län	150,000	121,500
	Veda, Stockholms län	81,000	71,100
	Säger för budgetåret 1935/1936	830,639	680,869

Förteckning å företag, till vilka under tiden $1/7$ 1933— $30/6$ 1936 medel anvisats från anslag till broar och hamnar.

Dag för beslut	Slag av arbete	Totalkostnad kronor	Anvisat kronor
	Under budgetåret 1933/1934 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 231/1935, sid. 101)	8,626,450: 70	6,030,590: 70
	Under budgetåret 1934/1935 beviljade medel (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 139)	8,361,290	5,610,900
	Fr. o. m. $1/7$ 1935 t. o. m. $31/12$ 1935 (prop. 265/1936, sid. 140)	562,739	430,389
1936	Hamnar.		
31/1	Fiskehamn i Västervik	106,000	64,800
7/2	» vid Ungskär, Blekinge län	60,000	54,000
	» » Torhamn, » »	125,000	112,500
	Gamleby hamn.....	—	—
13/3	Ytterligare anslag till utvidgning av Varbergs hamn m. m.	7,688	3,800
5/6	Hamnbyggnad vid Utklippan, Blekinge län	405,000	364,500
	» » Lickershamn, Gotlands län (påbörjande)	232,000	114,700
	Förstärkning av arbetskraft i ämbetsverk	10,500	10,500
	Broar.		
15/5	Bro över Bergvattenån, Västerbottens län (tilläggsbidrag) ..	13,600	11,500
	Säger för budgetåret 1935/1936	1,522,527	1,166,689

Bilaga F.

Förteckning å statliga beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden ¹/₇ 1936—²⁸/₂ 1937 från anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten.

Dag för beslut	Arbetsföretag	Anvisat belopp kronor
1936		
10/7	Ytterligare konserveringsarbeten vid Kalmar slott.....	4,000
	Utbyggande av parkeringsplatser å Skansen i Stockholm	7,500
28/8	Ytterligare medel till vissa arbeten vid Sveriges utsädesförenings filial i Överlänns s:n, Västernorrlands län	12,500
3/9	Vissa arbeten för sjöförsvaret, Högsjö s:n, Västernorrlands län.....	187,000
30/10	Materialbod vid vanförestalten i Härnösand	7,750
13/11	Vissa kompletteringsarbeten vid den s. k. Sotenkanalen, Göteborgs och Bohus län	25,910
4/12	Växthus å länsresidenstomten i Umeå	2,800
	Fiskehamnsanläggning i Grötvik, Söndrums s:n, Hallands län.....	163,800
	Kajbyggnad vid Leppäniemi å Seskarö, Norrbottens län.....	90,000
18/12	Beställning av 4 flygplan från ingenjör E. Sparmanns flygplansverkstad	100,000
	Ytterligare medel till fiskehamnsanläggningen å Mellsten, Stockholms län	29,700
	Ytterligare medel till fiskehamnsanläggningen vid Brantevik, Kristianstads län	14,400
	Fortsatt utbyggnad av fiskehamnsanläggningen vid Skärhamn å Tjörn, Göteborgs och Bohus län	101,700
	Fortsatt utbyggnad av hamnen i Grebbestad, Göteborgs och Bohus län	41,400
	Andra utbyggnaden av fiskehamnen i Gravarne, Göteborgs och Bohus län	173,200
1937		
22/1	Utgrävning av källare samt stensättning vid Stockholms slott	40,000
19/2	Iståndsättande av statens fiskehamn vid Glommen, Hallands län	27,000
	Hamn för mindre båtar vid Båtskärsnäs i Nederkalix s:n, Norrbottens län	64,700
	Fortsatt utbyggnad av Donsö fiskehamn i Styrso s:n, Göteborgs och Bohus län	20,000
	Summa	1,113,360

Förteckning å kommunala beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden $1/7$ 1936— $28/2$ 1937 från anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten.

Dag för beslut	Arbetsföretag	Totalkostnad kronor	Beviljat statsbidrag kronor
1936			
4/7	Ytterligare kostnader för gymnastikhus i Hamre m. m., Långsele s:n, Västernorrlands län	10,700	6,410
	Ny kyrkogård, Helgums s:n, Västernorrlands län	10,958	3,290
10/7	Omläggning av vissa gator m. m. i Oskarshamn	195,000	68,250
28/8	Ytterligare kostnader för om- och tillbyggnad av länslasarettet i Karlskrona	366,838	146,740
3/9	Ombyggnad av skolhus i Fröland, Säbrå s:n, Västernorrlands län	28,690	21,520
	Ombyggnad av skolhus i Offer, Boteå s:n, Västernorrlands län	19,630	14,720
	Restaurering av Dals kyrka, Västernorrlands län	37,300	27,980
	Begravningskapell, Hässjö s:n, Västernorrlands län	8,700	5,660
	Värme- och sanitetsanläggning i Alnö församlings kyrkoherdeprästgård, Västernorrlands län	16,135	12,100
	Arkiv vid Bjärträ församlings prästgård, Västernorrlands län	5,500	3,300
	Brandstation i Bureå municipalsamhälle	7,755	3,880
10/9	Begravningskapell, Sturkö s:n, Blekinge län	3,733	2,990
	Begravningskapell och församlingshem i Lysekil	112,843	28,210
	Kapell med kyrkogård i Havstensund, Tanums s:n, Göteborgs och Bohus län	63,850	38,310
	Ladugårdsbyggnad vid lönebostället Vattneröd nr 1, Tossene pastorat, Göteborgs och Bohus län	10,000	6,000
	Ändringsarbeten m. m. å skolanläggningarna i Brådal och Legene, Tossene s:n, Göteborgs och Bohus län	5,938	3,560
	Ändringsarbeten m. m. å skolhuset i Uteby, Bro s:n, Göteborgs och Bohus län	6,000	4,500
	Ombyggnad av klockstapeln vid Grängesbergs kapell, Grangärde s:n, Kopparbergs län	3,925	980
	Logbyggnad vid ålderdomshemmet, Grangärde s:n, Kopparbergs län	12,000	3,000
23/10	Ytterligare kostnader för varmbadhus jämte brandstation, Asarums s:n, Blekinge län	14,628	7,300
	Restaurering av Bro kyrka, Göteborgs och Bohus län	72,000	54,000
	Ytterligare kostnader för ombyggnad av skolhus i Kubikensborg, Sköns s:n, Västernorrlands län	26,907	16,140

Dag för beslut	Arbetsföretag	Totalkostnad kronor	Beviljat statsbidrag kronor
1936 23/10	Ytterligare kostnader för byggnad för folkbad och bibliotek i Skönsmons municipalsamhälle.....	22,800	17,100
	Ytterligare kostnader för skolhus i Bureå s:n, Västerbottens län	32,085	17,645
	Ytterligare kostnader för skolhus i Hortlax s:n, Norrbottens län	4,500	3,820
30/10	Om- och tillbyggnad av skolhus i Svälte, Askums s:n, Göteborgs och Bohus län.....	22,270	13,360
	Restaurering av Svenneby kyrka, Göteborgs och Bohus län	29,400	22,050
	Ombyggnad av förutvarande skolhuset i Lugnviksstrand, Bjärträ s:n, Västernorrlands län	17,080	10,250
	Brandstation i Råneå s:n, Norrbottens län	12,000	9,600
	Ytterligare kostnader för skolhus i Risön, Nederkalix s:n, Norrbottens län	1,950	1,600
6/11	Ytterligare kostnader för restaurering av Högsjö gamla kyrka, Västernorrlands län.....	5,646	3,960
13/11	Ytterligare kostnader för bro över Möcklösund, Östra härads våghållningsdistrikt, Blekinge län.....	25,000	23,750
4/12	Kompletteringsarbeten vid Tånga skola, Lommelands s:n, Göteborgs och Bohus län	3,915	3,130
	Restaurering av Grangärde kyrka, Kopparbergs län	79,670	15,930
	Tornbyggnad för Tuna kyrka, Västernorrlands län.....	90,500	52,400
18/12	Vatten- och avloppsledning till Korsebergsområdet, Vänersborg	83,400	16,680
	Kajbyggnad i Söderhamn	196,000	127,400
1937 22/1	Avloppsledningar för områdena vid Johannesborg och Nyhem, Kalmar	40,500	8,100
29/1	Utvidgning av Östhammars stads vatten- och avloppsledningsnät	262,000	131,000
	Vatten- och avloppsledningsanläggning å Ulvön, Nätra s:n, Västernorrlands län	57,000	54,150
5/2	Kajanläggning i Oskarshamn	511,700	332,600
	Kajanläggning i Luleå	15,000	7,500
	Summa	2,551,446	1,350,865

Bilaga H.

Förteckning å företag, till vilka under tiden $\frac{1}{7}$ 1936— $\frac{28}{2}$ 1937 medel anvisats från anslag till skenfria korsningar.

Dag för beslut	Plats för arbete	Totalkostnad kronor	Anvisat kronor
1936			
24/7	Falköping, Skaraborgs län.....	135,000	115,000
30/10	Högvalen, Gävleborgs län.....	45,000	45,000
1937			
12/2	Vägbro vid Alnässjön, Göteborgs och Bohus län	70,736	70,736
	Summa	250,736	230,736

Förteckning över den ^{31/12} 1936 avslutade statliga beredskapsarbeten.

Kon- selj- dag	F ö r e t a g	Total- kost- nader kronor	Härv av stats- medel kronor	Utförda dags- verken	Rap- port- mä- nader	Medel- för- tjänst per 8-t. arb. dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1933	T. o. m. ^{31/12} 1935 avslutade arbeten (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 141)	3,605,373	3,387,867	171,812	—	8: 76	19: 72
^{26/8}	Fiskehamnsanläggning vid Fiskebäck Förbättring av hamnen vid Sandviken å Öland	82,750	74,250	4,480	19	9: 36	16: 57
^{16/9}	Underhållsarbeten å farleder i Bohus- län: Väckholmssundet	12,600	11,340	639	3	7: 08	17: 75
	Toftösund	1,700	1,700	38	—	9: 05	44: 74
	Arbeten å residenstomten i Luleå ...	4,800	4,800	60	—	9: 11	80: 00
1934		28,413	28,413	1,117	15	8: 16	25: 44
^{24/5}	Anläggande av färjelägen vid Sanna i Hemsö socken och Strinningen i Säbrå socken, Västernorrlands län	34,059	34,000	2,414	8	9: 25	14: 08
^{6/7}	Utförande av uppvärmningsanläggning inom Smålands arméartillerirege- mentes kasern	115,000	115,000	3,042	9	10: 47	37: 80
	Ombyggnad av ladugårdsbyggnaden vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö	71,300	66,800	1,158	6	18: 89	57: 69
	Uppmuddring och bortskaffande av sandfångare vid statens fiskehamn i Kivik	30,000	30,000	428	7	8: 48	70: 01
^{13/7}	Nybyggnads-, ändrings- och repara- tionsarbeten vid Österåsens sanato- rium	162,580	162,580	4,532	15	10: 95	35: 87
^{21/8}	Hamn för motor- och segelbåtar vid Askudden i Vaxholm	232,200	232,200	7,405	16	10: 31	31: 36
^{21/9}	Uppförande av ny manskapsbarack vid fälttelegrafkårens etablissemang å Frösunda	86,000	86,000	1,254	5	19: 44	68: 58
^{24/9}	Sprängningsarbeten å ön Mäsgarn för beredande av plats för brännolje- cisterner för flottan	180,000	180,000	6,204	12	19: 78	29: 01
	Kulsprutevärn och skyddsrum å Sturkö	78,988	78,988	8,587	15	5: 62	9: 20
	Kulsprutevärn och skyddsrum i Karls- krona östra skärgård	43,000	43,000	4,135	11	5: 38	10: 40
^{30/11}	Invallning m. m. vid lantbrukshög- skolan å Ultuna	33,823	28,340	2,390	6	8: 44	11: 89
	Vatten- och avloppsledningsarbeten vid Ulriksdals och Haga slots kungsgårdar	77,000	70,500	2,079	6	17: 71	33: 91

Kon- selj- dag	F ö r e t a g	Total- kost- nader kronor	Härv av stats- medel kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8-t. arb. dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1934 80/11	Försvarsanläggningar i Nederkalix, Norrbottens län	14,500	14,500	486	7	10: 70	29: 84
1935 25/1	Vissa konserveringsarbeten vid Kal- mar slott	8,700	6,500	899	7	7: 84	7: 23
28/6	Inredning av lokal för krigsarkivets behov	16,304	16,304	444	4	10: 21	42: 79
	Om- och tillbyggnad av Welander- hemmet i Malmö	145,168	90,220	2,780	10	10: —	32: 45
	Byggnads-, diknings- och vägarbeten vid Sveriges utsädesförenings filial i Överlänäs	69,500	66,650	3,343	14	10: 67	19: 94
	Exercishus för Norrbottens regemente	47,000	47,000	1,620	9	10: 35	27: 33
5/7	Ny uppfartsväg till Skansen i Stock- holm	105,801	87,200	1,915	7	13: 95	45: 53
18/9	Proviantmagasin vid Norrlands träng- kår	40,300	40,300	588	4	10: 64	68: 53
	Kulfång och blindering vid 4. flyg- kåren å Frösön	15,000	15,000	747	4	10: 30	20: 08
27/9	Brygga vid Bredavik	30,000	30,000	800	8	8: 07	37: 50
	Hamn å Lilla Kornö	50,000	45,000	1,334	8	7: 91	24: 54
	Summa och medeltal för år 1936	1,816,486	1,706,585	65,418	—	10: 63	26: 09
	Summa summarum och medeltal	5,421,859	5,094,452	237,230	—	9: 28	21: 47

Bilaga J.

Förteckning över den ³¹/₁₂ 1936 avslutade kommunala beredskapsarbeten.

Kon- selj- dag	F ö r e t a g	Total- kost- nader kronor	Härav av stats- medel kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8 t. arbets- dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1933	T. o. m. ³¹ / ₁₂ 1935 avslutade arbeten (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 145).....	13,115,914 ¹	7,570,367 ¹	436,257	—	9: 12	17: 29
²⁰ / ₁₀	Folkskolebyggnader i följande distrikt, Norrbottens län:						
	Edefors	133,624	118,089	1,779	19	7: 94	66: 40
	Överkalix (Gyljen)	112,800	101,520	7,500	—	9: 20	13: 54
	Töre	66,050	60,500	3,074	21	9: 15	19: 68
	Junosuando (uthus vid skolan i kyrkbyn)	4,310	3,879	450	—	5: —	8: 62
¹⁰ / ₁₁	Skolhus jämte uthus i Kronvike i Täsjö s:n, Västernorrlands län	12,658	9,500	920	19	5: 50	10: 33
1934	Gasklocka i Sundsvall	163,635	32,646	7,956	20	9: 46	4: 10
²⁸ / ₁	Nybyggnad för samrealskolan i Troll- hättan	564,166	350,000	14,847	26	9: 93	23: 57
	Skolhus, Bureå s:n, Västerbottens län	237,655	130,710	8,226	31	9: 48	15: 89
¹⁶ / ₃	Kommunal mellanskola i Nybro	171,608	32,080	7,200	—	13: —	4: 46
	Skolhus, Dals s:n, Västernorrlands län	30,884	24,540	1,140	17	9: 91	21: 53
	Skolhus i Västansjö, Ytterlännäs s:n, Västernorrlands län	104,154	70,315	3,757	21	11: 21	18: 72
²³ / ₃	Tullhus i Västervik	108,825	23,000	2,457	17	12: 25	9: 36
¹⁸ / ₈	Skolanläggning, Brastads s:n, Göte- borgs och Bohus län	89,405	76,410	4,588	23	6: 90	16: 65
²³ / ₃	Om- och nybyggnad av skolhus i Överturingen, Haverö s:n, Väster- norrlands län	60,450	23,700	2,643	21	5: 91	8: 97
⁶ / ₄	Skolhus i Sedingehult, Virestads s:n, Kronobergs län	12,655	3,940	611	—	5: 96	6: 45
¹³ / ₃	Krematorium i Kalmar	81,000	16,160	1,885	14	11: 48	8: 57
²⁰ / ₄	Permanentbeläggning av vägen Sköns- mon-Kumo, Sköns väghållningsdi- strikt, Västernorrlands län	131,318	118,186	1,804	5	10: 40	16: 51
¹⁸ / ₆	Byggnad för brandskydd och folkbad, Mörrums s:n, Blekinge län	29,115	24,750	1,818	19	5: 94	13: 61
	Permanentbeläggning av väg Dinger- sjö—Nolby, Njurunda väghållnings- distrikt, Västernorrlands län	109,306	92,910	1,989	9	11: 38	46: 71
	Skolbyggnader i Vilhelmina s:n, Väs- terbottens län å följande platser:						
	Idvattnet	23,273	13,960	1,192	13	7: 64	11: 71

¹ Siffrorna korrigerade i förhållande till uppgifterna i prop. 265/1936.

Kon- selj- dag	F ö r e t a g	Total- kost- nader kronor	Härv av stats- medel kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8 t. arbets- dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1934							
18/5	Surberget	16,850	10,050	601	8	9: 44	16: 72
	Aronsjökullarna	31,912	18,970	1,147	9	9: 64	16: 54
31/5	Ombyggnad av skolhus i Dalkarlsberg m. m., Vikers s:n, Örebro län	19,840	13,490	1,440	18	6: 17	9: 37
7/6	Varmbadhus, Haverö s:n, Västernorr- lands län	13,078	6,539	508	13	6: 29	12: 87
	Skolhus jämte tjänstebostadshus i Munkflohögen, Häggenås s:n, Jämt- lands län	102,767	60,840	5,500	23	5: 71	11: 06
6/7	Nytt länslasarett i Kalmar.....	3,750,000	500,000	58,099	25	9: 76	8: 61
	Om- och tillbyggnad av länslasaret- tet i Halmstad.....	1,192,806	200,000	29,976	23	9: 49	6: 67
	Tennishall i Katrineholm	60,206	12,000	1,437	12	10: 39	8: 35
	Bad- och gymnastikhus i Osby muni- cipalsamhälle	112,236	22,447	3,921	23	7: 59	5: 72
	Nybyggnads- och ändringsarbeten för Malmö högre allmänna läroverk för gossar m. fl. läroverk	780,000	133,600	20,190	19	10: 42	6: 62
	Om- och nybyggnadsarbeten vid skol- anläggning i Röfors, Ramundeboda s:n, Örebro län	86,422	19,774	3,929	19	6: 83	5: 03
	Skolhus i Klockestrand för Bjärträ- Nora skolförbund, Västernorrlands län.....	179,903	150,200	4,074	13	9: 27	36: 87
	Ombyggnad av sockenstugan i Gäddede, Jämtlands län	13,901	10,800	1,098	17	7: 47	9: 84
	Skolhem i Gäddede, Jämtlands län..	92,867	80,890	4,610	15	6: 71	29: 26
	Skolhem i Jormvattnet, Jämtlands län	61,721	54,000				
	Överlärarbostad i Haparanda	36,953	26,400	1,550	12	10: 07	17: 03
	Skolhus i Långnäs, Piteå s:n, Norr- bottens län	58,508	33,720	1,847	12	11: 09	18: 26
	Ombyggnad av skolhus i Vidsele m. m., Älvsby s:n, Norrbottens län	24,051	11,660	757	12	6: —	15: 40
	Kyrka för Töre församling, Norrbot- tens län	189,776	77,500	3,992	26	8: 63	19: 41
16/8	Om- och nybyggnader av skolhus, Ramsele s:n, Västernorrlands län ..	84,089	51,380	3,986	17	5: 89	12: 89
	Skolhus i Selet, Borgvattnets s:n, Jämtlands län	15,500	9,980	918	16	6: 29	10: 87
	Om- och nybyggnad av skolhus, Doro- tea församling Västerbottens län (4 företag)	179,912	100,390	5,345	22	9: 55	18: 78

Kon- sej- dag	F ö r e t a g	Total- kost- nader kronor	Härav av stats- medel kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8 t. arbets- dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1934							
¹⁰ / ₈	Skolhus i Saxnäs, Vilhelmina s:n, Västerbottens län	21,137	13,070	1,228	—	8:38	10:64
²⁴ / ₈	Personalbostadshus vid länslasarettet i Luleå	165,350	59,200	1,358	10	12:—	43:59
¹⁴ / ₉	Kyrka i Hultsfreds köping	173,984	50,000	4,348	18	8:72	11:50
	Flyttning och ombyggnad av f. d. gästgivaregården i kyrkbyn m. m., Grangårde s:n, Kopparbergs län ..	122,893	77,700	4,578	15	11:22	16:97
	Skolhus i Högarna, Håggenås s:n, Jämtlands län	60,272	20,440	2,158	21	5:53	9:47
⁸ / ₁₀	Skolhus i Nyhems stationssamhälle, Nyhems s:n, Jämtlands län	53,117	20,280	2,836	18	6:70	7:15
	Reparation av Junsele kyrka m. m., Västernorrlands län	21,750	13,050	1,800	—	6:25	7:25
	Restaurering av Hammars kyrka, Öre- bro län	54,000	8,320	2,178	19	8:86	3:82
²⁶ / ₁₀	Om- och tillbyggnad av Kullbergsska sjukhuset i Katrineholm	219,000	42,000	5,752	13	9:90	7:30
	Samrealskola i Sunne köping	381,977	112,000	7,680	21	9:08	14:58
	Fyra bostadshus för äldre, Hälle- fors s:n, Örebro län	134,051	38,400	5,031	16	9:41	7:63
	Skolhus i Spjutmyra, Voxna s:n, Gäv- leborgs län	15,900	6,000	946	13	6:77	6:34
⁹ / ₁₁	Tillbyggnad av rådhuset i Göteborg ..	1,100,000	206,000	23,631	24	11:15	8:72
	Nya prästgårdar för kyrkoherden och en komminister i Karlstads pastorat samt församlingshus, Karlstad	393,514	200,000	11,900	22	10:42	16:81
¹⁶ / ₁₁	Sockenhus, Misterhults socken, Kalmar län	55,635	24,950	2,288	48	5:87	10:90
	Uppförande av kommunalhus i Väst- rums kommun, Kalmar län	13,006	4,360	908	10	5:16	4:80
	Skolhus för Hoby skolområde, Bräkne- Hoby s:n, Blekinge län	102,525	65,650	4,836	20	6:74	13:58
	Byggnad för varmbad och brandsta- tion i Ulricehamn	218,383	102,500	6,783	19	8:41	15:11
²⁰ / ₁₁	Tjänstebostadshus för lärare i Nissa- ström, Enslövs s:n, Hallands län ..	23,947	3,800	616	5	9:17	6:17
	Skolhus i Usland m. m., Alnö s:n* Västernorrlands län	139,460	122,060	4,005	20	13:02	30:48
⁷ / ₁₃	Kommunalhus jämte lokaler för högre folkskola, Jämshögs s:n, Blekinge län	72,887	27,330	3,618	21	7:30	7:55
1935							
⁹ / ₁	Stensättning av gator i Grebbestad, Tanums våghållningsdistrikt, Göte- borgs och Bohus län	112,480	111,704	5,852	13	6:72	19:09

Kon- selj- dag	F ö r e t a g	Total- kostna- der kronor	Härav av stats- medel kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port måna- der	Medel- för- tjänst per 8 t. arbets- dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1935							
¹⁶ / ₁	Skolhus i Lyckeby, Lösens s:n, Blekinge län	50,562	8,980	1,452	10	8: 97	6: 18
	Ombyggnad av skolhus i Falltorp, Södra Finnskoga s:n, Värmlands län	17,373	7,800	1,092	11	6: 53	7: 14
²⁵ / ₁	Skolhus jämte lärarbostad och uthus i Träleberg, Lyse s:n, Göteborgs och Bohus län	70,730	53,050	3,701	—	6: 92	14: 33
	Skolhus jämte uthus i Häggvall, Lyse s:n, Göteborgs och Bohus län	35,906	26,680	2,015	—	6: 61	13: 24
	Om- och nybyggnad av skolhus i Roteberg, Ovanåkers s:n, Gävleborgs län	78,410	14,400	2,801	12	7: 52	5: 14
¹ / ₂	Om- och tillbyggnad av länslasaretet i Uddevalla	314,804	56,150	9,069	19	10: 57	6: 19
	Kommunalhus, Valbo s:n, Gävleborgs län	132,818	115,000	3,337	11	10: 43	34: 46
⁸ / ₃	Om- och tillbyggnad av skolhus i Hovenäset, Askums s:n, Göteborgs och Bohus län	27,526	16,450	1,321	9	6: 80	12: 45
¹⁵ / ₃	Om- och tillbyggnadsarbeten vid Kroppefjälls sanatorium, Älvsborgs län	180,167	36,030	3,773	15	8: 82	9: 55
²² / ₃	Om- och tillbyggnadsarbeten vid länslasaretet i Strömstad	188,360	35,570	4,905	16	10: 13	7: 25
	Do vid länslasaretet i Mölndal	477,637	83,160	11,540	19	13: 92	7: 21
¹ / ₃	Om- och nybyggnadsarbeten vid högre allmänna läroverket i Västervik ..	195,569	34,900	3,249	15	11: 33	10: 56
⁸ / ₃	Bad- och gymnastikhus i Valla municipalsamhälle, Södermanlands län	50,542	9,230	1,684	10	8: 60	5: 48
¹⁵ / ₃	Bro över Tinnerbäcken, Linköpings stad	90,958	17,772	2,655	9	9: 18	6: 69
⁵ / ₇	Hangarbyggnad jämte tillhörande ekonomibyggnad å Norrköpings flygplats	21,344	4,000	1,076	6	7: 35	3: 72
¹² / ₇	Nytt skolhus i Kjäl, Vibyggerå s:n, Västernorrlands län	29,038	16,920	1,253	12	7: 02	13: 50
	Skolhus i Runeåberg m. m., Helgums s:n, Västernorrlands län	9,948	4,500	573	12	3: 50	7: 85
³⁰ / ₈	Kyrkorestaurering i Holmedals s:n, Värmlands län	37,593	14,740	2,253	14	4: 97	6: 54
	Veterinärbostad i Grangärde s:n, Kopparbergs län	29,280	10,850	1,365	11	9: 87	7: 95
⁶ / ₉	Värme- och sanitäranläggning i tullhuset, Oskarshamn	14,113	5,580	470	6	12: 65	11: 87
	Värmeanläggning i samrealskolan, Oskarshamn	32,831	12,400	796	7	11: 71	15: 58

Kon- selj- dag	F ö r e t a g	Total- kost- nader kronor	Härav av stats- medel kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8 t. arbets- dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
1935							
¹³ / ₉	Kommunalhus i Hjulsjö s:n, Örebro län	40,343	20,000	1,353	11	7: 90	14: 78
¹⁰ / ₁₀	Om- och tillbyggnad av ålderdomshemmet, Njurunda s:n, Västernorrlands län	159,981	50,850	4,835	12	10: 07	10: 52
¹⁸ / ₁₀	Gravkapell i Tuna s:n, Västernorrlands län	8,893	3,890	633	6	4: 78	6: 15
	Kommunal förvaltningsbyggnad i Råneå s:n, Norrbottens län	72,270	48,750	2,288	11	10: 33	21: 31
¹ / ₁₁	Flyttning av ladugårdsbyggnaderna å lönebostället Hästaryd, Mörrums pastorat, Blekinge län	11,040	4,890	438	6	9: 46	11: 16
	Skolhus i Mörk, Hogdals s:n, Göteborgs och Bohus län	3,078	2,130	147	3	6: 40	14: 49
⁸ / ₁₁	Vedbod och slöjdsal vid Kville kyrkskola, Göteborgs och Bohus län ..	4,850	3,650	366	4	5: 40	9: 97
²⁹ / ₁₁	Vatten- och avloppsledning i Norbergs m:e	169,779	30,000	7,771	7	8: 69	3: 86
²⁰ / ₁₂	Restaurering av Nordmarks kyrka jämte klockstapel, Värmlands län	7,941	2,380	625	9	6: 32	3: 81
	Ålderdomshem, Torsäkers s:n, Västernorrlands län	36,590	9,170	1,080	8	11: 37	8: 49
1936							
²⁰ / ₃	Hangar å flygplatsen, Jönköping	32,820	5,800	2,078	6	10: 79	2: 79
¹⁷ / ₄	Fortsatt utvidgning av Arboga stads vatten- och avloppsledningsnät....	24,830	3,966	1,702	6	12: 42	2: 33
	Summa och medeltal för år 1936	15,663,381	5,029,277	418,787	—	9: 42	12: 09
	Summa summarum och medeltal	28,779,295	12,599,644	855,044	—	9: 27	14: 74

Förteckning över den ^{31/12} 1936 avslutade skenfria korsningar.

Kon- selj- dag	Plats för arbete	Total- kost- nader	Härav av anslaget till sken- fria kors- ningar	Utförda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8-t. arb.dag	Dags- verks- kost- nad
1	2	3	4	5	6	7	8
		kronor	kronor			kronor	kronor
1933	Före den ^{31/12} 1935 avslutade arbeten (se specificerad förteckning prop. 265/1936 sid. 153) ¹	2,827,054	2,105,515	129,080	—	8: 55	16: 31
^{20/10}	Gunnesby, Göteborgs och Bohus län	176,000	155,750	7,816	26	7: 55	19: 93
	Tunge, Göteborgs och Bohus län	126,671	112,917	5,032	20	7: 00	22: 44
^{27/10}	Jönåker, Södermanlands län	219,162	208,162	7,084	23	7: 15	29: 38
^{10/11}	Pålsboda, Örebro län	293,500	288,000	8,376	22	7: 70	34: 38
	Tjutegården, Malmöhus län	148,000	135,250	6,491	26	6: 25	—
	Arvidstorp, Hallands län	117,988	112,534	3,455	11	6: 90	32: 57
	Äbro (Mölnidal), Göteborgs och Bohus län	251,000	234,000	7,595	24	9: 25	30: 81
^{24/11}	Vettelanda, Göteborgs och Bohus län	72,973	42,973	2,403	14	8: 20	17: 88
^{1/12}	Kungsbacka	303,950	264,064	5,621	15	9: 45	46: 98
	Djupbäcken, Västernorrlands län	41,257	26,182	1,123	9	6: 56	23: 31
^{9/12}	Hundpina (Bråten), Örebro län	21,026	18,026	700	5	10: 00	25: 75
	Torbjörntorp, Skaraborgs län.....	116,300	100,900	5,239	22	7: 15	19: 26
^{15/12}	Malmö stad	388,000	203,000	13,228	20	11: 00	15: 35
^{21/12}	Spöland, Västerbottens län	102,200	75,800	9,000	—	6: 00	8: 42
^{30/12}	Nässjö stad	26,572	22,600	1,000	7	8: 50	22: 60
	Stattena, Malmöhus län	123,000	110,700	11,800	—	7: 00	9: 38
1934							
^{12/1}	Västra Via, Örebro län	112,354	94,893	5,929	16	7: 10	16: 00
	Tingvalla, Älvsborgs län.....	60,681	52,762	2,830	14	6: 03	18: 64
^{26/1}	Tidan, Skaraborgs län	134,200	110,450	4,787	16	7: 30	23: 07
^{16/2}	Värnamo stad.....	357,500	314,600	16,912	21	9: 20	18: 60
	Karlstadsvägen i Kristinehamn.....	75,079	60,079	1,795	15	9: 65	33: 47
	Ringvägen i Kristinehamn	297,000	238,000	9,158	30	9: 80	25: 99
	Läggesta, Södermanlands län.....	212,100	207,000	7,870	21	8: 60	26: 30
	Ryssjöbrink, Södermanlands län	140,656	125,656	5,195	23	7: 90	24: 19
^{28/2}	Östra Kyrkogatan i Umeå	70,866	62,966	2,274	21	9: 70	27: 69
	Rönneshytta, Örebro län.....	26,381	11,381	778	—	7: 30	14: 63
^{14/3}	Slätterna, Älvsborgs län	42,000	42,000	2,100	7	7: 82	20: 00
	Hultafors, Älvsborgs län.....	56,800	56,800	2,274	10	8: 44	24: 98
	Älandsbro, Västernorrlands län.....	118,247	98,742	3,602	15	8: 30	27: 41
^{30/3}	Hagalund—Sundbyberg, Stockholms län.....	262,408	262,408	3,568	15	17: 53	73: 54

¹ Siffrorna korrigerade i förhållande till uppgifterna i prop. 265/1936.

Kon- selj- dag	Pl a t s f ö r a r b e t e	Total- kost- nader	Härav av anslaget till sken- fria kors- ningar	Utförda dags- verken	Rap- port- måna- der	Medel- för- tjänst per 8-t. arb.dag	Dags- verks- kost- nad
1	2	3	4	5	6	7	8
		kronor	kronor			kronor	kronor
1934							
³⁰ / ₆	Linnarehult, Älvsborgs län.....	26,447	23,795	900	5	8: 00	26: 44
	Jörn, Västerbottens län	122,000	107,000	6,497	15	9: 53	16: 47
⁶ / ₇	Lamhult, Kronobergs län	36,129	36,129	955	7	7: 70	37: 83
⁷ / ₉	Hallinden, Göteborgs och Bohus län..	22,500	19,500	1,050	11	7: 30	18: 57
	Vissefjärda, Kalmar län	75,553	66,621	7,726	22	6: 20	8: 62
¹⁶ / ₁₁	Odenslätt, Uppsala län	88,606	77,606	2,113	4	8: 25	36: 73
1935							
¹⁵ / ₂	L:a Amundön, Göteborgs och Bohus län.....	52,000	35,570	1,071	8	9: 20	33: 21
¹³ / ₄	Stränte, Kristianstads län	61,400	36,400	2,185	10	6: 98	16: 66
	Slätthult, Kronobergs län	42,920	25,128	1,113	4	9: 70	22: 58
	Birsta, Västernorrlands län.....	21,396	6,396	605	4	12: 00	10: 57
²⁶ / ₄	Solvarbo, Kopparbergs län	43,610	43,550	2,195	7	8: 37	19: 84
⁴ / ₁₀	Varberg	37,136	32,136	576	—	9: 90	55: 79
²⁰ / ₁₃	Vägport i Falkenberg	14,957	11,207	406	—	8: 95	27: 60
	Summa och medeltal för år 1936	5,188,525	4,369,633	192,427	—	8: 32	22: 71
	Summa summarum och medeltal	7,965,579	6,475,148	321,507	—	8: 60	20: 14

Förteckning över den ^{31/12} 1936 avslutade bro- och hamnföretag.

Kon- selj- dag	Slag av arbete	Total- kost- nader kronor	Härv av anslaget till broar och hamnar kronor	Ut- förda dags- verken	Rap- port- mån- nader	Medel- för- tjänst per 8-t. arb.dag kronor	Dags- verks- kost- nad kronor
1	2	3	4	5	6	7	8
	Broar.						
1933 ^{22/9}	Före den ^{31/12} 1935 avslutade arbeten (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 154) ¹	2,926,794	2,297,033	86,231	—	8: 30	26: 64
^{10/11}	Bro över Klarälven vid Sundsta, Karl- stad	353,482	176,741	13,761	20	10: 74	12: 84
^{1/12}	Bro över Pite älv vid Bergsviken, Norrbottens län	793,000	345,000	26,000	29	12: —	13: 27
^{15/12}	Bro över Ljusne älv vid Vallsta, Gävle- borgs län	340,000	238,000	4,306	—	10: —	55: 27
1934 ^{6/7}	Bro över Skellefte älv vid Rönnliden, Västerbottens och Norrbottens län	77,222	65,629	2,550	—	7: 75	25: 74
^{9/7}	Bro över Ume älv vid Slussfors, Väster- bottens län	44,100	39,400	1,600	8	7: 00	24: 62
^{21/9}	Bro över Fryken vid Nilbysundet, Värmlands län	126,000	94,500	4,750	21	8: 46	24: 62
^{12/10}	Vena bro, Östergötlands län	52,022	37,712	3,790	20	6: 02	13: 83
^{16/11}	Bro över Värmskogssundet, Värmlands län	117,000	87,750	4,850	—	8: 98	18: 09
^{28/11}	Bro över Norsälven vid Nor, Värm- lands län	205,500	174,675	6,494	17	8: 70	26: 90
^{31/12}	Bro över Strängnässundet, Söderman- lands län	72,637	64,800	3,400	12	6: 15	19: 06
^{12/10}	Bro över Sittsjön, Jämtlands län...	133,972	100,479	3,913	—	8: 26	25: 68
^{28/11}	Bro över Strängnässundet, Söderman- lands län	850,000	200,000	18,087	21	8: 82	11: 06
^{31/12}	Bro över Voxnan vid Mödånge, Gävle- borgs län	126,042	57,600	2,694	8	10: 21	21: 39
^{9/1}	Bro över Akkatsfallet i Lilla Lule älv, Norrbottens län	110,000	82,400	6,042	—	9: 00	13: 63
1935 ^{9/1}	Bro över Töre älv, Norrbottens län	52,071	46,864	1,215	5	9: 85	38: 57
^{15/2}	Bro över Orsälven, Kopparbergs län ..	28,431	21,324	1,270	3	8: 10	16: 79
^{22/2}	Bro över Åsumsån, Malmöhus län ..	48,000	36,000	2,440	6	8: 00	14: 75
^{12/4}	Bro över Klarälven vid Branäs, Värm- lands län	127,793	115,014	6,768	16	9: 20	16: 99
^{12/4}	Bro över Sangis älv, Norrbottens län	82,181	73,963	4,130	7	9: 90	17: 91
	Summa och medeltal för år 1936	3,739,453	2,057,851	118,060	—	9: 63	17: 43
	Summa summarum och medeltal	6,666,247	4,354,884	204,291	—	9: 06	21: 32

¹ Siffrorna korrigerade i förhållande till uppgifterna i prop. 265/1936.

Kon- selj- dag	Slag av arbete	Total- kost- nader	Härv av anslaget till broar och hamnar	Ut- förda dags- verken	Rap- port- må- nader	Medel- för- tjänst per 8-t. arb.dag	Dags- verks- kost- nad
1	2	3	4	5	6	7	8
		kronor	kronor			kronor	kronor
	Hamnar.						
1933	Före den ^{31/12} 1935 avslutade arbeten (se specificerad förteckning prop. 265/1936, sid. 154).....	3,829,104	2,551,956	122,944	—	9: 88	20: 76
^{16/9}	Rörö, Göteborgs och Bohus län	93,000	83,700	5,950	—	8: 58	14: 07
	Källö-Knipplan, Göteborgs och Bohus län	235,300	211,700	18,504	—	8: 26	11: 44
	Skåre, Malmöhus län	186,600	167,900	8,545	28	7: 35	19: 65
^{16/12}	Uddevalla (I utb.)	349,580	216,500	7,395	15	11: 21	29: 28
1934							
^{6/7}	Grebbestad (II utb.), Göteborgs och Bohus län	231,900	208,700	12,101	—	7: 33	17: 25
^{12/7}	Gran, Gävleborgs län	67,000	60,300	5,079	10	7: 08	11: 87
^{5/10}	Jönköping	67,330	33,665	2,763	—	9: 73	12: 18
^{12/10}	Gamleby, Kalmar län	215,316	143,200	11,852	20	6: 64	12: 08
1935							
^{16/1}	Uddevalla (II utb.)	185,812	123,300	2,998	5	11: 92	41: 13
	Mariestad	250,000	125,000	11,172	16	10: 39	9: 88
^{12/4}	Krokstrand, Göteborgs och Bohus län	27,045	18,000	1,277	6	6: 40	14: 09
^{28/5}	Härnösand	524,000	260,000	9,805	15	15: 85	26: 52
^{16/8}	Landskrona (II utb.)	125,674	83,783	3,125	10	10: 21	26: 81
^{26/10}	Nyhamnsläge, Malmöhus län	66,500	59,850	3,182	14	6: 98	18: 81
1936							
^{31/1}	Västervik	106,000	84,800	2,266	8	9: 24	37: 42
	Summa och medeltal för år 1936	2,731,057	1,880,398	106,014	—	9: 15	17: 74
	Summa summarum och medeltal	6,560,161	4,432,354	228,958	—	9: 54	19: 86
	Summa summarum och medeltal för broar och hamnar	13,226,408	8,787,238	433,249	—	9: 80	20: 28

Sammanställning, utvisande t. o. m. december 1936 utförda dagsverken samt myndigheternas beräkningar rörande antalet dagsverken för tiden därefter. Sammanställningen avser anslag, som beviljats under budgetåren 1932/1933—1936/1937.

1	2	3	4	5	6
A n s l a g	Utförda dagsverken t. o. m. december 1936	Beräknade dagsverken under tiden $\frac{1}{1}-\frac{30}{6}$ 1937	Beräknade dagsverken under budgetåret 1937/1938	Beräknade dagsverken efter $\frac{30}{6}$ 1938	Summa dagsverken (kol. 2—5)
Statsbeställningar.....	557,403	66,800	31,200	—	655,403
Statliga beredskapsarbeten	341,150	18,000	10,000	—	369,150
Kommunala beredskapsarbeten	1,073,754	80,000	190,000	—	1,343,754
Främjande av bostadsbyggnade					
a) på landet	4,452,192	690,000	690,000	80,000	5,912,192
b) i städer (inkl. bostadsförsörjning,	887,994	215,900	950,000	950,000	3,003,894
Skenfria korsningar.....	366,626	18,500	25,600	4,000	414,726
Broar och hamnar	556,627	29,300	24,200	18,000	628,127
Vissa vägbyggnadsarbeten.....	286,799	14,200	54,100	14,600	369,699
Stensättning av vägar	97,460	1,100	—	—	98,560
Vissa banarbeten m. m. för statens järnvägar	74,182	700	200	600	75,682
Bidrag till gödselvårdsanläggningar..	706,563	20,600	25,000	1,900	754,063
Torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten	1,529,935	100,000	500,000	260,000	2,389,935
Bidrag till täckdikningar	1,600,988	38,900	30,400	7,400	1,677,688
Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.....	2,796,996	112,400	322,100	29,600	3,261,096
Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar	864,225	125,000	350,000	300,000	1,639,225
Arbetsarmåbrukslånefonden	36,519	—	—	—	36,519
Bidrag till uppförande av spannmåls-lagerhus	683,632	154,700	100,000	21,200	959,532
Statliga byggnader	118,715	10,000	—	—	128,715
Bekämpande av arbetslösheten	185,320	3,300	17,700	3,500	209,820
Diverse					
Summa	17,217,080	1,699,400	3,320,500	1,690,800	23,927,780

Bilaga N.

Uppskattning av dagsverken från vissa anslag för budgetåret 1937/1938.

1 A n s l a g	2 Belopp kronor	3 Beräknade dagsverken efter den 80/6 1937
Statliga och kommunala beredskapsarbeten	10,000,000	700,000
Främjande av bostadsbyggande		
a) på landet	8,500,000	1,300,000
b) i städer.....	1,500,000	250,000
Främjande av bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	5,000,000	270,000
Arbetarsmåbrukslånefonden	12,000,000	930,000
Statliga byggnader.....	12,000,000	300,000
Summa	49,000,000	3,750,000

P. M. med vissa statistiska uppgifter rörande skattetryck m. m. i de av arbetslöshet svårt hemsökta kommunerna.

Förläggandet av nya industrier till de av arbetslöshet härjade områdena möter ett hinder i de inom dessa områden mycket höga kommunalskatterna. En mera varaktig likvidering av arbetslösheten i våra kvarvarande arbetslöshetsöar torde förutsätta vissa åtgärder för kommunalskatternas nedbringande. Vissa uppgifter om det kommunala skattetrycket äro belysande.

Enligt de principer, som ligga till grund för den svenska arbetslöshetspolitikens utformning, ha åtgärder mot arbetslösheten betraktats såsom i första hand en kommunal uppgift, som det ålåge kommunerna att bestrida med kommunala medel. I princip har alltså arbetslöshetshjälpen betraktats på samma sätt som fattigvården. Alltsedan 1914 har staten lämnat bidrag till kommunernas verksamhet, i den mån arbetslösheten varit av sådan omfattning, att det icke ansetts skäligt att kommunen ensam fått vidkännas kostnaderna för erforderliga åtgärder. Under krisartade arbetslöshetsförhållanden har statsbidraget till arbetslöshetskostnaderna kunnat uppgå till mycket betydande belopp. Men man torde dock kunna fastslå, att även under den senaste krisen fingo kommunerna bära utgifter för arbetslösheten, som voro av sådan storlek, att kommunernas finanser måste komma att ogynnsamt påverkas för lång tid framåt. I statens arbetslöshetskommissions berättelse över verksamheten 1925—1934 har kommissionen gjort ett försök att på grundval av från kommunerna inhämtade uppgifter beräkna kommunernas nettoutgifter för arbetslöshetens bekämpande under sagda år. Enligt arbetslöshetskommissionens framställning utgjorde kommunernas utgifter för arbetslöshetens bekämpande 1929 cirka 7 milj. kronor. 1933 hade dessa utgifter stigit till 61 milj. kronor för att 1934 sjunka till 48 milj. kronor.

Efterföljande siffersammanställning ger en föreställning om hur utgifterna för arbetslösheten varierat under åren 1930 till 1934 och hur samtidigt förskjutningar ägt rum i det kommunala skatteunderlaget sagda år.

År	Antal skattekronor	Utgifter för arbetslöshet
1930	47,701,945	7,813,583
1931	48,270,825	18,598,877
1932	44,747,931	41,490,443
1933	40,500,743	60,518,742
1934	39,368,454	47,685,640

Samtidigt som utgifterna för arbetslösheten ökade, undergick alltså det kommunala skatteunderlaget en väsentlig minskning. Utgifterna för arbetslösheten per skattekrona utgjorde 1930 0.16 kronor. Den steg 1933 till 1.49 och var 1934 1.21 kronor.

De här anförda siffrorna ha visserligen ett synnerligen begränsat värde, då de äro totalsiffror för hela landet. Då arbetslösheten var av mycket olika intensitet i olika landsdelar, bli uppenbarligen förskjutningarna långt våldsamare i de av arbetslöshet drabbade kommunerna än vad riksmedelutvisen utvisa. Hur kraftigt kommunernas kostnader för arbetslöshetshjälpen varierat i vissa landsdelar framgår av en redovisning av nämnda kostnader

länsvis. Nedan redovisas i tusental kronor kommunernas kostnader för arbetslöshetshjälpen i vissa arbetslöshetstyngda län dels för åren 1925—1929 och dels för åren 1930—1934.

L ä n	1925—1929	1930—1934
Blekinge	550	3,297
Göteborgs och Bohus (utom Göteborgs stad)	666	5,078
Västernorrlands	932	10,321
Norrbottnens	1,648	5,920

Tab. 1. Antal skattekröner inom vissa kommuner åren 1930, 1933 och 1936.

	1930	1933	1936	Antal skattekröner 1936 i % av antal skattekröner 1930
<i>Stockholms län.</i>				
Bladåker	1,546	1,543	1,734	112.2
Forsmark	4,484	3,011	2,354	52.5
Harg	8,678	7,375	5,791	66.7
<i>Uppsala län.</i>				
Västland	10,432	8,759	7,327	70.2
<i>Kalmar län.</i>				
Oskarshamn	70,556	55,112	64,343	91.2
<i>Blekinge län.</i>				
Aspö	2,333	2,106	2,140	91.7
Backaryd	3,224	2,809	3,502	108.6
Elleholm	1,448	821	714	49.3
Hällaryd	5,657	5,086	5,642	99.7
Listerby	6,025	4,392	4,903	81.4
Mörrum	12,210	10,110	9,561	78.3
Sturkö	2,590	1,686	1,653	63.8
Tjurkö	932	518	555	59.5
Åryd	3,956	3,321	3,668	92.7
Öljehult	1,616	1,623	2,062	127.6
<i>Malmöhus län.</i>				
Södra Vram	12,381	7,280	8,818	71.2
<i>Göteborgs och Bohus län.</i>				
Askum	8,341	5,543	4,984	59.8
Bottna	1,194	829	679	56.9
Brastad	12,519	7,448	7,573	60.5
Bro	6,526	4,706	5,138	78.7
Bärfendal	1,190	996	852	71.6
Dragsmark	1,433	1,012	1,114	77.7
Grebbe stad kpg	4,639	3,696	4,135	89.1
Hogdal	2,957	2,439	2,362	79.9
Kville	11,482	8,498	10,188	88.7
Lommeland	2,073	1,427	1,569	75.7
Lyse	6,965	3,975	4,472	64.2
Malmö	5,862	2,924	3,421	58.4
Näsinge	3,390	1,975	1,982	58.5
Skee	14,330	10,083	11,142	77.8
Svenneby	2,995	1,697	1,801	60.1
Tossene	16,894	11,240	11,874	70.3
<i>Skaraborgs län.</i>				
Tidaholms stad	39,721	27,187	34,715	87.4
Agnetorp	8,212	5,736	5,861	71.4

	1930	1933	1936	Antal skatte- kronor 1936 i % av antal skattekronor 1930
<i>Kopparbergs län.</i>				
Grangärde	94,092	50,312	90,047	95.7
Norrbärke	27,605	17,834	23,902	86.6
<i>Gävleborgs län.</i>				
Söderhamns stad	108,170	69,119	78,953	73.0
<i>Västernorrlands län.</i>				
Alnö	26,077	13,956	15,402	59.1
Gudmundrå	96,894	59,160	81,789	84.4
Hässjö	21,213	9,450	14,446	68.1
Högsjö	26,810	13,369	21,562	80.4
Indalsliden	9,629	10,932	9,280	96.4
Ljustorp	6,578	4,021	5,065	77.0
Långsele	13,956	12,219	12,929	92.6
Nora	11,192	5,555	7,241	64.7
Skön	82,859	55,331	65,941	79.6
Styrnäs	2,826	1,750	1,807	63.9
Säbrå	13,007	10,210	11,977	92.1
Tuna	22,180	14,736	17,646	79.6
Tynderö	3,167	1,477	1,763	55.7
Överlänäs	4,857	2,531	3,288	67.7

Den kraftiga ökningen av arbetslöshetskostnaderna i de arbetslöshetstyngda områdena motsvaras av en samtidig stark minskning i skatteunderlaget, vilket framgår, om antalet skattekronor för de nämnda länen år 1930 jämföres med antalet skattekronor 1934.

L ä n	Antal skattekronor	
	1930	1934
Blekinge	663,298	604,495
Göteborgs och Bohus (utom Göteborgs stad) ..	1,132,790	970,647
Västernorrlands	1,515,253	1,116,417
Norrbottens	1,286,381	671,712

En mera i detalj gående redogörelse för skatteunderlagets minskning i vissa arbetslöshetstyngda kommuner erhålles i tab. 1, där antalet skattekronor åren 1930, 1933 och 1936 angivits. Såsom av tabellen framgår, ha de flesta av dessa kommuner ännu år 1937 icke på långt när uppnått den ekonomiska bärkraft, som de hade innan den senaste krisen utbröt.

Det är uppenbart, att här angivna kastningar i de kommunala utgifterna, där stegringen inträffar samtidigt med en stark nedgång av den ekonomiska bärkraften, måste hava inneburit så stora svårigheter för många av landets kommuner, att de ännu icke helt övervunnits.

En viss föreställning om de ökade ekonomiska svårigheter, som de senaste årens arbetslöshet medfört, erhålles genom en jämförelse mellan storleken av de med Kungl. Maj:ts tillstånd upptagna lån, kommunerna hade löpande dels 1930 och dels 1935. I tab. 2 har en sådan sammanställning företagits för de s. k. arbetslöshetsöarna, varvid det dock funnits nödvändigt att undantaga städerna, då skuldsättningen hos dessa kan vara framkallad av kapitalinvesteringar i affärsdrivande verk m. m.

Tab. 2. Med Kungl. Maj:ts tillstånd upptagna lån för borgerliga kommunen, i vissa arbetslöshetstyngda kommuner.

Län och kommuner	1 9 3 0	1 9 3 5	Ökning + eller minskning —
<i>Stockholms.</i>			
Bladåker	—	—	—
Forsmark	8,991	6,011	— 2,980
Harg	—	90,563	+ 90,563
<i>Uppsala.</i>			
Västland	23,475	93,227	+ 69,752
<i>Blekinge.</i>			
Aspö	—	21,840	+ 21,840
Backaryd	4,804	69,509	+ 64,705
Elleholm	688	3,000	+ 2,312
Hällaryd	—	—	—
Listerby	12,771	83,916	+ 71,145
Mörrum	14,956	34,400	+ 19,444
Sturkö	—	—	—
Tjurkö	—	3,500	+ 3,500
Åryd	—	61,387	+ 61,387
Öjehult	800	—	— 800
<i>Malmöhus.</i>			
Södra Vram	31,989	29,928	— 2,061
<i>Göteborg och Bohus.</i>			
Askum	19,500	18,960	— 540
Bottna	—	11,537	+ 11,537
Brastad	67,040	171,786	+ 104,746
Bro	48,505	33,657	— 14,848
Bärfendal	—	10,650	+ 10,650
Dragsmark	8,940	8,467	— 473
Grebbstads kpg	—	77,111	+ 77,111
Hogdal	21,275	40,400	+ 19,125
Kville	26,263	123,649	+ 97,386
Lommeland	24,550	23,223	— 1,327
Lyse	50,028	47,087	— 2,941
Malmö	5,000	64,513	+ 59,513
Näsinge	27,750	80,913	+ 53,163
Skee	32,200	39,500	+ 7,300
Svenneby	—	26,933	+ 26,933
Tossene	113,560	198,051	+ 84,491
<i>Skaraborgs.</i>			
Agnetorp	5,836	59,082	+ 53,246
<i>Kopparbergs.</i>			
Grangärde	24,080	5,000	— 19,080
Norrbärke	112,463	229,618	+ 117,155
<i>Västernorrlands.</i>			
Alnö	214,779	310,176	+ 95,397
Gudmundrå	263,224	937,916	+ 674,692
Hässjö	—	148,460	+ 148,460
Högsjö	41,888	68,160	+ 26,272
Indalsliden	—	47,000	+ 47,000
Ljustorp	—	121,425	+ 121,425
Långsele	64,514	246,884	+ 182,370
Nora	—	190,474	+ 190,474
Skön	410,410	863,273	+ 452,863
Styrnäs	13,000	77,100	+ 64,100
Säbrå	29,489	43,054	+ 13,565
Tuna	25,376	506,781	+ 481,405
Tynderö	23,900	23,900	+ 23,900
Överlännäs	—	116,000	+ 116,000

Tab. 3. Rikets kommuner fördelade efter skattetryck och

Skattetryck	0	0—0.99	1—1.99	2—2.99	3—3.99	4—4.99	5—5.99	6—6.99	7—7.99	8—8.99	9—9.99	10—10.99	11—11.99	12—12.99	13—13.99	14—14.99	15—15.99
— 4.99	82	23	2	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5—5.99	142	64	7	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6—6.99	202	85	24	9	5	2	1	1	1	—	—	2	—	1	—	—	—
7—7.99	220	114	35	10	6	3	5	2	—	1	—	—	1	—	—	—	—
8—8.99	166	93	30	17	7	3	2	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—
9—9.99	153	62	21	13	7	2	6	1	1	1	1	—	3	1	—	—	—
10—10.99	115	53	30	11	7	4	6	6	5	3	1	1	—	—	—	—	1
11—11.99	83	30	9	6	8	5	6	4	1	3	3	—	1	—	—	—	—
12—12.99	64	23	5	7	7	3	6	1	5	1	1	—	—	—	2	1	1
13—13.99	43	17	4	5	2	1	1	3	3	2	1	2	—	—	—	—	—
14—14.99	39	7	4	4	3	2	1	1	1	1	3	—	1	—	1	—	1
15—15.99	23	5	6	1	3	1	3	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—
16—16.99	15	6	4	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	1	1	—	1
17—17.99	8	2	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
18—18.99	2	1	1	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2
19—19.99	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
20—20.99	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21—21.99	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1
22—22.99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23—23.99	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
24—24.99	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25—25.99	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26—26.99	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27—27.99	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30—30.99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
31—31.99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33—33.99	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35—35.99	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42—42.99	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1,369	589	185	100	60	81	37	24	24	13	7	9	9	8	6	3	7

Det torde i nu ifrågavarande sammanhang vara av intresse att konstatera, hur den nuvarande arbetslöshetshjälpen har fungerat ur skattutjämnings-synpunkt. I nedanstående sammanställningar ha endast de medel, som distribuerats genom statens arbetslöshetskommission, medtagits. Övriga anslag till kommunal skattutjämning, till kommunala beredskapsarbeten eller till inom kommunerna bedrivna statliga beredskapsarbeten ha alltså icke redovisats. I tab. 3 ha landets samtliga kommuner fördelats dels efter skattetrycket och dels efter storleken per skattékrona av statsbidraget till arbetslöshetshjälpen år 1935. Av tabellen kan utläsas, hurusom en kom-

Tab. 4. Av statens arbetslöshetskommission utbetalda avlöningar och statsbidrag år 1935.

L ä n	Städer	Landskom- muner	Väg- distrikt	Lands- ting	Per invå- nare	Per skatte- krona
Stockholms stad	5,061,466	—	—	—	9: 48	0: 49
Stockholms	391,372	1,615,625	33,150	—	7: 53	0: 89
Uppsala	65,801	266,747	230,805	—	4: 05	0: 63
Södermanlands	169,526	257,022	29,696	—	2: 42	0: 40
Östergötlands	661,736	244,551	35,930	—	3: 02	0: 52
Jönköpings	687,291	358,057	51,720	—	4: 65	0: 97
Kronobergs	39,234	631,301	38,220	—	4: 59	1: 40
Kalmar	782,215	791,644	129,867	—	7: 35	1: 85
Gotlands	72,358	9,785	24,492	—	1: 84	0: 51
Blekinge	451,456	1,964,455	89,065	—	17: 12	3: 95
Kristianstads	265,290	395,002	125,482	—	3: 16	0: 73
Malmöhus	2,900,899	353,086	128,208	7,272	6: 53	0: 76
Hallands	297,001	207,483	28,027	—	3: 50	0: 70
Göteborgs och Bohus	3,376,576	4,140,917	143,255	—	16: 30	1: 68
Älvsborgs	577,946	520,601	54,780	—	3: 59	0: 66
Skaraborgs	252,160	223,851	64,689	2,046	2: 25	0: 56
Värmlands	537,816	2,189,557	76,320	—	10: 28	2: 31
Örebro	366,974	1,192,420	61,305	—	7: 40	1: 21
Västmanlands	250,953	460,266	50,635	—	4: 70	0: 77
Kopparbergs	151,401	1,903,933	488,250	—	10: 22	2: 07
Gävleborgs	887,495	1,560,801	225,100	—	9: 51	1: 83
Västernorrlands	172,587	5,160,175	447,100	—	20: 49	4: 65
Jämtlands	114,862	472,027	49,930	—	4: 66	1: 32
Västerbottens	122,628	800,909	120,350	—	4: 86	1: 11
Norrbottnens	433,013	2,379,677	69,040	35,412	14: 06	4: 03
Summa kronor	19,090,056	28,099,893	2,795,416	44,730	8: 01	1: 16

I tab. 4 angivas de summor, som av arbetslöshetskommissionen utbetalats i varje län. Det torde observeras, att Stockholms stad med dess relativt låga kommunalskatt har erhållit ett statsbidrag till sina arbetslöshetskostnader på över 5 milj. kronor, d. v. s. nära 10 kronor per invånare. I tab. 5 ha redovisats dels den år 1935 beslutade kommunala utdebiteringen och dels det faktiskt under år 1935 utgående statsbidraget per skattekrona såväl i de arbetslöshetstyngda kommunerna som i landets storstäder.

Tab. 5. Av statens arbetslöshetskommission utbetalda löner och statsbidrag i vissa kommuner år 1935.

K o m m u n	Summa statsbidrag	Per invå- nare	Per skatte- krona	1935 beslutad utdebitering
Stockholms stad	5,061,466	9: 48	0: 49	7: 04
Göteborgs »	2,547,731	9: 86	0: 72	8: 72
Malmö »	1,160,910	8: 21	0: 66	9: 31
<i>Stockholms län.</i>				
Bladåker	18,264	26: 24	11: 58	10: 20
Forsmark	49,745	58: 59	25: 47	12: 00
Harg	34,530	14: 76	5: 30	10: 80
<i>Uppsala län.</i>				
Västland	4,494	1: 65	0: 60	11: 50

K o m m u n	Summa statsbidrag	Per invånare	Per skatte-krona	1935 beslutad utdebitering
<i>Kalmar län.</i>				
Oskarshamns stad	405,830	47: 17	6: 45	13: 50
<i>Blekinge län.</i>				
Aspö	19,005	19: 78	8: 76	11: 50
Backaryd	95,114	43: 75	29: 58	15: 80
Elleholm	13,146	34: 86	20: 50	18: 03
Hällaryd	119,228	42: 25	22: 15	14: 00
Listerby	155,788	77: 93	36: 22	15: 00
Mörrum	222,578	52: 16	24: 54	12: 81
Sturkö	166,462	84: 89	115: 92	31: 00
Tjurkö	27,435	52: 86	48: 99	20: 60
Åryd	85,103	39: 11	23: 52	19: 00
Öljehult	27,713	20: 44	15: 39	18: 00
<i>Malmöhus län.</i>				
Södra Vram.....	162,518	60: 39	20: 25	12: 50
<i>Göteborgs och Bohus län.</i>				
Askum	319,715	120: 10	59: 97	12: 90
Bottna	35,694	61: 44	48: 17	23: 22
Brastad	631,759	169: 65	99: 94	20: 70
Bro	339,439	129: 95	82: 03	19: 16
Bärfendal	16,281	32: 63	18: 36	10: 40
Dragsmark	8,840	18: 53	8: 85	11: 55
Grebbestads kpg.....	4,175	4: 87	1: 09	10: 20
Hogdal	114,622	85: 99	49: 53	14: 50
Kville	226,107	46: 13	24: 02	21: 71
Lommeland	89,474	101: 56	67: 27	20: 80
Lyse	226,164	103: 16	78: 05	22: 00
Malmö	152,265	113: 04	52: 20	19: 00
Näsinge	183,912	146: 54	110: 19	21: 75
Ske	613,434	108: 36	63: 96	12: 25
Svenneby	57,931	45: 12	32: 97	25: 70
Tossene	461,905	87: 85	40: 32	15: 80
<i>Skaraborgs län.</i>				
Tidaholms stad	166,242	37: 42	5: 80	10: 50
Agnatorp	54,773	27: 41	10: 06	14: 04
<i>Kopparbergs län.</i>				
Grangårde	549,888	48: 70	10: 06	10: 00
Norrbärke.....	168,683	30: 50	8: 07	11: 50
<i>Gävleborgs län.</i>				
Söderhamns stad	502,747	44: 46	6: 53	11: 80
<i>Västernorrlands län.</i>				
Alnö	469,867	70: 41	27: 31	31: 00
Gudmundrå	574,067	37: 49	7: 03	10: 50
Hässjö	199,915	45: 50	13: 64	16: 65
Högsjö	239,757	54: 80	14: 25	12: 00
Liden	22,142	7: 78	2: 61	20: 00
Ljustorp	59,112	22: 87	12: 86	21: 20
Långsele	132,547	39: 79	10: 16	13: 40
Nora	153,687	41: 96	24: 31	24: 30
Skön	739,276	50: 56	12: 06	16: 96
Styrnäs	63,864	46: 24	30: 25	19: 14
Säbrå	129,941	28: 32	11: 15	19: 00
Tuna	257,643	51: 14	15: 44	18: 00
Tynderö	11,011	9: 14	6: 72	26: 30
Överlänäs	21,762	22: 34	6: 68	15: 00
<i>Norrbottnens län.</i>				
Jukkasjärvi	614,603	35: 34	5: 75	9: 80
Gällivare	691,329	34: 75	10: 76	13: 50

P. M. rörande inflyttning och arbetslöshet i storstäderna.

En mycket betydande andel av den kvarvarande arbetslösheten är koncentrerad till landets tre storstäder, Stockholm, Göteborg och Malmö. Antalet arbetslösa i dessa tre storstäder utgjorde den 31 mars 1937 5,782, d. v. s. icke mindre än 20.8 % av hela den vid sagda tillfälle anmälda arbetslösheten. Under senare tid har i regel storstädernas arbetslöshet omfattat ungefär $\frac{1}{5}$ av hela landets hos arbetslöshetskommissionen anmälda arbetslöshet. Sättes antalet arbetslösa i storstäderna i relation till deras folkmängd, ter sig storstädernas arbetslöshetsproblem ingalunda särskilt skrämmande. I landets tre storstäder var invånarantalet den 1 januari 1936 993,756 personer och antalet arbetslösa utgjorde under sommaren 1936 cirka 0.5 % av detta invånarantal, för att under vintermånaderna stiga till maximum, 0.7 % under januari månad. Relativt sett innebär en arbetslöshet av denna omfattning icke ett så allvarligt problem som det arbetslöshetsproblem, vilket allttjämt trycker de arbetslöshetsstyngda områdena. Det är emellertid uppenbart, att förekomsten av en i absoluta tal så betydande arbetslöshet, koncentrerad till landets storstäder, innebär sociala vådor av betydande mått.

Vid bedömandet av arbetslösheten inom storstäderna torde först böra beaktas, att storstädernas arbetslöshet icke har uppstått genom en minskad sysselsättningsgrad inom näringslivet på sätt fallet är inom sågverksdistriktet eller inom stenindustridistriktet. Tvärtom torde man kunna utgå från att antalet sysselsatta i landets större städer har något ökat sedan senaste högkonjunktur.

Antalet industriarbetare i storstäderna åren 1930—1935 enligt kommerskollegii industristatistik.

	Stockholm	Göteborg	Malmö	S u m m a
1930	46,624	30,950	18,648	96,222
1931	44,010	27,814	18,140	89,964
1932	40,394	25,470	16,625	82,489
1933	37,947	24,848	16,052	78,847
1934	40,977	27,956	19,004	87,937
1935	44,973	29,868	20,466	95,307

De anförda siffrorna från fabriksindustrien utvisa, att inom denna ingen nämnvärd minskning har ägt rum i antalet sysselsatta under de senaste åren. Speciellt förtjänar beaktas, att Stockholm nu synes ha övervunnit verkningsgarna ur sysselsättningssynpunkt av utflyttningar av flera mycket betydande storindustrier. Det torde vidare observeras, att inom de tre storstäderna en kraftig ansvällning i byggnadsindustrien med all sannolikhet har skett och likaledes av antalet anställda inom handel och samfärdsel. Ingendera av dessa näringsgrenar ingår i kommerskollegii industristatistik, varför de därifrån hämtade siffrorna redovisa en för låg sysselsättningsgrad.

Arbetslösheten inom storstäderna torde alltså icke ha framkallats av en minskning av sysselsättningen. Man kan då uppställa frågan, huruvida arbets-

lösheten framkallats däruv, att de arbetslösa inom storstäderna utgöras av ett ur arbetsmarknadssynpunkt mindre lämpligt material, huruvida med andra ord arbetslösheten är framkallad av subjektiva egenskaper hos de arbetslösa själva. Skulle så vara fallet, måste uppenbarligen arbetslöshetspolitiken inom storstäderna anpassas efter detta förhållande.

Vid bedömandet av storstädernas arbetslöshetsproblem måste beaktas, att städerna och enkannerligen storstäderna sedan lång tid tillbaka ha visat sig utöva en stark dragning på arbetskraft från övriga delar av landet. Inflyttningsöverskottet åren 1923—1936 i städerna Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg ställer sig enligt av statistiska centralbyrån meddelade uppgifter för följande sätt.

	1933	1934	1935	1936
Stockholm	+ 2,132	+ 4,901	+ 8,146	+ 9,852
Göteborg	+ 850	+ 2,046	+ 2,468	+ 3,471
Malmö	+ 697	+ 2,162	+ 2,415 ¹	+ 2,515
Hälsingborg	+ 371	+ 408	+ 517	+ 937

Det redovisade inflyttningsöverskottet innebär självfallet icke, att ingen utflyttning ägt rum från dessa städer under nämnda år. Tvärtom har en ganska betydande utflyttning skett, men dennas storlek har vida överträffats av den samtidigt skeende inflyttningen. Huvudparten av de inflyttade personerna utgöres av unga personer, som upptagit konkurrensen om arbetstillfällena med de tidigare i storstäderna bosatta.

Av särskilt intresse äro förhållandena i Stockholm. Tyvärr har ingen bearbetning av de senaste årens inflyttningssiffror verkställt, men man torde kunna utgå ifrån, att den tendens, som utmärkte inflyttningen under åren 1928—1932 (de senaste år, för vilka bearbetade sifferuppgifter äro tillgängliga), även präglar inflyttningen under åren efter 1932.

Inflyttningsöverskottet i Stockholm åren 1928—1932 fördelat på åldersgrupper.

Å r	Å l d e r s g r u p p e r					Summa
	0—15	15—30	30—50	50—65	65— <i>∞</i>	
<i>Män</i>						
1928	156	2,604	761	299	51	3,871
1929	389	4,211	1,188	297	63	6,148
1930	394	4,514	1,568	284	88	6,848
1931	417	3,333	1,262	280	111	5,403
1932	32	1,285	237	186	63	1,803
<i>Kvinnor</i>						
1928	176	4,160	547	371	117	5,371
1929	446	5,120	872	364	155	6,957
1930	496	6,468	1,340	361	73	8,738
1931	477	4,875	866	353	112	6,683
1932	100	2,909	29	183	74	3,295
<i>Summa</i>						
1928	332	6,764	1,308	670	168	9,242
1929	835	9,331	2,060	661	218	13,105
1930	890	10,982	2,908	645	161	15,586
1931	894	8,208	2,128	633	223	12,086
1932	132	4,194	266	369	137	5,098

¹ Därför inräknades d. 1/1 1935 Husie kommun med 4,212 invånare.

På grund av förekomsten av ett på antytt sätt beskaffat inflyttningsöverskott företer ålderssammansättningen i Stockholm vissa avvikelser från riket i sin helhet. I nedanstående sammanställning angives folkmängdens ålderssammansättning i Stockholm den $^{31/12}$ 1930 och $^{31/12}$ 1935.

Folkmängdens ålderssammansättning i Stockholm den $^{31/12}$ 1930 och $^{31/12}$ 1935.

Åldersgrupper	M ä n			K v i n n o r			S u m m a		
	1930	1935	Ökning (+) el. minskning (-)	1930	1935	Ökning (+) el. minskning (-)	1930	1935	Ökning (+) el. minskning (-)
0—15	39,125	37,903	- 1,222	37,508	36,582	- 926	76,633	74,485	- 2,148
15—50	141,963	148,075	+ 6,112	177,268	187,487	+ 10,219	319,231	335,562	+ 16,331
50—65	30,395	37,796	+ 7,401	39,810	46,842	+ 7,032	70,205	84,638	+ 14,433
65— <i>w</i>	12,359	13,712	+ 1,353	23,785	25,839	+ 2,054	36,144	39,551	+ 3,407
Summa	223,842	237,486	+ 13,644	278,371	296,750	+ 18,379	502,213	534,236	+ 32,023
<i>Per 1,000 invånare.</i>									
0—15	175	160		135	123		152	139	
15—50	634	623		637	632		636	628	
50—65	136	159		143	158		140	159	
65— <i>w</i>	55	58		85	87		72	74	
Summa	1,000	1,000		1,000	1,000		1,000	1,000	

Av denna sammanställning framgår, att antalet personer i de i eminent mening produktiva åldrarna 15—50 år ökats med 16,331 personer, därav 6,112 män och 10,219 kvinnor. Samtidigt har en ökning av antalet personer i åldern 50—65 år ägt rum, som till sin absoluta omfattning är nästan lika stor som ökningen av åldersgruppen 15—50 år. Antalet personer i åldern 50—65 år har nämligen ökats med 14,433 personer, därav 7,401 män och 7,032 kvinnor. På grund av den här skildrade utvecklingen har befolkningen i Stockholm en helt annan ålderssammansättning än riket i övrigt. Medan i riket i sin helhet antalet personer i åldrarna 15—50 år per 1,000 invånare utgör 544, är motsvarande tal för Stockholm 628. Emellertid är att observera, att även antalet personer i åldrarna 50—65 år är större i Stockholm än i övriga delar av landet. Här bli siffrorna 159 per 1,000 invånare i Stockholm och 142 per 1,000 invånare i landet i sin helhet.

Antalet personer i åldern 15—50 år utgör alltså en långt större andel av befolkningsmassan i Stockholm än i landet i sin helhet. Det bör emellertid observeras, att de förhållanden, som i Stockholm framträda med särskild styrka, även känneteckna så gott som samtliga våra övriga städer. Ett inflyttningsöverskott av personer i de arbetsföra åldrarna medför även här ovan påtalade följer för befolkningens ålderssammansättning. Å rikets landsbygd funnos 1935 517 personer per 1,000 i åldern 15—50 år. Motsvarande siffra för städerna var 596.

Nedan angives antalet personer per 1,000 invånare i åldern 15—50 år i de städer över 10,000 invånare, där antalet personer i de arbetsföra åldrarna är anmärkningsvärt stort.

Antal personer i åldern 15—50 år per 1,000 invånare.

Stockholm	628	Karlskrona.....	605
Örebro	622	Uppsala	601
Umeå	620	Malmö.....	600
Borås	615	Östersund	698
Göteborg	605	Lidköping	597
Västerås	605		

De anförda siffrorna visa, att en kraftig inflyttning ägde rum till de flesta av våra städer och att denna inflyttning företrädesvis berör personer i de arbetsföra åldrarna. Om mot den av inflyttningen framkallade stegringen i antalet arbetsökande svarar en lika stark stegring i de sysselsattas antal, uppstår tydligen ingen arbetslöshet. Så är fallet till exempel i Borås och Västerås. Storstäderna befinna sig icke i samma situation. En viss ökning i de sysselsattas antal torde ha ägt rum, om byggnadsindustri, handel och samfärdsel medräknas. Men denna ökning är ingalunda så stor, att den motsvarar inflyttningsöverskottet.

Det vore orimligt att ifrågasätta, att nu påtalade förhållanden icke skulle medföra konsekvenser i arbetslöshetshänseende. I storstäderna möter ett befolkningsöverskott, som tar sig uttryck i en kvardröjande arbetslöshet av mycket betydande dimensioner.

Det är att märka, att ett arbetslöshetsklientel, vars tillkomst förklaras på sätt som ovan skett, blir av annan struktur än ett arbetslöshetsklientel, framkallat av att näringslivet mera avsevärt minskat sin sysselsättning. I det senare fallet kommer arbetslösheten att drabba praktiskt taget alla åldrar. I storstaden däremot uppstår under nuvarande förhållanden oftast arbetslösheten hos den enskilde, på grund av att han blivit utkonkurrerad av yngre arbetskraft. Den senares chanser att uttränga den äldre arbetskraften ökas bland annat därigenom, att företag nedläggas och uppstå i en betydande omfattning i storstaden. Efterfrågan på arbetskraft blir visserligen lika stor, om ett företag nedlägges och ett av samma storleksordning samtidigt uppstår. Men den arbetskraft, som var knuten till det nedlagda företaget, tvingas ut som arbetsökande och möter härvid konkurrens från yngre personer. Arbetslöshetsrisken kan i sådana fall för den äldre arbetskraften vara lika allvarlig, som om personerna i fråga varit anställda som sågverksarbetare vid ett numera nedlagt sågverk i Västernorrland.

Ett studium av storstadsklienteletets ålderssammansättning bestyrker vad här anförts. Storstadsklientelet är betydligt äldre än arbetslöshetsklientelet i övrigt. Enligt arbetslöshetskommissionens klientelundersökning per den 31 juli 1936 utgjorde åldersgruppen 16—25 år i storstäderna 8.0 % av klientelet. Motsvarande siffra för landet i sin helhet var 19.6. I industrikommunerna, som inrymma huvudparten av arbetslöshetsöarna, var siffran ännu högre, icke mindre än 27.6 %. Jämföras samtliga stadskommuner med samtliga landskommuner, kan man konstatera, att i stadskommunerna 12.1 % av de arbetslösa voro mellan 16 och 25 år, medan i landskommunerna denna siffra var 26.0.

Jämföras därefter de äldre åldersgrupperna inom olika kommuner framgår, att personer över 40 år ingå med långt större representation i storstadsklientelet än i landet i sin helhet. Medan i hela landet 40.8 % av de arbetslösa utgjordes av personer över 40 år, var motsvarande siffra i storstäderna 54.7. Än mera frappant blir skillnaden, om storstäderna jämföras med jordbrukskommunerna, då de jämförbara siffrorna bli 54.7 och 30.2. Det torde av vad som nu sagts framgå, att i storstäderna arbetslösheten är på ett helt annat sätt än i övriga delar av landet koncentrerad till åldrarna över 40 år. Det

bör emellertid observeras, att anledningen till att åldersklasserna över 40 år inta en så dominerande ställning i storstäderna är den betydande arbetslösheten i åldersgrupperna 41—55 år. Storstadsklientelet är med andra ord icke speciellt åldersstiget, om med äldre åldersklasser avses personer över 55 år. Dessas andel i klientelet uppgick i storstäderna till 15.7 %. Denna siffra är icke anmärkningsvärt högre än motsvarande siffra för hela landet, som var 14.5. Däremot finns i storstäderna den stora arbetslösheten i åldern 41—55 år, vilka utgöra icke mindre än 38.9 % av hela klientelet, medan hela landet utvisar en procentsiffra på 26.3.

Den mycket starka anhopningen i åldersgrupperna 41—55 år torde tyda på att en betydande del av storstadsarbetslösheten har framkallats därigenom, att de arbetslösa saknat möjligheter att hävda sig i konkurrensen om arbetstillfällena med yngre från landsbygden inflyttad arbetskraft.

Det har i detta sammanhang sitt intresse, att enligt arbetslöshetskommissionens klientelundersökning cirka hälften av Stockholms arbetslösa vid något tillfälle hade innehaft fast anställning hos en och samme arbetsgivare under en tid av minst ett år. Icke mindre än 429 personer, d. v. s. över $\frac{1}{5}$ av de undersökta arbetslösa, hade innehaft anställning hos samme arbetsgivare icke mindre än fem år i följd. Då ett mycket stort antal av de arbetslösa utgöres av grovarbetare, som även under normala förhållanden ofta växla arbetsgivare, måste man betrakta de anförda siffrorna som anmärkningsvärt höga och såsom tydande på att mycket stora delar även av stockholmsklientelet åtminstone tidigare varit vana vid ordnade arbetsförhållanden och i stånd att tillfredsställande sköta en anställning.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Propositionen	1
Hjälpprogrammet i dess helhet.....	2
Arbetslöshetsläget	2
Översiktlig redogörelse för verkställigheten av beslutade hjälpåtgärder	14
Departementschefen	41
Särskilda frågor	45
Utredningar och förslag	45
Departementschefen	47
Utredningar	49
Sammanfattning och anslagsbehov	50
Hemställan	53
Bilaga A. Uppgift rörande vissa arbetslöshetsförhållanden enligt kommunernas rapporter till statens arbetslöshetskommission för den 31 december 1935 och den 31 december 1936.....	54
B. Förteckning å statliga beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden 1/7 1933—30/6 1936 från anslag till statliga beredskapsarbeten	73
C. Förteckning å kommunala beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden 1/7 1933—30/6 1936 från anslag till kommunala samt statliga och kommunala beredskapsarbeten.....	74
D. Förteckning å företag, till vilka under tiden 1/7 1933—30/6 1936 medel anvisats från anslag till skenfria korsningar	75
E. Förteckning å företag, till vilka under tiden 1/7 1933—30/6 1936 medel anvisats från anslag till broar och hamnar	76
F. Förteckning å statliga beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden 1/7 1936—28/2 1937 från anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten..	77
G. Förteckning å kommunala beredskapsarbeten, till vilka medel beviljats under tiden 1/7 1936—28/2 1937 från anslag till statliga och kommunala beredskapsarbeten	78
H. Förteckning å företag, till vilka under tiden 1/7 1936—28/2 1937 medel anvisats från anslag till skenfria korsningar	80
I. Förteckning över den 31/12 1936 avslutade statliga beredskapsarbeten	81
J. Förteckning över den 31/12 1936 avslutade kommunala beredskapsarbeten	83
K. Förteckning över den 31/12 1936 avslutade skenfria korsningar	88
L. Förteckning över den 31/12 1936 avslutade bro- och hamnföretag	90
M. Sammanställning, utvisande t. o. m. december 1936 utförda dagsverken samt myndigheternas beräkningar rörande antalet dagsverken för tiden därefter. Sammanställningen avser anslag, som beviljats under budgetåren 1932/1933—1936/1937	92
N. Uppskattning av dagsverken från vissa anslag för budgetåret 1937/1938.....	93
O. P. M. med vissa statistiska uppgifter rörande skattetryck m. m. i de av arbetslöshet svårt hemsökta kommunerna	94
P. P. M. rörande inflyttning och arbetslöshet i storstäderna.....	102